Together, building
the culture of care

ARTEMISYA GIBRID LOYIHASI
BUXORO, O‘ZBEKISTON

VERSIYA Nº 02/ Iyul 2026

	ISM	Vazifa	SANA
Ishlab chiqilgan	Zukhra Sharipova	Ijtimoiy maslahatchi	Mart 2026
Tasdiqlagan	Kim Moonsamy	Ekologik va ijtimoiy masalalar bo‘yicha mintaqaviy maslahatchi	May 2026
Ma'qullagan	Nusratilla Pulatov	Loyiha rahbari	May 2026

TAHRIR	Muallif	Tahrir sababi	SANA
01	WSP	Voltalia izohlari ko‘rib chiqildi	April 2026
02	WSP	Kreditor izohlari ko‘rib chiqildi	May 2026
03	Voltalia	Xaritaning so‘nggi tahrirlari kiritildi.	Iyun 2026

Mundarija

1 KIRISH 6

1.1 Loyiha 6

1.2 Potensial manfaatdor tomonlar 8

1.3 Aniqlangan ijtimoiy va ekologik xavflar hamda ta'sirlar 10

1.4 Ijtimoiy risklarni boshqarish kontekstida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik ehtiyojlarini oldindan baholash 12

1.5 Voltalia yondashuvi 12

2 NORMATIV HUJJATLAR VA TALABLAR 13

2.1 Hukumat qonunchiligi 13

2.2 Kreditorlar talablari 16

2.2.1 ET, XMK va YTTB kreditor talablari bilan muvofiqlik 16

2.3 BO 'SHLIQLAR TAHLILI 19

2.4 VOLTALIA KOMPANIYASI TALABLAR 21

2.4.1 VOLTALIA ENGAGE PLATFORMASI 21

2.4.2 XABAR BERUVCHILAR (WHISTLEBLOWERS) TIZIMI TARTIBI 22

3 OLDINGI MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK FAOLIYATLARINING XULOSASI 22

3.1 ESIA BO'YICHA MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK VA MA'LUMOTLARNI OSHKOR QILISH 22

3.1.1 MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK VA MA'LUMOTLARNI OSHKOR QILISH UCHRASHUVLARI 23

3.1.2 Manfaatdor tomonlar fikr-mulohazalarini boshqarish bo'yicha qisqacha xulosa 30

3.1.3 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma'lumotlarni oshkor etish vositalari va usullari. 31

4 LOYIHA MANFAATDOR TOMONLARI 40

4.1 Manfaatdor tomonlarni aniqlash, tahlil qilish va xaritalash yondashuvi 40

4.2 Loyiha manfaatdor tomonlarini aniqlash, tahlil qilish va xaritalash 41

5 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi va jadvali 59

5.1 Ozchilik guruhlari va zaif (himoyaga muhtoj) guruhlar bilan hamkorlik 69

5.2 Nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlar) bilan hamkorlik 71

5.3 Jalb etish natijalarini Atrof-muhit va Ijtimoiy Boshqaruv Tizimiga (ESMS) integratsiya qilish 71

5.4 II Bosqich 71

6 RESURSLAR VA MAS'ULIYATLAR 72

7 SHIKOYATLARNI KO'RIB CHIQISH MEXANIZMI 75

7.1 Shikoyatning jiddiylik darajasi 78

8 Monitoring and Reporting 80
8.1 Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasining (SEP) monitoringi 81
9 BOSHQARUV VAZIFALARI 85
9.1 SEPning ichki kommunikatsiyasi 85
9.2 Boshqaruv vositalari 86
9.3 Pudratchilar bilan munosabatlarni boshqarish 86

Jadvallar ro‘yxati

1 -JADVAL: ESIA BO‘YICHA UMUMIY QOLDIQ TA’SIRLAR – I BOSQICH 10
2 -JADVAL: ESIA BO‘YICHA UMUMIY QOLDIQ TA’SIRLAR – II BOSQICH 11
3 -JADVAL: BO‘SHLIQLAR TAHLILI 19
4-JADVAL: SKOPING BOSQICHI VA ESIA MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK UCHRASHUVLAR 23
5-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR FIKR-MULOHAZALARINI BOSHQARISH BO‘YICHA QISQACHA XULOSA 30
6 -JADVAL: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB ETISH VOSITALARI VA USULLARI 39
7-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR TOIFASI BO‘YICHA JALB QILISH YONDASHUVI VA MAQSADLARI 41
8-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR TAHLILI 42
9-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK DASTURI 59
10-JADVAL: SHIKOYATLAR TIPOLOGIYASI VA AHAMIYATLILIGI 78
11-JADVAL: SHIKOYATLARNING JIDDIYLIK DARAJASI BO‘YICHA TASNIFI 79
12-jadval: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH REJASINING ASOSIY SAMARADORLIK KO‘RSATKICHLARI 82

Rasmlar ro‘yxati

1-RASM: TAKLIF ETILAYOTGAN STANSIYA – I BOSQICH 7

2-RASM TAKLIF ETILAYOTGAN STANSIYA – II BOSQICH 8

3- RASM: JAMOALARNING LOYIHA JOYLASHUVIGA NISBATAN YAKINLIGI 8

4-RASM: SAMARALI MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK..... 19

5-RASM: MANFAATDORLIK/TA’SIR DARAJASI MATRITSASINING NAMUNAVIY KO‘RINISHI 40

6-RASM: MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK DINAMIKASI 59

7-RASM: SHIKOYATLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA (GRM) TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI KIRISH UCHUN QR-KOD 76

8-RASM: SHIKOYATLARNI BOSHQARISH JARAYONI 77

9-RASM: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH REJASI BOSHQARUV VAZIFASI..... 85

1 KIRISH

Ushbu Manfaatdor Tomonlar bilan Muloqot Rejasi (MTMR) loyiha bo‘yicha bugungi kungacha amalga oshirilgan barcha manfaatdor tomonlar bilan muloqot faoliyatlarining yakuniy natijasi bo‘lib, kelgusidagi ma’lumotlarni oshkor etish, monitoring va boshqaruv jarayonlari bo‘yicha yondashuvlarni o‘z ichiga oladi. Shuni ta’kidlash lozimki, ushbu MTMR “jonli hujjat” sifatida ishlab chiqilgan bo‘lib, loyiha hayotiy siklining barcha bosqichlarida, jumladan, Ekologik va Ijtimoiy Ta’sirni Baholash (EITB) jarayonining dastlabki rivojlantirish bosqichlarida ham muntazam ravishda yangilanib va takomillashtirib boriladi.
Loyiha bo‘yicha barcha tegishli ma’lumotlar (jumladan, loyihaning EITB hujjatlari) e’lon qilinadigan faol veb-sayt mavjud. https://www.artemisya-hybrid.com/en
Tashqi Shikoyatlarni Ko‘rib Chiqish Mexanizmi (TSKM) va Ichki Shikoyatlarni Ko‘rib Chiqish Mexanizmi (ISKM) ushbu MTMRning A va B ilovalari sifatida keltirilgan.

1.1 Loyiha

Artemisya Gibrid Loyihasi O‘zbekiston Respublikasida, Buxoro viloyati ma’muriy hududida, aniqrog‘i G‘ijduvon tumanida joylashgan bo‘lib, geografik joylashuv koordinatalari (GPS) 40°26'6.76" shimoliy kenglik va 65°9'32.03" sharqiy uzunlikni tashkil etadi. Loyiha 300 MVt Shamol Elektr Stansiyasi (ShES), 100 MVt Quyosh Elektr Stansiyasi (QES), 100 MVt/200 MVt·soat Batareyali Energiya Saqlash Tizimi (BEST) (ShES, QES va BEST hamda ularni bog‘lovchi kabellar birgalikda Gibrid Elektr Stansiyasi (GES) deb yuritiladi) va turli komponentlarni milliy elektr tarmog‘iga ulovchi tegishli Havo Elektr Uzatish Liniyalaridan (HEUL) iborat. ShESning egallagan maydoni 109,2 gektarni tashkil etadi (shundan 7,45 gektari vaqtinchalik obyektlar uchun ajratilgan). QESning maydoni 170–180 gektarni, BESTning maydoni esa 34,08 gektarni tashkil etadi. Loyiha ikki bosqichda amalga oshiriladi: I bosqich 100 MVt Shamol Elektr Stansiyasi (ShES), 100 MVt/200 MVt·soat Batareyali Energiya Saqlash Tizimi (BEST) hamda I bosqich HEUL 220 kV deb nomlanuvchi 220 kV kuchlanishli ikki zanjirli kirish/chiqish (LILO) elektr uzatish liniyasidan iborat. II bosqich tizimni 100 MVt Quyosh Elektr Stansiyasi (QES), qo‘shimcha 200 MVt shamol energetikasi qurilmasi hamda II bosqich HEUL 500 kV deb nomlanuvchi 500 kV kuchlanishli bir zanjirli havo elektr uzatish liniyasi bilan kengaytiradi. I bosqich 100 MVt Shamol Elektr Stansiyasi (ShES), 100 MVt/200 MVt·soat Batareyali Energiya Saqlash Tizimi (BEST) hamda I bosqich HEUL 220 kV deb nomlanuvchi 220 kV kuchlanishli ikki zanjirli kirish/chiqish (LILO) elektr uzatish liniyasidan iborat. II bosqich tizimni 100 MVt Quyosh Elektr Stansiyasi (QES), qo‘shimcha 200 MVt shamol energetikasi qurilmasi hamda II bosqich HEUL 500 kV deb nomlanuvchi 500 kV kuchlanishli bir zanjirli havo elektr uzatish liniyasi bilan kengaytiradi. Qo‘shimcha batafsil ma’lumot uchun EITB hisobotining 03-bo‘limi – “Loyiha tavsifi”ga murojaat qiling.

Loyiha joylashuvi rejasining xaritalari quyida taqdim etilgan..

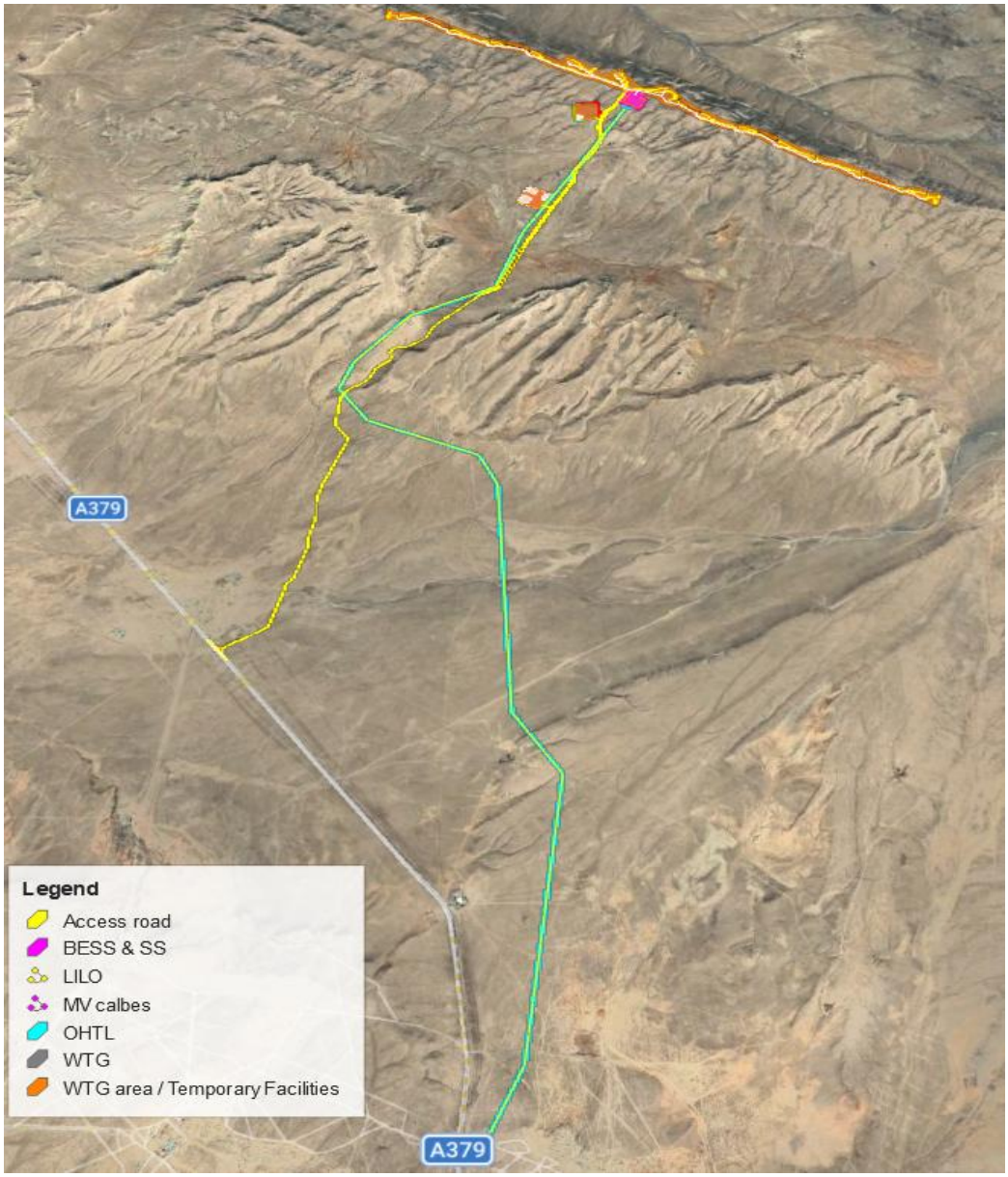

1-RASM: TAKLIF ETILAYOTGAN STANSIYA – I BOSQICH

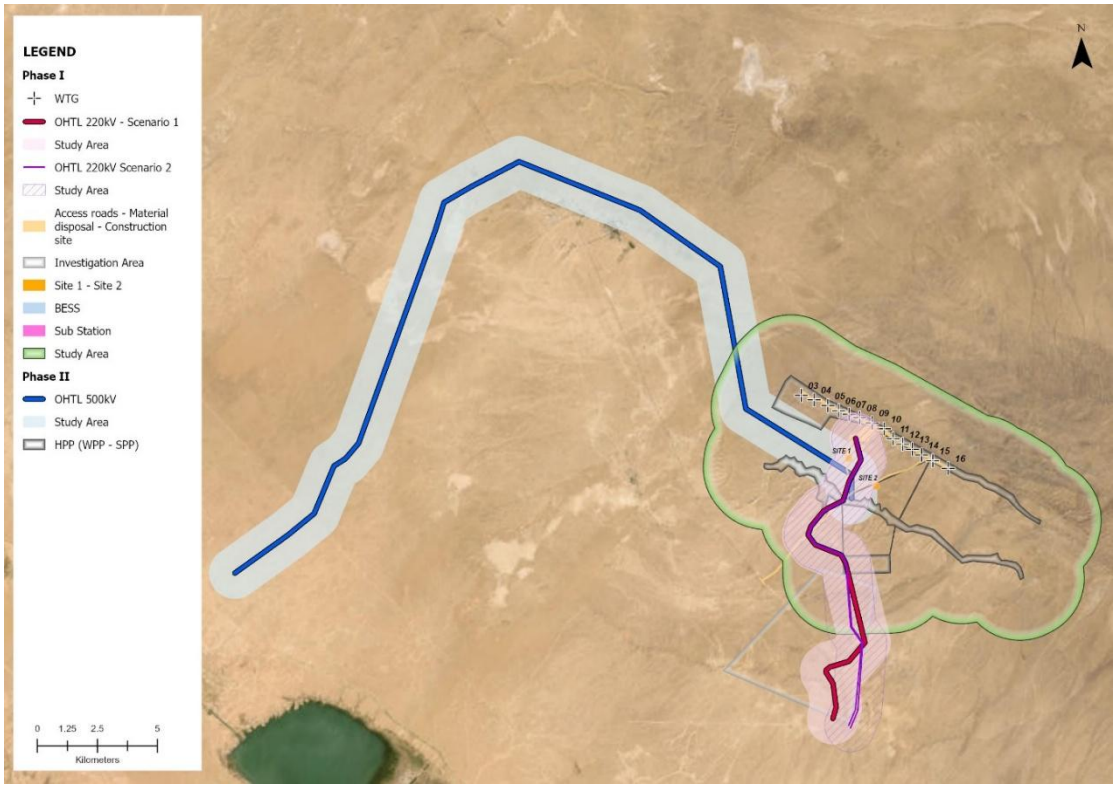

2-RASM TAKLIF ETILAYOTGAN STANSIYA – II BOSQICH

1.2 Potensial manfaatdor tomonlar

Loyiha hududiga eng yaqin jamoalar Navoi viloyati ma'muriy hududiga qarashli Kokcha MFY va Zafarobod MFY qishloqlari hamda Kanimekh mahallasi hisoblanadi. Ular loyihadan mos ravishda 8,5 km va 12,3 km masofada joylashgan.

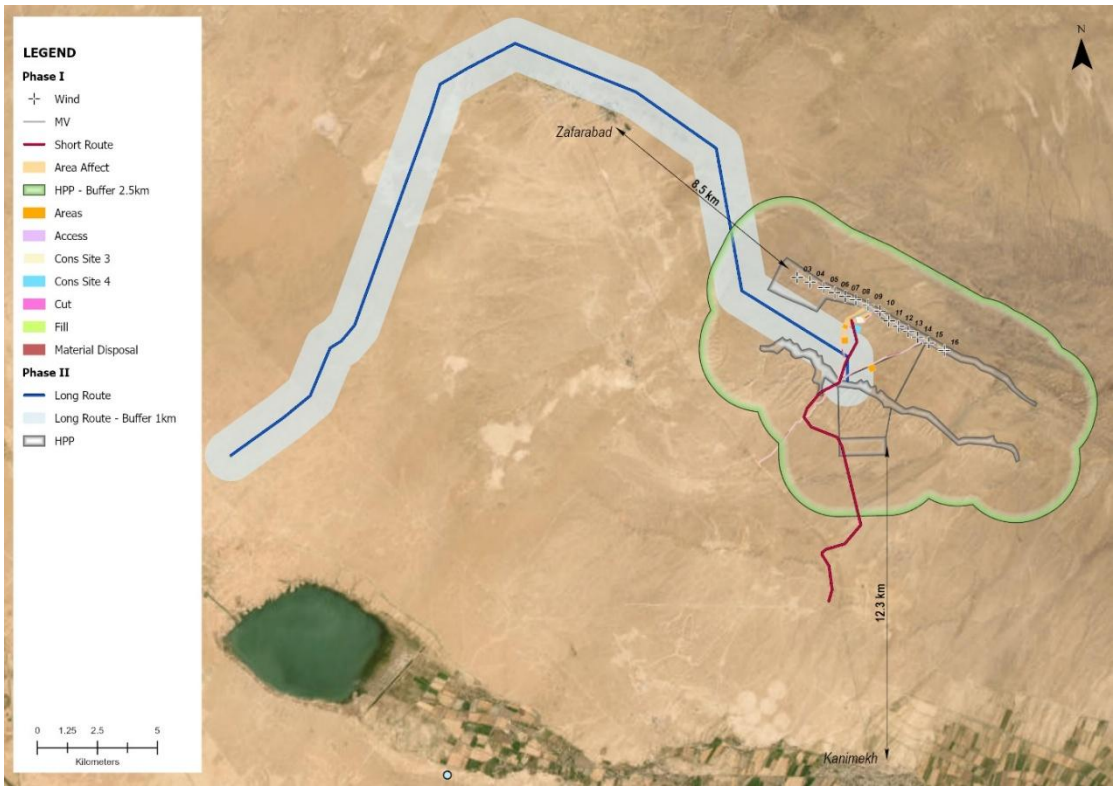

3- RASM: JAMOALARNING LOYIHA JOYLASHUVIGA NISBATAN YAKINLIGI

Jamiyatlarni qo‘llab-quvvatlovchi asosiy infratuzilma

Kokcha va Zafarobod jamoalari A379 yo‘li orqali mintaqaviy markazlar bilan bog‘langan asosiy infratuzilma bilan ta’minlangan, shuningdek Navoi va Uchquduqni bog‘laydigan temir yo‘l tarmog‘i mavjud. Har ikkala aholi punkti suv, gaz va elektr ta’minoti bilan to‘liq qamrab olingan.

Sog‘liqni saqlash xizmatlari Kokchadagi umumiy shifoxona va klinika orqali ko‘rsatiladi, ta’lim ehtiyojlari esa Zafaroboddagi ikkita maktab va ikkita bolalar bog‘chasi, shuningdek Kokchadagi shunga o‘xshash muassasalar orqali ta’minlanadi.

Mahalliy boshqaruv tuman va viloyat ma’muriyatlari hamda mahalla qo‘mitalari tomonidan amalga oshiriladi, ular ijtimoiy masalalar va jamoa ehtiyojlarini hal etadi. Oqova suvlarni boshqarish bo‘yicha inshootlar Zafarobodda joylashgan bo‘lib, ular hozirda Zafarobod va Kokchaga xizmat ko‘rsatadi.

Hududda asosiy infratuzilma mavjud bo‘lishiga qaramay, ichimlik suvi sifati va chiqindi yig‘ish tizimlari bilan bog‘liq muammolar hanuzgacha mavjud.

Bundan tashqari, ACWA Power tomonidan ishlab chiqilgan yangi energiya infratuzilmasi 2025-yildan beri ushbu tumanda faol ishlamoqda, jumladan 500 MVt quvvatga ega Bash shamol elektr stansiyasi. Shuningdek, hududda yangi loyihalar ham rejalashtirilgan bo‘lib, ular Artemisya loyiha maydonidan 40 km dan ortiq shimoli-sharqda joylashgan.

Bash loyihasi konsultatsiya faoliyatlari bilan muvofiqlashtirish: ayrim milliy, mintaqaviy yoki tuman darajasidagi asosiy manfaatdor tomonlar ikkala loyiha uchun ham bir xil bo‘lishi mumkin, biroq ta’sir ostidagi jamoalar uchun “consultation fatigue” (konsultatsiya charchoği) xavfi aniqlanmagan.

Aslida, Bash loyihasi bo‘yicha jalb etish (engagement) faoliyatlari Ayakagitma qishlog‘i, Chulobod qishlog‘i va Kuklam qishlog‘ida amalga oshirilgan bo‘lib, bu hududlar Artemisya loyihasining ta’sir doirasiga (Area of Influence) kirmaydi.

Shu sababli, Artemisya loyihasi bo‘yicha manfaatdor tomonlar bilan ishlash dasturi qo‘shni loyiha mavjudligi hisobga olingan holda ishlab chiqilgan, biroq u mustaqil ravishda amalga oshiriladi.

Jamiyatlarning ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlari

Kokcha va Zafarobod qishloq hududlari bo‘lib, etnik jihatdan xilma-xil aholi yashaydigan aholi punktlari hisoblanadi va ularning umumiy aholisi taxminan 7 600 kishini tashkil etadi. Uy xo‘jaliklari nisbatan kichik bo‘lib, asosiy daromad manbalari ish haqi, mavsumiy ishlar, chorvachilik, dehqonchilik va kichik biznes hisoblanadi. Ishsizlik darajasi past bo‘lsa-da, ayrim aholi xorijda ishlaydi va kam daromadli oilalar ham mavjud.

Ta’lim va sog‘liqni saqlash infratuzilmasi mavjud, biroq cheklangan bo‘lib, o‘rta maktabga qatnash darajasi yuqori bo‘lsa-da, oliy sinflarni tugatadigan o‘quvchilar soni kam. Zaif guruhlarga kambag‘al oilalarning bolalari, yolg‘iz ota-ona oilalari va nogironligi bo‘lgan shaxslar kiradi. Hudud umumiy jihatdan xavfsiz bo‘lib, jinoyatchilik darajasi past, mahalla tuzilmalari tomonidan qo‘llab-quvvatlanadigan kuchli jamoatchilik hissi mavjud.

Tabiiy resurslar va jamoaning ularga bog‘liqligi

Kokcha va Zafarobod aholisi turmush tarzi tabiiy resurslar bilan chambarchas bog‘liq bo‘lib, ayniqsa dasht landshaftida chorva mollarini boqish muhim o‘rin tutadi. Yerlar asosan yaylov sifatida foydalaniladi, chorvadorlar esa qoramol va qo‘ylarni boqadi hamda hayvonlarni parvarish qilish uchun quduqlar va suv manbalariga tayanadi. Hududda dehqonchilik juda kam rivojlangan bo‘lib, tabiiy muhit qurg‘oqchil iqlimga moslashgan mahalliy o‘simlik turlarini qo‘llab-quvvatlaydi.

1.3 Aniqlangan ijtimoiy va ekologik xavflar hamda ta'sirlar

Quyidagi jadval ESIAning I bosqichidagi asosiy natijalarni umumlashtiradi..

1-JADVAL: ESIA BO'YICHA UMUMIY QOLDIQ TA'SIRLAR – I BOSQICH

Komponent	Qurilish		Foydalanish (ekspluatatsiya)	
	Yo'nalish	Qoldiq ta'sir	Yo'nalish	Qoldiq ta'sir
Jismoniy komponentlar				
Geomorfologiya	Salbiy	O'rta	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Tuproq	Salbiy	Past	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Gidrogeologiya va yer osti suvlari	Salbiy	Ahamiyatsiz	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Atrof-muhit havosi sifati	Salbiy	O'rta	Salbiy	Ahamiyatsiz
Shovqin va tebranishlar	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Elektromagnit maydonla	Salbiy	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	Salbiy	Ahamiyatsiz
Biologik komponentlar				
Flora va yashash muhitlari	Salbiy	O'rta–past	Salbiy	Past
Hayvonot dunyosi	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Qushlar va ko'rshapalaklar	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Muhofaza etiladigan hududlar	Salbiy	Ahamiyatsiz	Salbiy	Ahamiyatsiz
Ekotizim xizmatlari	Salbiy	Ahamiyatsiz	Salbiy	Past
Ijtimoiy komponentlar				
Iqtisodiyot	Ijobiy	O'rta	Ijobiy	Medium
Bandlik va turmush manbalari	Ijobiy	O'rta	Ijobiy	Medium
Bandlik va turmush manbalari	Salbiy	O'rta	Salbiy	Past
Ta'lim	Salbiy	Ahamiyatsiz	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Aholi va demografiya	Salbiy	Ahamiyatsiz	Negative	Negligible
Ma'muriyat va boshqaruv	Salbiy	Past	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Yer va mulk	Salbiy	O'rta	Salbiy	Past

Jamiyat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik tizimi	Salbiy	Past	Salbiy	Ahamiyatsiz
Mobillik (harakatlanish)	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Infratuzilma	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Madaniy meros	Salbiy	Past	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*
Landshaft va vizual sifat	Salbiy	O'rta	Salbiy	O'rta

Quyidagi jadval ESIAning II bosqichidagi asosiy natijalarni umumlashtiradi.

2-JADVAL: ESIA BO'YICHA UMUMIY QOLDIQ TA'SIRLAR – II BOSQICH

Komponent	**Qurilish**		**Foydalanish (ekspluatatsiya)**	
	Yo'nalish	**Qoldiq ta'sir**	**Yo'nalish**	**Qoldiq ta'sir**
Jismoniy komponentlar				
Geomorfologiya	Salbiy	O'rta	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Tuproq	Salbiy	Past	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Gidrogeologiya va yer osti suvlari	Salbiy	Ahamiyatsiz	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo'llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Atrof-muhit havosi sifati	Salbiy	O'rta	Salbiy	Ahamiyatsiz
Shovqin va tebranishlar	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Elektromagnit maydonlar	Salbiy	*N/A*	Salbiy	Ahamiyatsiz
Biologik komponentlar				
Flora va yashash muhitlari	Salbiy	O'rta–past	Salbiy	Past
Fauna (hayvonot dunyosi)	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Qushlar va ko'rshapalaklar	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Muhofaza etiladigan hududlar	Salbiy	Ahamiyatsiz	Salbiy	Ahamiyatsiz
Ekotizim xizmatlari	Salbiy	Ahamiyatsiz	Salbiy	Past
Ijtimoiy komponentlar				
Iqtisodiyot	Ijobiy	O'rta	Ijobiy	O'rta
Bandlik va turmush manbalari	Ijobiy	O'rta	Ijobiy	O'rta

Bandlik va turmush manbalari	Salbiy	O‘rta	Salbiy	Past
Ta’lim	Salbiy	Ahamiyatsiz	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Aholi va demografiya	Salbiy	Ahamiyatsiz	Salbiy	Ahamiyatsiz
Ma’muriyat va boshqaruv	Salbiy	Past	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Yer va mulk	Salbiy	O‘rta	Salbiy	Past
Jamiyat salomatligi, xavfsizligi va xavfsizlik tizimi	Salbiy	Past	Salbiy	Ahamiyatsiz
Mobillik (harakatlanish)	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Infratuzilma	Salbiy	Past	Salbiy	Past
Madaniy meros	Salbiy	Past	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)	*Qo‘llanilmaydi (mos kelmaydi)*)
Landshaft va vizual sifat	Salbiy	O‘rta	Salbiy	O‘rta

1.4 Ijtimoiy risklarni boshqarish kontekstida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik ehtiyojlarini oldindan baholash

1) Sifat – Faqat jarayon mavjud bo‘lishi yetarli emas; jarayonlarning sifati va o‘z vaqtida amalga oshirilishi muhimdir. Aslida, manfaatdor tomonlar bilan muloqotning muvaffaqiyati uchun sifat ajratilgan moliyaviy resurslar miqdoridan ham muhimroq bo‘lishi mumkin.
2) Erta jalb qilish – Dastlabki bosqichda jalb qilish jamoatchilik fikrini sinovdan o‘tkazish va uni shakllantirish hamda manfaatdor tomonlar bilan ijobiy munosabatni erta bosqichda o‘rnatish uchun muhim imkoniyat yaratadi. Shuningdek, mustahkam munosabatlar o‘rnatish vaqt talab qilishini ham hisobga olish zarur.
3) Dizayn jarayonlariga integratsiya – Loyihaning ayrim elementlari bo‘yicha tashqi manfaatdor tomonlar bilan maslahat va ishtirok zarur bo‘lishi mumkin. Ushbu jihat loyiha rejalashtirish va jadvalga to‘liq integratsiya qilinishi lozim.
4) Kam ta’minlangan va zaif guruhlar – Masalan, ayollar, nogironligi bo‘lgan shaxslar va etnik ozchiliklar kabi guruhlarga yetib borish qiyin bo‘lishi mumkin, biroq ular ko‘pincha loyihadan eng ko‘p zarar ko‘rishi mumkin bo‘lgan manfaatdor tomonlardir. Ushbu guruhlarga salbiy ta’sirlar (hatto tasodifiy bo‘lsa ham) insoniy oqibatlardan tashqari jiddiy salbiy jamoatchilik reaksiyasini keltirib chiqarishi mumkin.
5) Asosiy muammolarni hal qilish – Agar jamoalarda muhim muammo yoki xavotirlar mavjud bo‘lsa, ular loyihaning o‘zi uchun qiyin bo‘lsa ham, albatta muloqot jarayonida ko‘rib chiqilishi kerak.
6) Jiddiy xavotirlarni hal qilmaslik – Jiddiy muammolarni e’tiborsiz qoldirish manfaatdor tomonlar bilan muloqot jarayonini izdan chiqaradi va loyiha haqida salbiy tasavvurlarni kuchaytiradi

1.5 Voltalia yondashuvi

Barcha strategik manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikni rejalashtirish faoliyatlari manfaatdor tomonlarni aniqlash, tahlil qilish va xaritalashning uzluksiz jarayoniga asoslanadi. Bu rejalashtirish jarayonida barcha tegishli tomonlar to‘liq hisobga olinishini ta’minlaydi. Voltalia Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Banki (EBRD) talablariga mos yondashuvni amalga oshiradi, ya’ni: “Eng kamida, manfaatdor tomonlarni aniqlash, jalb qilish va maslahatlashuv talablarini belgilash hamda shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini ishlab chiqish va joriy etish.” Shuningdek, loyiha tabiati, ko‘lami, manfaatdor tomonlari hamda uning ehtimoliy ekologik va ijtimoiy xavf va ta’sirlariga mutanosib ravishda qo‘shimcha manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik amalga oshiriladi.
Umumiy yondashuvimizdagi asosiy jihatlar quyidagilardan iborat:

- 1.3-bo‘limda ko‘rsatilgan ekologik va ijtimoiy xavflarni aniqlash.
- 1.4-bo‘limda ta’kidlanganidek, aniqlangan ekologik va ijtimoiy xavflar kontekstida kutilayotgan jalb qilish ehtiyojlarini ko‘rsatish.
- Erta bosqichdagi maslahatlashuv va loyiha ta’siriga uchragan aholiga hamda boshqa manfaatdor tomonlarga yetarli va o‘z vaqtida loyiha ma’lumotlarini taqdim etish.
- Barcha manfaatdor guruhlarga o‘z fikr va xavotirlarini bildirish imkonini yaratish hamda bu fikrlarning loyiha rejalashtirish qarorlarida inobatga olinishi va javob berilishini ta’minlash.
- Ma’lumotli maslahatlashuv va ishtirokni rag‘batlantirish, manfaatdor tomonlarga turli fikrlarni mos vaqt oralig‘ida bildirish imkonini berish, majburiy konsensusni talab qilmasdan.
- Loyiha ta’siriga uchragan jamoalarda keng jamoatchilik qo‘llab-quvvatlashini tekshirish.
- Eng zaif yoki marginal guruhlarning ehtiyojlarini jalb qilish jarayonida hisobga olish.
- Ichki manfaatdor tomonlar (loyiha ishchilari) hamda tashqi manfaatdor tomonlar (jamoalar va boshqa qiziqqan va ta’sirlangan tomonlar) uchun samarali va to‘liq ishlaydigan shikoyatlarni ko‘rib chiqish tizimidan foydalanishni ta’minlash.

Ushbu yondashuvlarning afzalligi shundaki, loyihaning amalga oshirilishiga to‘sqinlik qilishi mumkin bo‘lgan muammolar loyiha hayot siklining erta bosqichlarida aniqlanadi va ESIA jarayoni hamda keyingi qurilish bosqichlari davomida ularni boshqarish imkoniyati sezilarli darajada oshadi. Bundan tashqari, ushbu yondashuv xarajat va vaqt jihatidan ham samaraliroq bo‘lib, muammolar yuzaga kelishidan oldin ularning oldini olishga qaratilgan.
Shu bilan birga, bu loyiha jamoasiga manfaatdor tomonlar bilan mustahkam asos yaratish, ularning bilan ijobiy munosabatlar va samarali hamkorlikni oldindan shakllantirish hamda ularni faol boshqarish imkonini beradi.

2 NORMATIV HUJJATLAR VA TALABLAR

Ushbu bo‘lim loyihaga tatbiq etiladigan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikka oid huquqiy, normativ, kreditor (lender) hamda kompaniya talablarining qisqacha sharhini taqdim etadi. Bunga atrof-muhit va ijtimoiy baholash (ESIA) jarayoniga tegishli bo‘lgan jamoatchilik bilan maslahatlashuv va ma’lumotlarni oshkor qilish talablari ham kiradi.

2.1 Hukumat qonunchiligi

Loyiha bo‘yicha manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik O‘zbekiston Respublikasining milliy qonunchilik talablari, Voltalia kompaniyasining kommunikatsiya va jalb etish bo‘yicha korporativ siyosati hamda xalqaro standartlarga muvofiq amalga oshiriladi. Ushbu bo‘lim manfaatdor tomonlar bilan ishlashga oid huquqiy, normativ va kompaniya talablarini batafsil bayon etadi. Shuningdek, ushbu hujjatni ishlab chiqishda asos bo‘lgan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik bo‘yicha xalqaro ilg‘or amaliyot standartlari ham yoritiladi. O‘zbekiston milliy qonunchiligiga ko‘ra, jamoatchilik loyiha haqida xabardor qilinishi va taqdim etilgan ma’lumotlar yuzasidan o‘z fikr-mulohazalarini bildirish imkoniga ega bo‘lishi kerak. Voltalia O‘zbekiston Respublikasi Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo‘mitasi (SCEEP) hamda tegishli davlat organlariga ko‘rilgan chora-tadbirlar bo‘yicha hisobot taqdim etadi. Atrof-muhitga ta’sirni baholash (EIA) hujjatlarining mazmuni, ishlab chiqish tartibi va ekspertizasi talablari O‘zbekiston Respublikasining quyidagi qonunchilik hujjatlari bilan tartibga solinadi:

- O‘zbekiston Respublikasi 09.12.1992 yildagi № 754-XII-son “Atrof-muhitni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi Qonuni.
- O‘zbekiston Respublikasi 25.05.2000 yildagi № 73-II-son “Atrof-muhitga ta’sirni baholash auditi to‘g‘risida”gi Qonuni.
- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 31.12.2001 yildagi № 491-son qarori bilan tasdiqlangan “O‘zbekiston Respublikasida davlat ekologik ekspertizasi to‘g‘risida”gi Nizom.
- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yildagi № 541-son qarori bilan tasdiqlangan “Atrof-muhitga ta’sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori.

Loyiha egasi ushbu qonunlar va standartlarga muvofiq ravishda barcha oqilona choralarni ko‘radi, ya’ni atrof-muhitning umumiy muvozanatiga, jumladan, lekin ular bilan cheklanmagan holda, yer yuzasi, yer osti qatlamlari, havo, ko‘llar, daryolar, flora va fauna, ekinlar hamda boshqa tabiiy resurslarga yetishi mumkin bo‘lgan har qanday salbiy ta’sirlarni minimallashtirishga intiladi.
Milliy atrof-muhitga ta’sirni baholash (EIA) jarayoni “Ekologik ekspertiza to‘g‘risida”gi Qonun hamda Vazirlar Mahkamasining 07.09.2020 yildagi № 541-son “Atrof-muhitga ta’sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori (27.12.2021 yildagi № 774-son so‘nggi o‘zgartirishlari bilan) orqali tartibga solinadi. Ushbu qaror O‘zbekistonda EIA jarayoniga qo‘yiladigan talablarni belgilaydi.
Mazkur qarorga muvofiq, davlat ekologik ekspertizasi — bu maxsus ekspert bo‘linmalari tomonidan amalga oshiriladigan ekologik ekspertiza turi bo‘lib, rejalashtirilgan faoliyatning ekologik talablariga muvofiqligini aniqlash va uning amalga oshirilishining ekologik jihatdan maqbulligini belgilashga qaratilgan jarayondir.
Davlat ekologik ekspertiza sohasidagi vakolatli davlat organi — SCEEP hisoblanadi. Davlat ekologik ekspertizasi (SEE) SCEEPning uchta ixtisoslashtirilgan ekspert bo‘linmalari tomonidan amalga oshiriladi:

1. O‘zbekiston Respublikasi Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish davlat qo‘mitasi (SCEEP) tarkibidagi Davlat ekologik ekspertiza markazi (CSEE) iqtisodiy faoliyat obyektlarining I va II toifalariga (yuqori va o‘rta xavf darajasi) kiruvchi EIA hujjatlarining davlat ekologik ekspertizasini amalga oshiradi.

2. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Davlat ekologik ekspertiza markazi iqtisodiy faoliyat obyektlarining III va IV toifalariga (past xavf va mahalliy ta’sir) kiruvchi EIA hujjatlarining ekologik ekspertizasini amalga oshiradi.
3. Viloyatlar va Toshkent shahar Davlat ekologik ekspertiza markazlari iqtisodiy faoliyat obyektlarining III va IV toifalariga (past xavf va mahalliy ta’sir) kiruvchi EIA hujjatlarining ekologik ekspertizasini amalga oshiradi.

Qonunchilikka muvofiq loyihalar to‘rt toifaga bo‘linadi:

- **I toifa** — “atrof-muhitga yuqori darajadagi ta’sir xavfi” (davlat ekologik ekspertizasi milliy SCEEP tomonidan 20 kun ichida o‘tkaziladi, barcha EIA materiallari talab etiladi);
- **II toifa** — “atrof-muhitga o‘rtacha darajadagi ta’sir xavfi” (davlat ekologik ekspertizasi milliy SCEEP tomonidan 15 kun ichida o‘tkaziladi, barcha EIA materiallari talab etiladi);
- **III toifa** — “past darajadagi ta’sir” (davlat ekologik ekspertizasi SCEEPning hududiy bo‘linmalari tomonidan 10 kun ichida o‘tkaziladi, barcha EIA materiallari talab etiladi);
- **IV toifa** — “mahalliy ta’sir” (davlat ekologik ekspertizasi SCEEPning hududiy bo‘linmalari tomonidan 5 kun ichida o‘tkaziladi, faqat EIA loyihasi (draft) talab etiladi).

Atrof-muhitga ta’sir darajasi I va II toifaga kiruvchi faoliyat turlari loyiha oldi bosqichiga tegishli bo‘lib, agar loyiha hujjatlari belgilangan tartibda jamoatchilik muhokamalari natijasida tasdiqlansa, ular davlat ekologik ekspertizasidan (SEE) o‘tkazilishi shart. Jamoatchilik muhokamalarini o‘tkazish tartibi Vazirlar Mahkamasining 07.09.2020 yildagi № 541-son “Atrof-muhitga ta’sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to‘g‘risida”gi qarori (27.12.2021 yildagi № 774-son so‘nggi o‘zgartirishlari bilan) 3-ilovasida belgilangan. Mazkur qarorning davlat ekologik ekspertizasi bo‘yicha 24-bo‘limi esa ushbu bosqichlarning har birida taqdim etilishi lozim bo‘lgan hujjatlar va ma’lumotlar tarkibini belgilab beradi.

Atrof-muhitga ta’sirni baholash (EIA) jarayonining uch bosqichi va ularning talab etiladigan natijalari quyidagicha umumlashtiriladi:

I bosqich. Atrof-muhitga ta’sir to‘g‘risidagi loyihaviy bayonot (PZVOS – milliy qisqartma)
Bu atrof-muhitga ta’sirni baholash jarayonining birinchi bosqichi bo‘lib, rejalashtirilgan iqtisodiy va boshqa faoliyatni amalga oshirish to‘g‘risida qaror qabul qilinishidan oldin ishlab chiqiladi.
Atrof-muhitga ta’sir to‘g‘risidagi loyihaviy bayonot SCEEP tizimi doirasida milliy darajada (I va II toifadagi loyihalar uchun) yoki hududiy darajada (III va IV toifadagi loyihalar uchun) ko‘rib chiqiladi va tasdiqlanadi. Davlat ekologik ekspertizasi loyiha toifasini tasdiqlaydi hamda keyingi EIA bosqichlari va qurilish (yoki rekonstruksiya) jarayonida e’tibor qaratilishi lozim bo‘lgan asosiy masalalarni belgilab beradi.

• **II bosqich. Atrof-muhitga ta’sir to‘g‘risidagi bayonot (ZVOS – milliy qisqartma)**
Ushbu bosqich I bosqichda CSEE tomonidan qo‘shimcha tadqiqotlar yoki tahlillar talab etilganda amalga oshiriladi. Bayonot loyiha texnik-iqtisodiy asoslash (feasibility study) tasdiqlanishidan oldin, ya’ni qurilishdan avval CSEEga taqdim etilishi shart.

• **III bosqich. Atrof-muhit oqibatlari to‘g‘risidagi bayonot (ZEP – milliy qisqartma)**
Bu davlat ekologik ekspertizasi jarayonining yakuniy bosqichi bo‘lib, loyiha foydalanishga topshirilishidan oldin amalga oshiriladi. Hisobotda I va II bosqichlar davomida o‘tkazilgan davlat ekologik ekspertizasi tahlili, jamoatchilik muhokamalari natijasida olingan izohlar, loyihaga tatbiq etiladigan ekologik standartlar, monitoring talablari hamda asosiy xulosalar batafsil bayon etiladi.
Davlat ekologik ekspertiza xulosasi (SCEEP tomonidan beriladigan hujjat) mahalliy banklar va boshqa kreditorlar tomonidan loyihani moliyalashtirish uchun (18-bo‘limga muvofiq) I va II bosqichlarda, hamda III bosqichda loyihani foydalanishga topshirish uchun majburiy hujjat hisoblanadi.

Davlat ekologik ekspertiza xulosasi berilgan sanadan boshlab 3 yil davomida amal qiladi. Agar loyiha ushbu muddat ichida amalga oshirilmasa, u qayta ko‘rib chiqilishi va SCEEPga qayta tasdiqlash uchun taqdim etilishi kerak.
SEE xulosasi ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi tegishli hududiy (shahar) nazorat inspeksiyalariga yuboriladi. Ushbu inspeksiyalar SCEEP tarkibida bo‘lib, xulosada belgilangan talablar va shartlarga rioya etilishini nazorat qiladi.
O‘zbekistonda EIA doirasidagi jamoatchilik muhokamalari I va II toifadagi loyihalar uchun majburiy hisoblanadi, shu sababli ushbu loyiha uchun ham majburiydir. № 541-son qaror jamoatchilik muhokamalarini o‘tkazish tartibini belgilaydi. Jamoatchilik muhokamasi bayonnomalari EIA hisobotiga ilova qilinishi shart, shuning uchun milliy qonunchilikka muvofiq konsultatsiyalar o‘tkazilishi talab etiladi. Jamoatchilik muhokamasi sanasi, vaqti va joyi kamida 20 kun oldin mahalliy ommaviy axborot vositalari orqali yoki boshqa yo‘llar bilan manfaatdor tomonlarga yetkazilishi kerak. Muhokamada kamida 10 nafar ishtirokchi qatnashishi lozim; agar ishtirokchilar soni 10 tadan kam bo‘lsa, muhokama qayta o‘tkaziladi. Loyiha egasi loyiha bo‘yicha Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholashning asosiy (texnik bo‘lmagan) xulosasini — NTS (Non-Technical Summary) taqdim etishi shart, unda loyihaning ijobiy va salbiy jihatlari ko‘rsatiladi.

- Jamoatchilik muhokamalarini o‘tkazish jarayoni 5 bosqichda amalga oshiriladi:
- 1-bosqich. Jamoatchilik muhokamasi o‘tkazilishidan kamida 30 kun oldin loyiha egasi texnik bo‘lmagan xulosa (Non-Technical Summary – NTS)ni tayyorlaydi va SCEEPning mahalliy bo‘limiga taqdim etadi.
- 2-bosqich. 2 ish kuni ichida SCEEPning mahalliy bo‘limi jamoatchilik muhokamasini o‘tkazish zarurati to‘g‘risida qaror qabul qiladi va loyiha hududida muhokamani tashkil etish uchun tegishli tuman (shahar) hokimiyatini (khokimyat) xabardor qiladi.
- 3-bosqich. Jamoatchilik muhokamasini tashkil etuvchi tuman (shahar) hokimiyati loyiha egasi bilan uchrashuv sanasi, vaqti va joyini 1 ish kuni ichida kelishib oladi va keyingi 2 ish kuni ichida SCEEPning mahalliy bo‘limini xabardor qiladi hamda o‘z rasmiy veb-saytida e’lon joylashtiradi.
- 4-bosqich. Muhokama o‘tkazilishidan kamida 20 kun oldin mahalliy ommaviy axborot vositalari orqali e’lonlar beriladi yoki boshqa aloqa vositalari orqali manfaatdor tomonlar xabardor qilinadi.
- 5-bosqich. Jamoatchilik muhokamasi o‘tkazilgandan so‘ng 5 ish kuni ichida tashkilotchi loyiha egasiga yig‘ilish bayonnomasining nusxasini yuboradi va 2 ish kuni ichida muhokama tafsilotlari hamda bayonnoma SCEEPning mahalliy bo‘limiga taqdim etiladi.

2.2 Kreditorlar talablari

Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikka tatbiq etiladigan asosiy xalqaro yo‘riqnomalar quyidagilardan iborat: Equator Principles (EP) 4, Xalqaro moliya korporatsiyasi (IFC)ning 1-Performans standarti (PS1) hamda Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Banki (EBRD)ning manfaatdor tomonlar bilan ishlashga oid ekologik va ijtimoiy talablari (ESR 10).
Eng ilg‘or amaliyotga ko‘ra, kreditorlar tomonidan moliyalashtiriladigan barcha loyihalar IFCning barcha sakkizta Performans standartlarining tegishli jihatlari bilan ham solishtirilishi (benchmark qilinishi) lozim.

2.2.1 ET, XMK va YTTB kreditor talablari bilan muvofiqlik

ET ning 5-tamoyili barcha A va B toifadagi loyihalar uchun loyiha manfaatdor tomonlar bilan samarali hamkorlikni doimiy jarayon sifatida, tuzilgan va madaniy jihatdan mos shaklda, ta’sir ostidagi jamoalar,

ishchilar hamda tegishli hollarda boshqa manfaatdor tomonlar bilan amalga oshirilishini namoyish etishini talab qiladi.
Mahalliy aholi (Indigenous Peoples)ga ta'sir ko'rsatadigan barcha loyihalar "axborotlangan maslahat va ishtirok" (Informed Consultation and Participation – ICP) jarayoniga bo'ysunadi hamda milliy va xalqaro qonunchilikda belgilangan ularning huquqlari va himoyalariga rioya qilishi kerak. Shu nuqtai nazardan, XMK FS7 doirasida "erkin, oldindan va xabardor rozilik" (Free, Prior and Informed Consent – FPIC) tamoyili qo'llanilishi nazarda tutiladi. ESIA hujjatlari ham manfaatdor tomonlar uchun oson kirish mumkin bo'lishi lozim.
XMK FS1ga ko'ra, agar ishlab chiquvchi ESIA jarayonini amalga oshirgan bo'lsa, u ESIA hujjatini jamoatchilikka ochiq e'lon qilishi shart. Agar loyiha jamoalarga xavf yoki salbiy ta'sirlar keltirib chiqarishi mumkin bo'lsa, ishlab chiquvchi ushbu manfaatdor tomonlarga loyiha maqsadi, tabiati va ko'lami, rejalashtirilgan faoliyat davomiyligi hamda mumkin bo'lgan xavf va ta'sirlar haqida ma'lumot taqdim etishi kerak.
Potensial salbiy ijtimoiy yoki ekologik ta'sirga ega loyihalarda ma'lumotlarni oshkor qilish ESIA jarayonining erta bosqichlarida, qurilish boshlanishidan oldin va butun loyiha davomida doimiy ravishda amalga oshirilishi lozim.
Agar ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan jamoalar loyiha natijasida xavf yoki salbiy ta'sirlarga duch kelishi kutilsa, loyiha ishlab chiquvchisi maslahatlashuv jarayonini shunday tarzda amalga oshirishi kerakki, ta'sir ostidagi jamoalar loyiha xavflari, ta'sirlari va ularni yumshatish choralari bo'yicha o'z fikrlarini bildirish imkoniga ega bo'lsin hamda loyiha buyurtmachisi (client) ushbu fikrlarni ko'rib chiqib, ularga javob bera olsin.
XMKning 1-Performans standarti (FS1) shuningdek samarali maslahatlashuv quyidagilarni ta'minlashi kerakligini belgilaydi:

- Tegishli va yetarli ma'lumotlarning oldindan oshkor qilinishiga asoslangan bo'lishi, jumladan loyihaning loyihaviy hujjatlari va rejalarini o'z ichiga olishi;
- ESIA jarayonining erta bosqichida boshlanishi;
- Ijtimoiy va ekologik xavflar hamda salbiy ta'sirlarga va ularni bartaraf etish bo'yicha taklif etilayotgan choralar va harakatlarga e'tibor qaratishi;
- Xavflar va ta'sirlar yuzaga kelgan sari uzluksiz (doimiy) ravishda amalga oshirilishi;
- Inklyuziv va madaniy jihatdan mos tarzda olib borilishi;
- Ta'sir ostidagi jamoalarning til afzalliklariga, ularning qaror qabul qilish jarayonlariga hamda agar mavjud bo'lsa, zaif yoki kam ta'minlangan guruhlarning ehtiyojlariga moslashtirilgan bo'lishi.

Maslahatlashuv jarayoni shuningdek erkin, oldindan va xabardor konsultatsiyani (Free, Prior and Informed Consultation) ta'minlashi hamda xabardor ishtirokni (Informed Participation) rag'batlantirishi kerak. Xabardor ishtirok deganda tashkil etilgan va takroriy maslahatlashuv jarayonlari tushuniladi; bu jarayonlar orqali loyiha buyurtmachisi ta'sir ostidagi jamoalarning ularga bevosita taalluqli masalalar bo'yicha (masalan, taklif etilayotgan yumshatish choralari, rivojlanishdan olinadigan foyda va imkoniyatlarni taqsimlash, hamda amalga oshirish bilan bog'liq masalalar) fikrlarini qaror qabul qilish jarayoniga kiritadi.
Loyiha ishlab chiquvchisi ushbu jarayonni hujjatlashtirishi, xususan ta'sir ostidagi jamoalarga nisbatan xavflar va salbiy ta'sirlarni oldini olish yoki kamaytirish bo'yicha ko'rilgan choralarni qayd etishi shart.

IFC tomonidan 2018-yilda “Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets” nomli qo‘llanma nashr etilgan bo‘lib, ushbu hujjat loyiha bo‘yicha manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik strategiyalarini ishlab chiqishda foydalanilgan.
PS1 talablari bo‘yicha, loyiha haqida tegishli ma’lumotlar — jumladan loyiha maqsadi, tabiati va ko‘lami, rejalashtirilgan faoliyatlar davomiyligi, mumkin bo‘lgan xavf va ta’sirlar hamda ularni yumshatish choralari, manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik jarayoni va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi — ochiq tarzda taqdim etilishi kerak.
Shuningdek, PS1 samarali shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini joriy etishni ham talab qiladi, bu mexanizm loyiha natijasida zarar ko‘rgan deb hisoblovchi shaxslarga erta signal berish va ularning shikoyatlarini tezkor hal etishni ta’minlashi lozim.

IFCning 4-Performans standarti (PS4) “Jamiyat salomatligi, xavfsizligi va himoyasi” bo‘yicha loyiha butun hayotiy sikli davomida ta’sir ostidagi jamoalarning sog‘lig‘i va xavfsizligiga bo‘lgan xavf va potentsial ta’sirlarni baholashi kutiladi hamda yaxshi xalqaro sanoat amaliyotiga (good international industry practice) mos ravishda oldini olish va nazorat qilish choralarini ishlab chiqishni talab qiladi.
IFCning 5-Performans standarti (PS5) yer ajratish va majburiy ko‘chirish (involuntary resettlement) masalalariga bag‘ishlangan bo‘lib, loyiha jismoniy yoki iqtisodiy jihatdan ko‘chirilgan shaxslarning yashash sharoitlari va tirikchilik manbalarini tiklash yoki yaxshilash maqsadida ko‘chirish bo‘yicha harakatlar rejasini (Resettlement Action Plan – RAP) ishlab chiqishini talab qiladi. Bu Jahon bankining Atrof-muhit va ijtimoiy standartlari (ESS 5) bilan ham uyg‘un bo‘lib, rivojlanish loyihasi natijasida aholi loyiha boshlanishidan oldingi holatiga nisbatan qashshoq bo‘lib qolmasligini ta’minlashga qaratilgan.
Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Bankining (EBRD) Ekologik va ijtimoiy talablari (ESR 10) bilan uyg‘un holda, ushbu SEP (Stakeholder Engagement Plan) barcha belgilangan talablarni bajarishni maqsad qiladi. Bunga muntazam hisobot berish va manfaatdor tomonlarga fikr-mulohazalarni yetkazish, genderga sezgir va inklyuziv yondashuvni ta’minlash, jumladan zaif va kam vakillik qilingan guruhlarni qamrab olish, hamda manfaatdor tomonlarning shaxsiy ma’lumotlari va maxfiyligini himoya qilish bo‘yicha tegishli choralarni ko‘rish kiradi.
Yaxshi manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikning asosiy komponentlari quyidagi 3-rasmda keltirilgan. Har bir komponent bir-biri bilan kesishadi, biroq har biri samarali va barqaror hamkorlikni ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi.

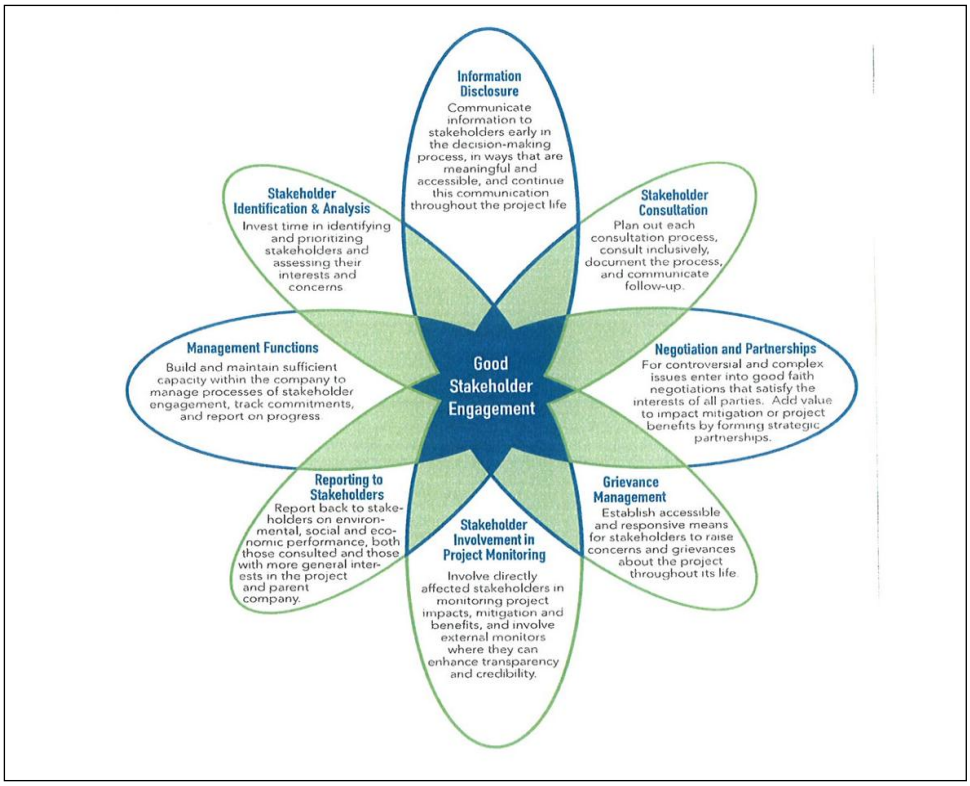

Manba: IFC “Stakeholder Engagement: A Good Practice Handbook for Companies Doing Business in Emerging Markets”, May 2007

4-RASM: SAMARALI MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK

2.3 BO ‘SHLIQLAR TAHLILI

Quyidagi jadval O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining № 541-son qarori bilan belgilangan milliy manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik talablari va Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Bankining (EBRD) Ekologik va ijtimoiy talablar 10 (Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik) o‘rtasidagi muvofiqlikni, A toifa loyihaga tatbiqan, ko‘rsatadi.

3-JADVAL: BO‘SHLIQLAR TAHLILI

Mavzu	O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yildagi № 541-son qarori	YTTB EIT 10	Muvofiqlik / Bo‘shliq
Qo‘llanilishi	Jamoatchilik muhokamalari faqat I va II toifa faoliyatlar (yuqori va o‘rta ta’sir) uchun davlat ekologik ekspertizasidan oldin majburiy hisoblanadi.	Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik barcha loyihalarga, xavf va ta’sir darajasiga mutanosib ravishda tatbiq etiladi.	**Bo‘shliq:** Milliy tizim majburiy hamkorlikni faqat yuqori xavfga ega loyihalar bilan cheklaydi.
Manfaatdor tomonlarn aniqlash	Rasmiy manfaatdor tomonlarni aniqlash yoki tahlil qilish bo‘yicha talab mavjud emas; asosiy e’tibor jamoatchilik muhokamalarida ishtirok	Ta’sir ostidagi va manfaatdor tomonlarni, jumladan zaif guruhlarni majburiy ravishda aniqlash.	**Bo‘shliq**

	etadigan “manfaatdor tomonlar”ga qaratiladi.		
Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasi (SEP)	SEP yoki unga tenglashtirilgan hujjatni tayyorlash bo‘yicha talab mavjud emas; tartiblar faqat jamoatchilik muhokamalari to‘g‘risidagi reglament doirasida belgilangan va shu hujjatning o‘zida mujassam etilgan.	Salbiy xavf va ta’sirlarga ega loyihalar uchun SEP (yoki unga tenglashtirilgan hujjat) talab etiladi; u loyiha hayotiy sikli davomida amalga oshiriladigan hamkorlikni qamrab olishi kerak.	**Bo‘shliq**
Ma’lumotlarni oshkor qilish vaqti	Jamoatchilik muhokamalari to‘g‘risidagi e’lonlar kamida 20 kun oldin ommaviy axborot vositalari va/yoki rasmiy veb-saytlar orqali e’lon qilinishi kerak.	Ma’lumotlarni oshkor qilish erta, uzluksiz bo‘lishi va fikr-mulohazalarning loyiha dizayniga ta’sir ko‘rsatishiga imkon berishi lozim; aniq belgilangan minimal muddat mavjud emas.	Qisman muvofiqlik (belgilangan muddat vs. uzluksiz oshkor qilish)
Ma’lumotlarni oshkor qilish mazmuni	Ma’lumotlarni oshkor qilish faqat loyiha joylashuvi, ta’sirlar, muqobil variantlar va yumshatish choralari kabi jihatlarni qamrab oluvchi texnik bo‘lmagan loyiha xulosasi bilan cheklanadi.	Ma’lumotlarni oshkor qilish xavflar, ta’sirlar, yumshatish choralari, shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi, manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik jarayoni hamda loyiha foydalari kabi ma’lumotlarni ham o‘z ichiga olishi kerak.	**Bo‘shliq** (milliy qonunchilik bo‘yicha torroq qamrov)
Maslahatlashuv shakl	Mahalliy hokimiyatlar (hokimiyatlar) tomonidan tashkil etiladigan yagona rasmiy jamoatchilik muhokamasi, bayonnoma va ovoz berish bilan.	Loyiha hayotiy sikli davomida uzluksiz, ikki tomonlama, madaniy jihatdan mos maslahatlashuv.	**Bo‘shliq**
Ishtirok etish talabi (chegarasi)	Jamoatchilik muhokamasi faqat kamida 10 nafar manfaatdor tomon vakili ishtirok etsa haqiqiy hisoblanadi; aks holda u haqiqiy emas deb topiladi.	Raqamli kvota (quorum) mavjud emas; asosiy e’tibor inklyuzivlik va kirish imkoniyatini ta’minlashga qaratilgan.	Farq (protsessual yondashuv vs. tamoyilga asoslangan yondashuv)
Fikr-mulohazalarni ko‘rib chiqish	Natijalar jamoatchilik muhokamasi bayonnomasida qayd etiladi; agar ishtirokchilar tomonidan qo‘llab-	Buyurtmachi fikr-mulohazalar qanday ko‘rib chiqilganini hujjatlashtirishi va yakuniy qarorlar haqida	**Qisman muvofiqlik**

	quvvatlansa, loyiha davom ettirilishi mumkin.	manfaatdor tomonlarni xabardor qilishi shart.	
Zaif guruhlar	Jamoatchilik muhokamalarida zaif yoki kam ta'minlangan guruhlar bo'yicha aniq qoidalar mavjud emas.	Inklyuziv va genderga sezgir hamkorlik, jumladan zaif guruhlarni ham qamrab olish bo'yicha aniq talab mavjud.	**Bo'shliq**

ESIA jarayoni doirasida amalga oshirilgan va Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasi (SEP)da rasmiylashtirilgan manfaatdor tomonlar bilan ishlash faoliyati amaldagi milliy normativ-huquqiy baza hamda Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Banki (EBRD) talablari hisobga olingan holda ishlab chiqilgan va amalga oshirilgan.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi № 541-son qarori bilan belgilangan jamoatchilik muhokamalari bo'yicha majburiyatlarga rioya etilishi ta'minlangan bo'lsa-da, hamkorlik yondashuvi A toifa loyihalar uchun EBRDning Ekologik va ijtimoiy talablar 10 (Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik) standartining kuchaytirilgan va loyiha hayotiy sikliga asoslangan talablari bilan muvofiqlashtirish orqali yanada mustahkamlangan.

Ushbu integratsiyalashgan yondashuv milliy talablar va EBRD standartlari o'rtasidagi mavjud bo'shliqlarni aniqlash va ularni tizimli ravishda bartaraf etish imkonini berdi hamda manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik jarayonining inklyuziv, uzluksiz va loyihaning barcha bosqichlarida uning ekologik va ijtimoiy xavf hamda ta'sirlariga mutanosib bo'lishini ta'minladi.

2.4 VOLTALIA KOMPANIYASI TALABLAR

2.4.1 VOLTALIA ENGAGE PLATFORMASI

Voltalia ishchi kuchi hamda jamoatchilik tomonidan bildiriladigan kommunikatsiyalar va shikoyatlarni izchil va kuzatiladigan tarzda boshqarishni ta'minlash maqsadida Engage Platformasini joriy etgan. Ushbu platformaga faqat belgilangan Voltalia loyiha xodimlari kirish huquqiga ega bo'lib, ular orqali ma'lumot kiritish, statistik tahlillarni olish hamda kommunikatsiya, ma'lumotlarni oshkor qilish va shikoyatlarni ko'rib chiqish bilan bog'liq ochiq (hal etilmagan) harakatlarni kuzatib borish imkoniga ega bo'ladilar. "Engage" Voltalia'ning manfaatdor tomonlar bilan ishlash va shikoyatlarni boshqarish tizimining asosiy tayanchi sifatida ishlab chiqilgan bo'lib, barcha tomonlar bilan o'zaro aloqalarning shaffof, samarali va hisobdor bo'lishini ta'minlaydi. Bu kompaniyaning korporativ ijtimoiy mas'uliyat bo'yicha eng yuqori standartlarga sodiqligini ifodalaydi hamda manfaatdor tomonlar bilan munosabatlarni boshqarish va muammolarni hal etish uchun markazlashgan platformani taqdim etadi. Mazkur tizim IFC Performans standartlari va boshqa sanoat talablari bilan muvofiqlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. U kompaniyaga o'z faoliyatini monitoring qilish, barqarorlik maqsadlariga hamda axloqiy majburiyatlariga mos ravishda asosli qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

Engage platformasidan foydalanishning afzalliklari:

- Manfaatdor tomonlarning so'rov va shikoyatlariga tezroq hamda samaraliroq javob berish uchun soddalashtirilgan kommunikatsiya tizimi.
- Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar va shikoyatlarni ko'rib chiqish jarayonlarini yaxshiroq kuzatish uchun markazlashtirilgan ma'lumotlar boshqaruvi.
- Shaffof jarayonlar orqali oshirilgan hisobdorlik va kompaniya obro'sini boshqarishning yaxshilanishi.
- Xalqaro standartlarga muvofiqlikni ta'minlashga ko'maklashadi, shu orqali huquqiy va obro'ga oid xavflarni kamaytiradi.
- Yaxshilangan hamkorlik strategiyalari orqali manfaatdor tomonlar bilan yanada mustahkam munosabatlarni shakllantiradi.

- Dunyo bo‘ylab qayta tiklanuvchi energiya loyihalarining uzoq muddatli muvaffaqiyati va barqaror rivojlanishiga hissa qo‘shadi.

2.4.2 XABAR BERUVCHILAR (WHISTLEBLOWERS) TIZIMI TARTIBI

Voltalia kompaniyasida Xabar beruvchilar (Whistleblowers) siyosati hamda Xabar beruvchilar tizimi tartibi (CPL-PRO-005-01-AA-EN) joriy etilgan. Voltalia’ning axloqiy qo‘llanmasiga muvofiq, har qanday qoidabuzarlik, jumladan loyiha doirasida Gender asosidagi zo‘ravonlik va bezorilik (GBVH) holatlari ham Xabar beruvchilar tizimi orqali xabar qilinishi shart.

(https://secure.ethicspoint.eu/domain/media/en/gui/106905/index.html). Bu masala 7-bo‘limda, “Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (Grievance Redress Mechanism)” qismida batafsil ko‘rib chiqiladi.

Har qanday Voltalia xodimi hamda har qanday uchinchi tomon quyidagi holatlardan biri haqida xabar berish maqsadida “Alert” (xabar)ni Bosh direktor o‘rinbosariga, Inson resurslari va korporativ funksiyalar rahbariga yoki Guruh muvofiqlik (compliance) direktoriga yuborishi mumkin:

1. Jinoyat yoki huquqbuzarlik.
2. Qonun yoki me’yoriy hujjatlarning jiddiy va aniq buzilishi.
3. Voltalia’ning poraxo‘rlik va ta’sir o‘tkazish savdosi (trading in influence) bo‘yicha Axloq kodeksiga zid xulq-atvor yoki holatlar.
4. Jamoat manfaatlariga tahdid yoki jiddiy zarar.
5. Inson huquqlari va asosiy erkinliklariga, shaxslarning sog‘lig‘i va xavfsizligiga hamda atrof-muhitga jiddiy zarar yetish xavfi mavjudligi yoki bunday zarar yuzaga kelishi. Ushbu zarar xavfi kompaniya faoliyati, uning nazorati ostidagi kompaniyalar faoliyati, shuningdek subpudratchilar yoki yetkazib beruvchilar bilan mavjud biznes munosabatlaridan kelib chiqishi mumkin. Hatto oddiy potensial xavf ham “alert” yuborish uchun asos bo‘lishi mumkin.

Xabarlar (Alerts) quyidagilarga yuboriladi: https://secure.ethicspoint.eu/domain/medi/en/gui/106905/index.html

E’tiborga olinadigan bir nechta jihatlar:

1. Bu majburiyat emas, balki barcha fuqarolarga o‘z mas’uliyatini erkin amalga oshirish uchun taklif etiladigan imkoniyatdir.
2. Etik xabar berish (whistleblowing) ikki tamoyilga asoslanadi: jamoat manfaatlarini himoya qilish va mutanosiblik.
3. Xabar (alert) tashkilot ichida ham, tashqarisida ham yuborilishi mumkin.
4. U hujjatlashtiriladigan bo‘lishi kerak (yozma materiallar, elektron xatlar, intervyular, guvohlar orqali).
5. Ish jarayonida berilgan xabar holatida xodimni qonun bilan himoya qilish 3 bosqichli xabar berish tartibiga rioya qilishga bog‘liq (jiddiy va bevosita xavf mavjud bo‘lgan yoki qaytarilmas zarar xavfi bo‘lgan holatlar bundan mustasno).

3 OLDINGI MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK FAOLIYATLARINING XULOSASI

3.1 ESIA BO‘YICHA MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK VA MA’LUMOTLARNI OSHKOR QILISH

Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash (ESIA) jarayonining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi va u ESIAning skoping (scoping) hamda ta'sirlarni baholash bosqichlari davomida loyiha ta'siriga uchrashi mumkin bo'lgan barcha tomonlar bilan maslahatlashuv va hamkorlik faoliyatlarini o'z ichiga oladi.

Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik keng qamrovli, izchil va muvofiqlashtirilgan uzoq muddatli yondashuvni ta'minlashga yo'naltirilgan bo'lib, imkon qadar keng doiradagi manfaatdor guruhlar bilan ochiq va shaffof muloqotni rag'batlantiradi. Shunga ko'ra, manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik yondashuvimiz quyidagi asosiy maqsadlarga ega:

- Loyiha haqida barcha manfaatdor tomonlarga (ularning maqomidan qat'i nazar) o'z vaqtida va shaffof ma'lumotlarni, afzal ko'rilgan muloqot tilida taqdim etgan holda, inklyuziv maslahatlashuvni ta'minlash hamda ularga loyiha bo'yicha fikr bildirish va o'z qarashlarini ifodalash imkoniyatini kengaytirish;
- Manfaatdor tomonlar va jamoatchilik kutishlarini boshqarish uchun mexanizm yaratish;
- Bashorat qilinayotgan ekologik va ijtimoiy ta'sirlarning ahamiyatini baholashga yordam berish uchun boshlang'ich (baseline) ekologik va ijtimoiy-iqtisodiy ma'lumotlarni yig'ish;
- Ta'sir ostidagi manfaatdor tomonlarga o'z fikrlari, takliflari va shikoyatlarini shaffof jarayon orqali bildirish imkonini beruvchi qayta aloqa mexanizmini yo'lga qo'yish.

Quyidagi kichik bo'limlar loyihaning skoping va ESIA bosqichlari davomida amalga oshirilgan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyatlarini ko'rsatish uchun mo'ljallangan..

3.1.1 MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK VA MA'LUMOTLARNI OSHKOR QILISH UCHRASHUVLARI

ESIA skoping bosqichidan (2024-yil) boshlab, loyiha bilan bog'liq asosiy manfaatdor tomonlar bilan bir qator dastlabki uchrashuvlar o'tkazildi. Ushbu uchrashuvlar loyiha bilan tanishtirish hamda manfaatdor tomonlarning loyihaga oid dastlabki fikrlarini — uning kamchiliklari, foydalari va kutilayotgan qo'shimcha qiymatini — aniqlash maqsadida tashkil etildi. Skoping hisoboti o'zi desk-tadqiqotlar, o'tkazilgan uchrashuvlar natijalari va ekspert tavsiyalarining yig'indisi bo'lib, bularning barchasi ESIA doirasini belgilashga xizmat qildi. Loyiha skopingi "xabardor konsultatsiya va ma'lumotlarni oshkor qilish" tamoyiliga muvofiq amalga oshirildi, bu esa loyihaning dastlabki bosqichida o'tkazilgan uchrashuvlarning soni va qamrovi orqali tasdiqlanadi. Loyiha ESIA bosqichida (2025-yil) loyihaning ta'sir doirasini aniq tushunish, ma'lumot to'plash, tahlil qilish va baholash maqsadida bir qator maxsus tadqiqotlar amalga oshirildi. Ushbu maxsus tadqiqotlarning barchasi turli manfaatdor tomonlar bilan turlicha maqsadlarda bo'lsa-da, qandaydir shakldagi hamkorlikni talab qildi. Bundan tashqari, mahalliy jamoa va manfaatdor tomonlar bilan qo'shimcha jamoatchilik muhokamasi tashkil etilib, ESIAning loyihaviy tuzilmasi va metodologiyasi taqdim etildi hamda yakuniylashtirishdan oldin fikr-mulohazalar to'plandi.

Skoping va ESIA bosqichlarida o'tkazilgan barcha manfaatdor tomonlar uchrashuvlari haqida umumiy ma'lumot quyidagi 3-jadvalda (Skoping bosqichi va ESIA manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik uchrashuvlari) keltirilgan.

4-JADVAL: SKOPING BOSQICHI VA ESIA MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK UCHRASHUVLAR

Nr.	Tashkilot	Uchrashuv sanasi
Hukumat vazirliklari, idoralari va agentliklari (shu jumladan parastatal tashkilotlar)		
1.	Investitsiyalar va moliya bo'yicha o'rinbosar – viloyat darajasi – Navoiy	*24/04/2024*
2.	Kanimekh tumani hokim o'rinbosari (mahalliy ijro etuvchi hokimiyat rahbari)	*26/04/2024*

Nr.	Tashkilot	Uchrashuv sanasi
3.	Suxrob Ochilov – Buxoro viloyati madaniy meros bo‘limi boshlig‘i	*08/07/2024*
4.	Ilhom Hajiyev – G‘ijduvon tumani hokimligi tashqi savdo va investitsiyalar bo‘yicha hokim o‘rinbosari	*09/07/2024*
5.	Eldor Hazratqulov – Kanimekh tumani hokimligi tashqi savdo va investitsiyalar bo‘limi vakili	*09/07/2024*
6.	Klara Sarsenbayeva – Kokcha mahalla (MFY) raisi	*09/07/2024*
7.	Erkin Jalolov – Zafarobod mahalla (MFY) raisi	*09/07/2024*
8.	Buxoro viloyati hokim o‘rinbosari	*28/03/2025*
9.	Ekologiya vazirligi va Davlat ekologik ekspertiza markazi	*13/08/2025*
10.	Zafarobod mahalla raisi – Sharapov Sadillo	*09/12/2025*
Jamoatchilik guruhlari, rahbarlari va tashkilotlari (shu jumladan kooperativlar va NNTlar)		
11.	Mahalliy cho‘ponlar (5 nafar)	*25/04/2024*
12.	Loyiha hududidagi mahalliy cho‘pon (1 nafar)	*09/07/2024*
13.	Kokcha / Zafarobod mahalliy jamoalari (40 nafar mahalliy manfaatdor tomon ishtirok etdi, jumladan 18 nafar ayol) – Birinchi jamoatchilik muhokamasi	*07/08/2024*
14.	HPP va OHTL hududlaridagi mahalliy cho‘ponlar (12 nafar)	*18/09/2024* *19/09/2024*
15.	Madaniy meros tadqiqoti doirasidagi mahalliy cho‘ponlar (8 nafar)	*23/11/2024 - 25/11/2024*
16.	Mahalliy jamoalar, manfaatdor tomonlar va NNTlar (28 nafar ishtirokchi, jumladan 12 nafar ayol) – Ikkinchi jamoatchilik muhokamasi	*11/12/2025*
Biznes (rasmiy va norasmiy)		
17.	Olim Nazarov – Kokcha MChJ rahbari	*08/07/2024* va *10/12/2025*
18.	Jasur Xolov – Kokcha MChJ yer kadastri mutaxassisi	*09/07/2024* va *10/12/2025*

Har bir uchrashuvning qisqacha mazmuni ilova Cda keltirilgan bo‘lib, u so‘rov bo‘yicha taqdim etiladi.
Ushbu uchrashuvlarning maqsadi loyihaning ijtimoiy va ekologik ta’sirlari bilan bog‘liq masalalardan tortib, uning amalga oshirilishiga oid ma’muriy masalalargacha bo‘lgan turli yo‘nalishlarni qamrab olgan. Uchrashuvlar ishtirokchilarning afzal ko‘rgan tili — o‘zbek tilida o‘tkazildi. Xalqaro ekspertlar ishtirok etgan holatlarda ingliz tilidan tarjima ta’minlandi.
Har bir guruh uchrashuvida muhokama qilingan eng muhim masalalar quyida keltirilgan. Agar Voltalia tomonidan keyingi choralar ko‘rish zarur bo‘lgan bo‘lsa, bu ham qayd etilgan. Keyingi bo‘limda yuqoridagi jadvalda ko‘rsatilgan sasarara muvofiq ravishda quyidagi manfaatdor tomonlar bilan amalga oshirilgan hamkorliklar taqdim etiladi: a) Hukumat vazirliklari, idoralari va agentliklari; b) Jamoat guruhlari, rahbarlari va tashkilotlari (shu jumladan kooperativlar va NNTlar); c) Biznes (rasmiy va norasmiy).

a) Hukumat vazirliklari, idoralari va agentliklari

Birinchi sayt tashrifi – 2024-yil 23–28-aprel

Investitsiyalar va moliya bo‘yicha o‘rinbosar: Muhokamalarda Investitsiyalar va moliya bo‘yicha o‘rinbosar tomonidan loyihani amalga oshirish bo‘yicha protsessual bosqichlar tasdiqlandi: Energetika va Investitsiyalar vazirliklari bilan amalga oshirish bo‘yicha kelishuvni imzolash, texnik-iqtisodiy asoslash

(feasibility study) o‘tkazish, investitsiyalar va tariflarni hisoblash hamda O‘zbekiston Respublikasi Hukumati va Voltalia o‘rtasidagi kelishuvni yakunlash.
Ushbu bosqichda loyiha ko‘lami ham tasdiqlandi: 100 MW amalga oshirish kelishuvi, 300 MW shamol elektr stansiyasi va 100 MW BESS. Shuningdek, u loyihani qo‘llab-quvvatlashini bildirdi va qo‘shimcha loyiha ma’lumotlarini taqdim etishni so‘radi.

Kanimekh tumani hokim o‘rinbosari: Muhokamalarda Kanimekh tumani hokim o‘rinbosari loyiha bo‘yicha aniq joylashuvni taqdim etishni so‘radi, bu orqali mumkin bo‘lgan ziddiyatlarni baholash va jamoatchilik maslahatlashuvlarini tashkil etishga ko‘maklashish maqsad qilingan. U hududda boshqa rejalashtirilgan loyihalar (uran, neft va gaz, qayta tiklanuvchi energiya manbalari) mavjudligini ta’kidladi hamda loyiha jadvali va zarur ishtirok etish darajasini ko‘rsatib beruvchi rasmiy xat yuborilishini so‘radi.
Shuningdek, u mahalliy aholining ish bilan ta’minlanishi muhimligini urg‘uladi, loyiha hududiga yaqin joyda supermarket tashkil etishni taklif qildi va qurilayotgan koreys quyosh paneli zavodi haqida ma’lumot berdi. U O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi, Qorako‘l va ipakchilik qo‘mitasi hamda O‘rmon xo‘jaligi agentligi bilan hamkorlik qilishni tavsiya qildi.
U suv tanqisligi masalasini asosiy mahalliy muammo sifatida ko‘rsatdi hamda ishchilar uchun mumkin bo‘lgan yashash joylari haqida ham ma’lumot berdi.
Muhokama quyidagi mavzularni ham qamrab oldi:

- Ishchilar turar joyi, vaqtinchalik maydonlar (laydown areas), kirish yo‘llari, ofislar, invertorlar, podstansiyalar hamda barcha vaqtinchalik va doimiy inshootlar uchun dastlabki joylashuvlarni tanlash va ularni prezident qarori hamda yagona EIA/ESIA baholashiga kiritish.
- Loyiha ta’sirining mahalliy aeroportlarga ta’sirini tekshirish va shamol turbinalarini o‘rnatish uchun ruxsatnomalar zarurligini aniqlash.
- Mahalliy cho‘ponlarni qo‘riqchi sifatida jalb qilish, xususan ko‘rshapalak sensorlarini kuzatish bo‘yicha.

Kanimekh tumani hokim o‘rinbosarining bildirgan fikrlari skoping va ESIA bosqichlarida tegishli komponentlar doirasida inobatga olindi.
.Ikkinchi sayt tashrifi – 2024-yil 8–10-iyul Suxrob Ochilov – Buxoro viloyati madaniy meros bo‘limi boshlig‘i: Uchrashuvning maqsadi vakolatli organni loyiha haqida va loyiha ta’sir doirasi (Project Area of Influence) to‘g‘risida xabardor qilish hamda loyiha hududida madaniy meros obyektlari mavjudligini aniqlashdan iborat edi.

- Uchrashuv natijasiga ko‘ra, loyiha maydonidan 15 km radiusda hech qanday madaniy meros obyektlari ro‘yxatdan o‘tkazilmaganligi ma’lum qilindi, biroq ushbu hududlar to‘liq darajada o‘rganilmaganligi ham qayd etildi. Shu sababli, qurilish ishlari davomida madaniy obyektlar topilishi ehtimoli mavjud bo‘lsa, “Chance Find Procedure” (tasodifiy topilmalarni boshqarish tartibi) ishlab chiqilishi talab etildi.
- Ushbu tavsiya Voltalia tomonidan qabul qilindi va ESIA ilovasi sifatida “Chance Find Procedure” ishlab chiqildi.
- Qo‘shimcha izoh: Ushbu ma’lumot O‘zbekiston Respublikasi Madaniy meros agentligining Buxoro va Navoiy viloyat bo‘limlariga rasmiy so‘rov yuborish orqali tasdiqlangan bo‘lib, ular tomonidan yuborilgan rasmiy xatlar asosida loyiha hududidan 15 km radiusda viloyat va respublika ahamiyatiga ega madaniy meros obyektlari mavjud emasligi tasdiqlangan. Xatlar sanasi: 2024-yil 9 va 17-iyul.

Klara Sarsenbayeva – Kokcha mahalla (MFY) raisi va Erkin Jalolov – Zafarobod mahalla (MFY) raisi: Muhokamalar loyiha ta’sir ko‘rsatadigan ikkita asosiy mahalla bo‘yicha ma’lumot taqdim etishga qaratildi. Bu doirada jamoalar haqida ijtimoiy-iqtisodiy ma’lumotlar hamda mahalliy ma’muriyatlar tarixi bo‘yicha ma’lumotlar almashildi. Shuningdek, mahalliy maktab zalida jamoatchilik muhokamasini tashkil

etish masalasi ko‘rib chiqildi. Umuman olganda, uchrashuv ijobiy natija bilan yakunlandi va 2024-yil 7-avgustda jamoatchilik muhokamasini o‘tkazish bo‘yicha kelishuvga erishildi.

Ilhom Hajiyev – G‘ijduvon tumani hokimligi o‘rinbosari va Eldor Hazratqulov – Kanimekh tumani hokimligi vakili: Muhokamalar jamoatchilik muhokamasida rasmiy ishtirok etish va tuman darajasida qo‘llab-quvvatlash masalalariga qaratildi. G‘ijduvon va Kanimekh hokimliklari tomonidan jamoatchilik yig‘ilishida ishtirok etish uchun vakillarni tayinlash masalasi ko‘rib chiqildi. Umuman olganda, uchrashuvlar ijobiy yakunlandi va o‘rinbosarlar ESIAning ijtimoiy komponenti uchun asosiy manba sifatida foydalanilgan tumanlarning “community passport” (jamoa pasporti) ma’lumotlarini taqdim etish majburiyatini oldilar.

Uchinchi sayt tashrifi – 2024-yil 6–8-avgust

Olim Nazarov – Kokcha MChJ rahbari va Erkin Jalolov – Zafarobod mahalla (MFY) raisi:

Vakillar Loyiha tashabbuskori bilan hamkorlik qilishga va zarurat tug‘ilganda har qanday ma’lumotni taqdim etishga tayyor ekanliklarini bildirdilar. Ular kompaniyaning mahalliy aholiga qaratilgan tashabbuslarini ijobiy baholadilar hamda jamoaning rivojlanishi uchun kelgusida qo‘llab-quvvatlash bo‘lishiga umid bildirdilar.

Oltinchi sayt tashrifi – 2025-yil 25–28-mart

Buxoro viloyati hokimligi vakili (hokim o‘rinbosari) Uchrashuv loyiha va uning ta’sirlarini baholash bo‘yicha olib borilayotgan tadqiqotlar yuzasidan yangilangan ma’lumotlar almashish masalalariga qaratildi. Hokim o‘rinbosari hududdagi boshqa ikki loyiha (Shurkul va Acwa Power’ning Bash shamol elektr stansiyalari – batafsil ma’lumot sayt tashrifi hisobotida keltirilgan) haqida ma’lumotlar bilan o‘rtoqlashdi hamda ushbu loyihalardan olingan tajriba va qiyinchiliklar Artemisya loyihasi uchun foydali bo‘lishi mumkinligini ta’kidladi. Hokim o‘rinbosari mahalliy resurslardan foydalanish muhimligini urg‘ulab, hududiy ishlab chiqaruvchilarni qo‘llab-quvvatlash maqsadida mahalliy sement va boshqa qurilish materiallaridan foydalanishni tavsiya qildi. Buxoro viloyatida chiqindi va suv resurslarini boshqarish, jumladan ichimlik suvi tizimlari bo‘yicha rejalar mavjudligi qayd etildi, biroq bu borada aniq tafsilotlar taqdim etilmadik. Shuningdek, hokim o‘rinbosari loyiha hududida mavjud turlar bo‘yicha ma’lumot yig‘ishda yordam berish uchun mahalliy bioxilma-xillik bo‘yicha ekspert bilan bog‘lanishni taklif qildi. Tashrifdan so‘ng Voltalia quyidagi majburiyatlarni oldi: barcha mavjud elektr uzatish liniyalarining KMZ fayllarini ulashish, Bash 2 va Bash 3 loyihalari bo‘yicha batafsil ma’lumot taqdim etish hamda hudud uchun yangi korporativ ijtimoiy mas’uliyat (CSR) tashabbuslarini ko‘rib chiqish. Shuningdek, kompaniya 2025-yil mart oyidagi IUCN Qizil ro‘yxati yangilanishini aks ettiruvchi yangilangan IBAT hisobotini yuborishga kelishib oldi. Ayni paytda WSP ekologik tadqiqotlarni boshladi, jumladan OHTL 1 va OHTL 2 yo‘nalishlari bo‘ylab flora va fauna bo‘yicha bahorgi tadqiqotlar hamda kirish yo‘llari va uzatish koridorlari bo‘ylab asosiy turlarni xaritalash ishlarini amalga oshirdi.

Qo‘shimcha uchrashuv – 2025-yil 13-avgust

Ekologiya vazirligi va Davlat ekologik ekspertiza markazi:

Uchrashuv Ekologiya vazirligi, Davlat ekologik ekspertiza markazi, Nazar Business and Technology MChJ hamda Voltalia Tashkent vakillarini birlashtirdi. Uning maqsadi loyihaga oid ochiq masalalarni ko‘rib chiqish va milliy ekologik talablar bilan muvofiqlikni ta’minlashdan iborat edi.

Muhokamalar davomida qurilish ikki bosqichga bo‘linishi tasdiqlandi hamda har bir bosqich va unga tegishli elektr uzatish liniyalari, agar ular bitta yuridik shaxs ostida birlashtirilmagan bo‘lsa, alohida milliy EIA loyihalari talab etilishi aniqlashtirildi.

Asosiy ekologik muvofiqlik choralari belgilandi, jumladan ko‘kalamzorlashtirish ishlari, daraxt kesish uchun ruxsatnomalar, oqova suvlarni boshqarish va emissiyalarni monitoring qilish. Shuningdek, EIA jarayonining muddatlari va tartibiy jihatlari bo‘yicha batafsil tushuntirishlar berildi.

Umuman olganda, uchrashuv ijobiy yakunlandi va loyiha tashabbuskori hamda maslahatchilar har bir bosqich uchun batafsil EIA hujjatlarini tayyorlash, zarur ruxsatnomalarni olish, kompensatsion ko‘chat ekish va oqova suvlarni utilizatsiya qilish rejalarini amalga oshirish, mahalliy hokimiyatlar va akkreditatsiyalangan laboratoriyalar bilan ekologik tadqiqotlarni muvofiqlashtirish hamda shamol va quyosh komponentlarining xizmat muddati tugagandan keyingi utilizatsiya rejasini belgilashga kelishib oldilar.

Yettinchi sayt tashrifi – 2025-yil 9–11-dekabr

Zafarobod mahalla raisi – Sharapov Sadillo: Zafarobod mahalla raisi bilan uchrashuvda 300–400 nafar ishchi uchun mahalliy hududda yirik turar joy infratuzilmasi mavjud emasligi qayd etildi, chunki mavjud binolarning aksariyati NGMK tomonidan ijaraga olingan. Biroq, ayrim yakka tartibdagi uylar yoki sobiq “Aziza” kafe binosi muqobil variant sifatida foydalanilishi mumkinligi bildirildi. Mahalla aholisi yangi kelgan ishchilarga odatlangan bo‘lib, asosiy xavotirlar faqat ishchilarning xulq-atvori va ijaraga olingan uylarning tozaligiga tegishli ekani ta’kidlandi. Mahalliy politsiya ham milliy, ham xalqaro ishchilar uchun ro‘yxatdan o‘tish va pasport tartib-qoidalariga rioya etilishini faol nazorat qiladi hamda taxminan oyiga bir marta tasodifiy tekshiruvlar o‘tkazadi. Shuningdek, mahalla raisi loyiha doirasida ishga qabul qilishda mahalliy aholiga ustuvorlik berish muhimligini urg‘uladi. Ushbu talab ESIA ishlab chiqish jarayonida inobatga olindi.

a) Jamoat guruhlari, rahbarlari va tashkilotlari (shu jumladan kooperativlar va NNTlar)

Birinchi sayt tashrifi – 2024-yil 23–28-aprel

Mahalliy cho‘ponlar: Besh nafar cho‘pon va ularning oilalari bilan intervyular o‘tkazildi va 5 km radius doirasida taxminan 16 ta oilaviy uy xo‘jaligi (family nuclei) mavjudligi qayd etildi.

Intervyular davomida ular o‘z faoliyati haqida ma’lumot berdilar (ular 1–40 yil davomida ushbu hududda yashab kelmoqda; chorva mollarini parvarish qilish bo‘yicha davlat bilan kelishuvlari mavjud, biroq bu rasmiy shartnoma ekanligi aniq emasligi bildirilgan; har bir cho‘ponning chorva soni turlicha bo‘lib, odatda 100–400 bosh atrofida).

Bundan tashqari, ular hududdagi hayvonlar haqida o‘z kuzatuvlarini ham bo‘lishdilar (toshbaqa, shoqol, oq ilon, lochin, kalxat, tulki va dasht burguti kabi turlar kuzatilgani qayd etildi). Shuningdek, bir cho‘pon loyiha doirasida kompensatsiya masalasi haqida savol berdi.

Intervyu o‘tkazuvchilar tomonidan qo‘shimcha kuzatuvlar qayd etildi:

- Hududda chiqindilarni boshqarish bo‘yicha aniq tizim mavjud emasga o‘xshaydi. Chiqindilar ochiq idishlarda to‘plangan bo‘lib, shamol ularni uchirib ketishi holatlari kuzatilgan. Shuningdek, chiqindilarni yoqish amaliyoti ham mavjud bo‘lishi mumkinligi taxmin qilinadi.
- Cho‘ponlar umumiy jihatdan hududda yashashdan mamnun ekanliklarini va hech qanday shikoyatlari yo‘qligini bildirgan.
- Ayrim cho‘ponlarning uylarida elektr ta’minoti uchun quyosh panellari mavjudligi qayd etildi.

Ushbu ma’lumotlar ESIA ishlab chiqish jarayonida muhim ahamiyatga ega bo‘ldi.

Ikkinchi joyga tashrif – 2024-yil 8–10-iyul

Mahalliy mas’ul: Joyga tashrif davomida bir nafar chorvador bilan suhbat o‘tkazildi. Muhokamalar uning yer uchastkasidan hozirgi foydalanishi hamda qurilish ishlari bilan bog‘liq ta’sirlar yuzasidan xavotirlariga qaratildi. Suhbat davomida qurilish ishlarini chorva mollarining tug‘ish mavsumida (mart–aprel oylarida) amalga oshirmaslik va mavjud inshootlarni muhofaza qilish zarurligi alohida ta’kidlandi. Ushbu ma’lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) hisobotiga ilova qilingan Tirikchilik manbalarini tiklash doiraviy dasturini (Livelihood Restoration Framework) ishlab chiqishda inobatga olindi.

Uchinchi joyga tashrif – 2024-yil 6–8-avgust

Mahalliy hamjamiyat va institutsional tashkilotlar vakillari: 2024-yil 7-avgust kuni soat 10:30 da Zafaroboddagi 16-sonli umumta'lim maktabida taxminan ikki soat davom etgan jamoatchilik muhokamasi yig'ilishi o'tkazildi. Yig'ilishning maqsadi loyiha bo'yicha mahalliy manfaatdor tomonlarni xabardor qilish va ularni muhokama jarayoniga jalb etishdan iborat edi.
Tayyorgarlik ishlari davomida loyiha jamoasi tomonidan mahalliy qonunchilik talablariga muvofiq e'lonlar va taklifnomalar tarqatilgani natijasida yig'ilishda 40 nafarga yaqin kishi, jumladan 18 nafar ayol ishtirok etdi. Ishtirokchilar tarkibiga G'ijduvon va Konimex tumanlari hokimliklari vakillari, Ekologiya vazirligining mahalliy bo'linmalari mutaxassislari, mahalla faollari, oqsoqollar, o'qituvchilar, xotin-qizlar faollari hamda boshqa faol fuqarolar kirdi. Yig'ilish davomida loyihaning maqsadlari, atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlari, manfaatdor tomonlarni jalb etish strategiyalari hamda murojaat va shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmlari taqdim etildi. Muhokamalarning asosiy mavzulari qayta tiklanuvchi energiya manbalarining afzalliklari, mahalliy aholi uchun yaratiladigan ish o'rinlari (ayniqsa, hamjamiyatni dastlabki bosqichlardan boshlab jalb etish masalasi), atrof-muhitni muhofaza qilish choralari hamda chorvadorlar kabi ta'sirga uchrashi mumkin bo'lgan guruhlarni qo'llab-quvvatlash imkoniyatlarini qamrab oldi.
Ishtirokchilar tomonidan atrof-muhit bo'yicha tadqiqotlar, salbiy ta'sirlarni kamaytirish rejalari hamda loyihaning keyingi bosqichlarida mahalliy hamjamiyatlarning ishtirokini ta'minlash masalalari yuzasidan savollar berildi. Loyiha jamoasi hududda mavjud bo'lgan ayrim obyektlarning fotosuratlarini taqdim etib, mahalliy aholi ushbu obyektlarni bilishi, ularning qanday ahamiyatga ega ekanligi va madaniy meros obyektlari sifatida baholanishi mumkin yoki mumkin emasligini aniqlashga harakat qildi. Ishtirokchilar namoyish etilgan obyektlarning hech biri haqida ma'lumotga ega emasliklarini bildirdilar hamda ulardan ayrimlari mahalliy chorvadorlar tomonidan mo'ljal olish maqsadida foydalanilishi mumkinligini ta'kidladilar. Jamoatchilik muhokamasi davomida to'plangan barcha ma'lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni baholash (ESIA) hisobotini ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etdi.

To'rtinchi joyga tashrif – 2024-yil 16–21-sentabr

GES va havo elektr uzatish liniyasi (HEUL) hududlaridagi mahalliy chorvadorlar: the team visited Loyiha jamoasi 12 nafar fermer hamda bitta xususiy konchilik kompaniyasiga tegishli bo'lgan 22 ta joyga tashrif buyurdi. Ushbu 22 ta joyning ikkitasi Navoiy viloyatida joylashgan bo'lib, ular "Navbakhor Chorva" MChJ bilan shartnoma asosida faoliyat yuritgan. Qolgan joylar esa "Ko'kcha" MChJ bilan shartnoma asosida foydalanilgan. Mazkur o'rganish natijalari manfaatdor tomonlar xaritasiga kiritildi. Tashrif davomida, shuningdek, miltillash (flickering) ta'sirini baholash bo'yicha tadqiqot ham o'tkazildi. Tadqiqot doirasida boshpanalar va yashash inshootlari derazalarining qaysi tomonga qaragani aniqlanib, shamol elektr stansiyasi faoliyati natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan soya va miltillash ta'sirlarini baholash uchun zarur ma'lumotlar to'plandi. Ushbu ma'lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni baholash (ESIA) hisoboti doirasidagi soya va miltillash ta'siri bo'yicha tadqiqotlarni ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega bo'ldi.

Beshinchi joyga tashrif – 2024-yil 23–25-noyabr
Mahalliy chorvadorlar: Mahalliy maslahatchi sakkiz nafar chorvador bilan suhbat o'tkazdi. Ular loyiha hududi doirasida mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan madaniy meros obyektlari haqida o'z bilim va ma'lumotlari bilan o'rtoqlashdilar. Suhbat davomida ularga hududdagi ayrim obyektlarning fotosuratlari ko'rsatildi. Barcha chorvadorlar ushbu tosh uyumlarini hududda mo'ljal olish va o'z boshpanalarini topish uchun foydalanadigan belgi sifatida tanidilar. Chorvadorlardan biri tosh uyumi ustiga qo'yilgan qoramol kallasi uni odamga o'xshatib ko'rsatish va shu orqali tunda ehtimoliy o'g'rilarni cho'chitish maqsadida qo'yilishini ta'kidladi. Fotosuratlarda panjara bilan o'ralgan qabr ham aks etgan bo'lib, chorvadorlar uni

bir kishining halok bo‘lgan joyi sifatida tanidilar. Shuningdek, ular tosh qoldiqlaridan tashkil topgan va yodgorlik toshi bilan belgilangan xotira yodgorligini ham tanidilar.
Ushbu ma’lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) hisobotining madaniy meros bilan bog‘liq bo‘limlarini ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Yettinchi joyga tashrif – 2025-yil 9–11-dekabr

Mahalliy hamjamiyat, NNTlar va institutsional tashkilotlar vakillari: 2025-yil 11-dekabr kuni Zafaroboddagi 16-sonli maktabda o‘tkazilgan jamoatchilik muhokamasi yig‘ilishida 28 nafar ishtirokchi (shu jumladan 12 nafar ayol) qatnashdi. Ishtirokchilar tarkibiga mahalliy aholi, chorvadorlar, nodavlat notijorat tashkilotlar (NNTlar), ommaviy axborot vositalari vakillari, hokimliklar hamda Ekologiya qo‘mitasi vakillari kirdi. Yig‘ilish davomida yangilangan loyiha ma’lumotlari, Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) metodologiyasi hamda keyingi bosqichlar bo‘yicha rejalar muhokama qilindi. Voltalia, WSP va NBT tomonidan 30 daqiqalik taqdimot o‘tkazildi, undan so‘ng keng qamrovli va faol muhokama bo‘lib o‘tdi. Muhokamalarda bioxilma-xillik masalalari, jumladan sudralib yuruvchilarni ko‘chirish, toshbaqalarni muhofaza qilish va hayvonot dunyosining saqlanib qolishi kabi mavzular ko‘tarildi. Shuningdek, tuproq eroziyasi kabi jismoniy ta’sirlar ham ko‘rib chiqildi. Ijtimoiy masalalar esa chorvador xo‘jaliklari va yerga egalik huquqlari bilan bog‘liq bo‘lib, qo‘shimcha sessiya davomida tushuntirishlar berildi. Ishtirokchilar fikr-mulohazalarida kelgusidagi bosqichlarda manfaatdor tomonlar bilan aloqalarni davom ettirish va kengaytirish hamda ESIA natijalarini oshkor qilish muhimligi ta’kidlandi. Ushbu tavsiyalar kelgusidagi loyiha bosqichlari uchun tayyorlangan Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasida (Stakeholder Engagement Plan) o‘z aksini topgan.

b) Biznes (rasmiy va norasmiy)

Ikkinchi joyga tashrif – 2024-yil 8–10-iyul

Olim Nazarov – “Ko‘kcha” MChJ rahbari:

Muhokamalar mahalliy chorvadorlarni aniqlash hamda loyiha yerlarini boshqarish masalalariga qaratildi. O‘sha davrda loyiha hududi Pillachilik va qorako‘lchilikni rivojlantirish qo‘mitasi tasarrufida bo‘lib, ushbu qo‘mita hududni “Ko‘kcha” MChJga ijaraga bergan. Kompaniya esa loyiha yerlarini boshqarib, ularni mahalliy chorvadorlarga yaylov sifatida taqdim etib kelgan.
“Ko‘kcha” MChJ rahbari loyiha tartib-taomillari bilan avvalgi “Bash” va “Jangeldy” shamol elektr stansiyalari loyihalarining amalga oshirilishi tajribasi orqali tanish bo‘lgan. Loyiha hududida jami 9 nafar chorvador mavjud bo‘lib, “Ko‘kcha” MChJ ular haqida ma’lumot taqdim etgan.
Umuman olganda, uchrashuv natijalari ijobiy bo‘lib, o‘zaro kelishuv asosida mahalliy chorvadorlarni jamoatchilik tinglovlari uchun kelishilgan joyga (Zafarobod MFY) jalb etish bo‘yicha majburiyatlar belgilandi. Keyingi chora-tadbirlar sifatida chorvadorlar ma’lumotlarini yig‘ish va jamoatchilik bilan ishlash bo‘yicha “Ko‘kcha” MChJ bilan muvofiqlashtirish amalga oshirildi. Ushbu ma’lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) hisobotiga ilova qilingan Tirikchilik manbalarini tiklash doiraviy dasturini ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etdi.

Jasur Xolov – “Ko‘kcha” MChJ yer kadastri mutaxassisi:

Muhokamalar chorva mollarini boqish uchun yerlarning tarixiy va hozirgi foydalanilishiga qaratildi. Suhbat davomida so‘nggi o‘n yil ichida qurg‘oqchilik sharoitlari va yem-xashak yetishmovchiligi sababli chorva mollari soni sezilarli darajada kamaygani ta’kidlandi.
Ushbu ma’lumotlar Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) hisobotiga ilova qilingan Tirikchilik manbalarini tiklash doiraviy dasturini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega bo‘ldi.

Yettinchi joyga tashrif – 2025-yil 9–11-dekabr

“Ko‘kcha” MChJ bilan o‘tkazilgan uchrashuvlar:

O‘tkazilgan uchrashuvlar davomida “Ko‘kcha” MChJga tegishli bo‘lgan yer maydoni taxminan 232 000 gektarni tashkil etishi va kompaniyada 110 nafar chorvador ishlashi aniqlashtirildi. Gidroelektr stansiyasi

(GES) hududi hamda havo elektr uzatish liniyasi (HEUL) yo‘nalishlarining asosiy qismi ushbu hudud bilan qisman qoplanadi.

“Ko‘kcha” MChJ hozirda to‘liq xususiy kompaniya bo‘lib, Veterinariya qo‘mitasi bilan yaqinda yangilangan 49 yillik yer foydalanish shartnomasiga ega. Kompaniya 2026-yil boshigacha yangilangan kadastr raqamlari taqdim etilishini kutmoqda.

Vakillar loyiha hududida “Ko‘kcha” MChJ bilan rasmiy shartnomaga ega bo‘lgan 21 ta chorvador xo‘jaligini aniqladilar, biroq ushbu ma’lumotlar og‘zaki bayonotlarga asoslanganligini ta’kidladilar. Chorvadorlar chorva soniga bog‘liq yillik mehnat shartnomalari asosida ishlaydi va uzoq muddatli ishchilarning aksariyati 2026-yilda ham faoliyatini davom ettirishi kutilmoqda.

Yaylov hududlari shartnomalarga muvofiq taqsimlanadi, biroq chorva boshqaruvi ko‘pincha oila a’zolari va tanishlar o‘rtasida birgalikda amalga oshiriladi, shuningdek, xususiy yaylovlardan foydalanish norasmiy tarzda va cheklovlarsiz olib boriladi.

Shuningdek, “Ko‘kcha” MChJ ACWA Power loyihasi doirasida yer va infratuzilma yo‘qotishlari uchun kompensatsiya to‘langanini, faqat rasmiy shartnomaga ega chorvadorlar to‘g‘ridan-to‘g‘ri kompensatsiya olganini hamda ta’sir ko‘rgan chorvadorlar kompaniya hududi ichida boshqa joylarga ko‘chirilganini ma’lum qildi.

Mazkur uchrashuv Tirikchilik manbalarini tiklash doiraviy dasturi (Livelihood Restoration Framework) tayyorlash bosqichida amalga oshirilgan qo‘shimcha faoliyat bo‘lib, u kelgusidagi Tirikchilikni tiklash rejasi (Livelihood Restoration Plan) bosqichi uchun dastlabki asos sifatida qaralishi mumkin.

3.1.2 Manfaatdor tomonlar fikr-mulohazalarini boshqarish bo‘yicha qisqacha xulosa

Scoping va Atrof-muhit hamda ijtimoiy ta’sirlarni baholash (ESIA) bosqichlarida jalb qilingan manfaatdor tomonlarning xavotirlari va tavsiyalari loyiha dizaynini ishlab chiqish hamda uning ta’sirlarini baholash jarayonida inobatga olindi. Quyidagi jadvalda bildirilgan asosiy masalalarning qisqacha mazmuni hamda ularga mos ravishda amalga oshirilgan chora-tadbirlar keltirilgan.

5-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR FIKR-MULOHAZALARINI BOSHQARISH BO‘YICHA QISQACHA XULOSA

Ko‘tarilgan masala	Manfaatdor tomonlar toifasi	Loyiha javobi	Natijaviy chora-tadbir
Normativ tartib-taomillar va ruxsatnomalar	Davlat organlari	Tushuntirishlar berildi, talablar loyiha tarkibiga kiritildi	ESIA doirasini belgilash va ruxsatnomalar olish strategiyasi takomillashtirildi
Madaniy merosning mavjudligi	Davlat organlari, chorvadorlar	Tadqiqotlar o‘tkazildi; tasodifiy topilmalarni aniqlash yondashuvi qabul qilindi	Madaniy merosni boshqarish rejasi va tasodifiy topilmalarni aniqlash tartibi
Bioxilma-xillik va fauna (hayvonot dunyosi)ga ta’sirlar	Jamiyatlar, nodavlat notijorat tashkilotlar	Yumshatish choralari tushuntirildi va takomillashtirildi	ESIAning bioxilma-xillik bo‘limi yangilandi
Chorvadorlarning tirikchiligi va yaylovlardan foydalanish	Chorvadorlar, yer foydalanuvchilari	Maqsadli maslahatlashuvlar va so‘rovlar	Tirikchilikni tiklash doiraviy dasturi ishlab chiqildi
Qurilish ishlarining mavsumiy sezgirligi	Chorvadorlar	Mavsumiy cheklovlar e’tirof etildi	Qurilish rejalashtirishiga kirish ma’lumotlari

Bandlik bo‘yicha kutilmalar	Jamiyatlar	Tushuntirishlar berildi	Ijtimoiy yumshatish choralarida aks ettirildi
Doimiy aloqani davom ettirish zarurati	Jamiyatlar, nodavlat notijorat tashkilotlar	Majburiyat tasdiqlandi	Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik dasturi kengaytirildi

3.1.3 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlarni oshkor etish vositalari va usullari

Scoping va ESIA bosqichlarida amalga oshirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlarni oshkor etish faoliyatlarining to‘liq mazmunini aks ettirish maqsadida quyida barcha o‘zaro aloqalar ro‘yxati keltirilgan. Unda qo‘llangan jalb etish usullari va vositalari turi, amalga oshirilgan sana hamda erishilgan natijalar va keyingi chora-tadbirlar ko‘rsatilgan

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
1	ESIA loyihasini dastlabki bosqichda oshkor etish	• Ko‘kcha” mahalla raisi • Zafarobod mahalla raisi • Ekologiya vazirligi vakillari • G‘ijduvon tumani hokimligi vakillari • Konimex tumani hokimligi vakillari • “Ko‘kcha” MChJ direktori • 28 nafar aholi vakillari, jumladan 18 nafar ayol, oqsoqollar, ko‘cha faollari, o‘qituvchilar, xotin-qizlar yetakchilari hamda ta’sirga uchrashi mumkin bo‘lgan hududlar jamoalarining boshqa faol vakillari.	• Jamoatchilik muhokamasi • Muloqot tili o‘zbek va rus tillarida bo‘lib, ingliz tilidan va ingliz tiliga bir vaqtda tarjima ta’minlandi .	• Loyiha bo‘yicha texnik bo‘lmagan qisqacha ma’lumot (ingliz va o‘zbek tillarida) • Shikoyat va murojaatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi bo‘yicha buklet (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha taqdimoti (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va hudud chegaralari • So‘rovlar davomida aniqlangan obyektlarning fotosuratlari	07/08/2024	Yig‘ilishning maqsadi loyiha bo‘yicha mahalliy manfaatdor tomonlarni xabardor qilish hamda ularning savol va fikr-mulohazalarini yig‘ishdan iborat edi. Yig‘ilish davomida aholi tomonidan hududga oid taqdim etilgan ma’lumotlar loyihaning ta’sirini baholash bo‘yicha keyingi tadqiqotlarda inobatga olindi. Ularning talabiga ko‘ra, ushbu yig‘ilishdan so‘ng qo‘shimcha maslahatlashuvlar ham o‘tkazildi.
Boshlang‘ich holat tadqiqotlari (fizik muhit)						
2	Tuproq va geologiya	• Mahalliy mutaxassislar tomonidan joyida tuproq namunalari olindi. • Olingan namunalar natijalari Turkiyadagi	• Tuproqdan namunalar olish • GOST 17.4.3.01-83 standartiga (tuproqdan namunalar olish bo‘yicha umumiy talablar) muvofiq • Kimyoviy tahlillar EN-ISO	• · Tuproq namunalarini olish uchun shisha idishlar va belkurak • Laboratoriya tahlillari uchun standart kimyoviy to‘plamlar	• 2025-yil fevral • 2025-yil oktyabr – noyabr	Birinchi bosqich GES hududiga qaratildi. • Ikkinchi bosqich uzun havo elektr uzatish liniyasi (HEUL) yo‘nalishiga hamda yangi loyiha rejalashtirilgandan so‘ng GES hududida qo‘shimcha

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
		laboratoriya tomonidan kimyoviy tahlil qilindi. specialised in this domain.	standartlariga muvofiq amalga oshirildi			namunalar olishga qaratildi. • Natijalar Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirlarni baholash (ESIA) doirasidagi baholashlar uchun foydalanildi.
3	Yer osti suvlari – gidrogeologiya	• Yer osti suvlari namunalarini olish ishlari joyida mahalliy mutaxassislar va kimyoviy laboratoriya mutaxassislari tomonidan amalga oshirildi. • Kimyoviy tahlillar ikki milliy laboratoriya tomonidan o'tkazildi.	• Yer osti suvi namunalarini olish • Yer osti suvi namunalarini olish	• Yer osti suvi nasos qurilmasi • Shisha laboratoriya idishlari	• Fevral 2025 • Noyabr 2025	• Birinchi bosqich GES hududiga qaratilgan edi. • Ikkinchi bosqich uzoq masofali havo elektr uzatish liniyasiga qaratilgan. • Natijalar ESIA (atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) uchun ishlatilgan
4	Yuzaki drenaj	ESIA boshlang'ich (bazaviy) bosqichida hech qanday tahlillar o'tkazilmadi				
5	Havo sifati	• Mahalliy mutaxassislar hamda kimyo laboratoriyasi mutaxassislari tomonidan joyida havo namunalarini olish va meteorologik parametrlarni o'lchash ishlari amalga oshirildi.	• Havo namunalarini olish • Meteorologik parametrlarni o'lchash • Kimyoviy tahlillar	• Aspiratorlar (havo so'rgich moslamalari) • Flakonlar (kichik shisha idishlar)	• Fevral 2025 • Noyabr 2025	• Birinchi bosqich GES hududiga qaratilgan edi. • Ikkinchi bosqich uzoq masofali havo elektr uzatish liniyasiga qaratilgan. • Natijalar ESIA (atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash) uchun ishlatilgan.

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
		• Kimyoviy tahlillar milliy laboratoriya tomonidan o‘tkazildi.				
6	Shovqin	Ijtimoiy obyektlarda (loyiha hududidagi chorvadorlar uy-joylari va yaqin qishloqlardagi boshqa obyektlar — masalan, uylar, shifoxonalar) fon shovqinini (kunduz va tun davomida) monitoring qilish	• Fon shovqinini monitoring qilish • Shamol tezligi va yo‘nalishini o‘lchash • Meteorologik sharoitlar bo‘yicha qaydlar	• Shovqin darajasini o‘lchagich (shovqin o‘lchash moslamasi) • Anemometr (shamol tezligini o‘lchash asbobi)	• 2025 yil fevral – mart • 2025 yil oktyabr – noyabr	• Birinchi bosqich GES hududiga qaratilgan edi. • Ikkinchi bosqich uzoq masofali havo elektr uzatish liniyasi va qo‘shimcha GESga qaratilgan. • Natijalar ESIA (atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash) uchun hamda shovqin modellashtirishni ishlab chiqishda foydalanilgan.
7	Iqlim	Iqlim xatarlari baholash xalqaro ekspertlar tomonidan mahalliy mutaxassislar yoki manfaatdor tomonlar jalb qilinmasdan amalga oshirildi				
8	Soya miltillashi (soya tebranishi)	Soya miltillashi bo‘yicha tadqiqotlar mahalliy chorvadorlar (reseptorlar) ishtirokida o‘tkazildi.	So‘rovnoma (tadqiqot, so‘rov)	• Intervyu qaydlari • Ta’sirga uchrashi mumkin bo‘lgan boshpanalarning suratlarini olish uchun kamera • GPS koordinatalari	Sentyabr 2024	So‘rovnoma natijalari reseptorlarga ta’sirni yanada baholash uchun soya miltillashi modelini ishlab chiqishga olib keldi.
Boshlang‘ich holat tadqiqotlari (Biologik muhit)						

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
9	Ekologiya, qushlar va yarasalar	Mahalliy faunistlar va botaniklar tomonidan joyida ma'lumotlar to'plandi. Cho'ponlardan hududda yovvoyi hayvonlarni ko'rgan-ko'rmaganliklari haqida so'raldi.	NatureScot ko'rsatmalariga muvofiq kuzatuv nuqtalaridan qushlarni kuzatish Mahalliy va xalqaro adabiyotlarga muvofiq: Fauna transektlari (hayvonot dunyosini yo'nalish bo'yicha o'rganish) Maxsus uskunalar yordamida yarasalarni o'rganish Belgilangan uchastkalarda o'simliklarni o'rganish Hudud bo'ylab ko'zdan kechirish (loyiha maydoni va ta'sir doirasi — AoI ichida)	• Fotoqopqonlar • Durbinlar • Fotoapparatlar • Yarasa aniqlagichlari (detektorlar) • GPS (global joylashuv tizimi)	• 2024 yil bahor/yoz – kuz • 2025 yil bahor – kuz • 2026 yil bahor	Barcha biologik mavsumlar va biologik xilma-xillikning barcha tarkibiy qismlarini qamrab olish uchun bir nechta hududga tashriflar o'tkazish zarur bo'ldi. Qushlar bo'yicha ma'lumotlar tahlil qilingach, ekspertlar xalqaro ko'rsatmalarga to'liq mos kelish uchun qo'shimcha tadqiqotlar zarurligini aniqladilar.
Boshlang'ich holat tadqiqotlari (Ijtimoiy muhit)						
10	Ijtimoiy-iqtisodiy	• Mahalliy boshqaruv organlari • Jamoa guruhlari • Biznes subyektlari • Loyihadan ta'sirlangan aholi	• Kabinet tahlili: yaqin qishloqlarning jamoa pasportlarini yig'ish • Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan intervyular • Hudud bo'ylab ko'zdan kechirish (loyiha maydoni va ta'sir doirasi ichida) • Chorvachilik xo'jaliklari bo'yicha so'rovnomalar • Yakka tartibdagi uchrashuvlar • Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar • Muloqot tillari o'zbek va rus tillari	• Loyihaning texnik bo'lmagan qisqacha mazmuni (ingliz va o'zbek tillarida) • Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi bo'yicha buklet (ingliz va o'zbek tillarida) • Loyiha taqdimoti (ingliz va o'zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va uning	• April 2024 • Iyul 2024 • Avgust 2024 • Sentyabr 2024 • Mart 2025	Mahalliy manfaatdor tomonlar bilan muloqot ijtimoiy-iqtisodiy kontekstni tushunish uchun foydali ma'lumotlar taqdim etdi. Ushbu natijalar ESIA doirasida ta'sirlarni baholash va tegishli boshqaruv rejalarini ishlab chiqishda qo'llanildi.

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
			edi. Xalqaro ekspertlar ishtirok etganda ingliz tiliga sinxron tarjima ta'minlandi.	chegaralari • Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan intervyular uchun Kobo Toolbox qaydlari • Axborot varaqalari (bukletlar)		
11	**Sog'liq**	• Mahalliy boshqaruv organlari • Jamoa guruhlari • Biznes subyektlari • Loyihadan ta'sirlangan aholi	• Kabinet tahlili: yaqin qishloqlarning jamoa pasportlarini yig'ish • Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan intervyular • Hudud bo'ylab ko'zdan kechirish (loyiha maydoni va ta'sir doirasi ichida) • Soya miltillashi bo'yicha so'rovnomalar • Yakka tartibdagi uchrashuvlar • Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar • Muloqot tillari o'zbek va rus tillari edi. Xalqaro ekspertlar ishtirok etganda ingliz tiliga sinxron tarjima ta'minlandi.	• Loyihaning texnik bo'lmagan qisqacha mazmuni (ingliz va o'zbek tillarida) • Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi bo'yicha buklet (ingliz va o'zbek tillarida) • Loyiha taqdimoti (ingliz va o'zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va uning chegaralari • Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan intervyular uchun Kobo Toolbox qaydlari • Axborot varaqalari (bukletlar)	• 2024 yil aprel • 2024 yil iyul • 2024 yil avgust • 2024 yil sentyabr • 2025 yil mart	Mahalliy manfaatdor tomonlar bilan muloqot hududda sog'liq bilan bog'liq reseptorlar va zaifliklarni aniqlash uchun foydali ma'lumotlar berdi. Ushbu natijalar ESIA doirasida ta'sirlarni baholash va tegishli boshqaruv rejalarini ishlab chiqishda qo'llanildi.
12	Arxeologiya va madaniy meros	• Madaniyat vazirligining	• Kabinet tahlili: yaqin qishloqlarning	• • Loyihaning texnik bo'lmagan	• 2024 yil iyul	Mahalliy manfaatdor tomonlar bilan muloqot hududdagi

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
		mahalliy bo‘linmalari • Mahalliy boshqaruv organlari • Jamoa guruhlari • Loyihadan ta’sirlangan aholi	jamoa pasportlarini yig‘ish • Madaniyat vazirligining mahalliy bo‘linmalari bilan rasmiy yozishmalar • Asosiy ma’lumot beruvchilar bilan intervyular • Hudud bo‘ylab ko‘zdan kechirish (loyiha maydoni va ta’sir doirasi ichida) • Madaniy meros bo‘yicha tadqiqotlar • Yakka tartibdagi uchrashuvlar • Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar • Muloqot tillari o‘zbek va rus tillari edi. Xalqaro ekspertlar ishtirok etganda ingliz tiliga sinxron tarjima ta’minlandi. •	qisqacha mazmuni (ingliz va o‘zbek tillarida) • Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi bo‘yicha buklet (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha taqdimoti (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va uning chegaralari • So‘rovlar davomida aniqlangan obyektlarning fotosuratlari • Asosiy ma’lumot beruvchilar bilan intervyular uchun Kobo Toolbox qaydlari • Axborot varaqalari (bukletlar)	• 2024 yil avgust • 2024 yil noyabr • 2025 yil mart	potensial madaniy obyektlar haqida foydali ma’lumotlar berdi. Ushbu natijalar ESIA doirasida ta’sirlarni baholash va tegishli boshqaruv rejalarini ishlab chiqishda qo‘llanildi. .
13	Inson huquqlari	• • Mahalliy boshqaruv organlari • Jamoa guruhlari • Biznes subyektlari • Loyihadan ta’sirlangan aholi •	• • Kabinet tahlili: yaqin qishloqlarning jamoa pasportlarini yig‘ish • Asosiy ma’lumot beruvchilar bilan intervyular • Hudud bo‘ylab ko‘zdan kechirish (loyiha maydoni va ta’sir doirasi ichida) • Chorvachilik	• • Loyihaning texnik bo‘lmagan qisqacha mazmuni (ingliz va o‘zbek tillarida) • Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi bo‘yicha buklet (ingliz va o‘zbek tillarida)	• • 2024 yil aprel • 2024 yil iyul • 2024 yil avgust • 2024 yil sentyabr • 2024 yil noyabr • 2025 yil mart •	Mahalliy manfaatdor tomonlar bilan muloqot mahalliy jamoalarga xos bo‘lgan inson huquqlariga oid jihatlarni tushunish va loyiha bilan bog‘liq potensial zaifliklarni aniqlash uchun foydali ma’lumotlar berdi. Ushbu natijalar ESIA doirasida

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
			xo‘jaliklari bo‘yicha so‘rovnomalar • Soya miltillashi bo‘yicha so‘rovnomalar • Yakka tartibdagi uchrashuvlar • Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar • Muloqot tillari o‘zbek va rus tillari edi. Xalqaro ekspertlar ishtirok etganda ingliz tiliga sinxron tarjima ta’minlandi. •	• Loyiha taqdimoti (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va uning chegaralari • So‘rovlar davomida aniqlangan obyektlarning fotosuratlari • Asosiy ma’lumot beruvchilar bilan intervyular uchun Kobo Toolbox qaydlari • Axborot varaqalari (bukletlar)		ta’sirlarni baholash hamda tegishli boshqaruv rejalarini ishlab chiqishda qo‘llanildi.
ESIAni oshkor etish						
14	ESIA loyihasining dastlabki (qoralama) variantini oshkor etish	Mahalliy boshqaruv organlari • Jamoa guruhlari • Biznes subyektlari • Loyihadan ta’sirlangan aholi	• Focus Groups • Public Consultation • Language of communication was Uzbek and Russian. Simultaneous translation in English was provided when international experts were present.	• Loyihaning texnik bo‘lmagan qisqacha mazmuni (ingliz va o‘zbek tillarida) • Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi bo‘yicha buklet (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha taqdimoti (ingliz va o‘zbek tillarida) • Loyiha joylashuvi xaritalari va uning chegaralari	11 Dekabr 2025	Uchrashuvlar natijalari quyidagilarni yakunlashda foydalanildi: • Biologik xilma-xillik, fizik va ijtimoiy tarkibiy qismlar bo‘yicha ESIA hisobotini tayyorlashda • ESIAga ilova qilingan manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini ishlab chiqishda ESIAga ilova qilingan tirikchilikni

Nr	Talab	Aniqlangan manfaatdor tomonlar	Jalb etish			
			Usul	Vositalar	Sana	Natijalar va keyingi chora-tadbirlar
				• So‘rovlar davomida aniqlangan obyektlarning fotosuratlari		tiklash doirasini ishlab chiqishda Bundan tashqari, ular loyihaning keyingi bosqichlarida ham foydali bo‘lishi mumkin.
15	ESIA yakuniy hisobotini, SEP va LRF hujjatlarini vakolatli organlarga taqdim etish hamda moliyalashtiruvchilarga oshkor etish	Ushbu SEPning 8-jadvalida ko‘rsatilganidek.	Loyiha veb-saytida dastlabki e’lon qilish, shuningdek asosiy idoralarda qog‘oz nusxalarini taqdim etish	Afzal ko‘rilgan muloqot tillari ingliz, o‘zbek va rus tillarini o‘z ichiga oladi.	Iyun 2026	Jarayonda.

6-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB ETISH VOSITALARI VA USULLARI

4 LOYIHA MANFAATDOR TOMONLARI

4.1 Manfaatdor tomonlarni aniqlash, tahlil qilish va xaritalash yondashuvi

Manfaatdor tomonlarni aniqlash, tahlil qilish va xaritalash jarayoni ESIA (Atrof-muhit va ijtimoiy ta'sirni baholash)ning skoping bosqichida boshlangan va ta'sirlarni baholash bosqichida yanada kengaytirilgan. Skoping davomida to'plangan ma'lumotlar ESIA uchun Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (SEP)ni ishlab chiqish uchun asos yaratdi hamda barcha jalb qilish faoliyatlari uchun umumiy yo'nalish, maqsad va vazifalarni belgilab berdi.

Manfaatdor tomonlar tahlilining maqsadi aniqlangan manfaatdor tomonlarni toifalarga ajratish va quyidagilarni aniqlashdan iborat:

- Loyiha (yoki loyiha faoliyati) ta'siriga bevosita va/yoki bilvosita duch keladiganlar;
- Loyihada manfaatga ega bo'lgan yoki o'z xususiyatlariga ko'ra manfaatdor tomon sifatida qaraladigan shaxslar va tashkilotlar;
- Loyiha natijalari yoki loyiha faoliyatiga ta'sir ko'rsatish salohiyatiga ega bo'lganlar.

Manfaatdor tomonlarning manfaatdorligi deganda, loyiha natijasida manfaatdor tomonlarning manfaatlari qanchalik darajada ta'sirlanishi tushuniladi. Bu ta'sir loyihaning ularga bevosita ta'siri yoki loyihaga oid siyosiy, moliyaviy, ijtimoiy, madaniy, ilmiy yoki texnik manfaatlari bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu manfaatlar ijobiy yoki salbiy ta'sirga uchrashi natijasida manfaatdor tomonlarning boshlang'ich sharoitlari yaxshilanishi yoki yomonlashishi mumkin.

Manfaatdor tomonlarning ta'sir kuchi esa ularning loyiha natijalariga ta'sir ko'rsatish imkoniyatini anglatadi. Ta'sir bevosita yoki bilvosita bo'lishi mumkin. Bilvosita ta'sir, masalan, manfaatdor tomonning boshqa shaxslarga ta'sir o'tkazish qobiliyati yoki muhim ma'lumotlarga ega bo'lishi orqali yuzaga keladi. Rasmiy ta'sir esa, masalan, davlat tomonidan tasdiqlash va ruxsatnomalar berish jarayonlarida qaror qabul qilishga bevosita ta'sir ko'rsatish imkoniyatidan kelib chiqishi mumkin.

Manfaatdor tomonlarning muhimlik darajasini aniqlashda keng qo'llaniladigan yondashuvlardan biri manfaatdor tomonning loyihaga ta'siri bilan loyihaning manfaatdor tomonga ko'rsatishi mumkin bo'lgan ta'sir darajasini o'zaro solishtirib xaritalashdir. Ushbu matritsa quyida 4-rasmda keltirilgan.

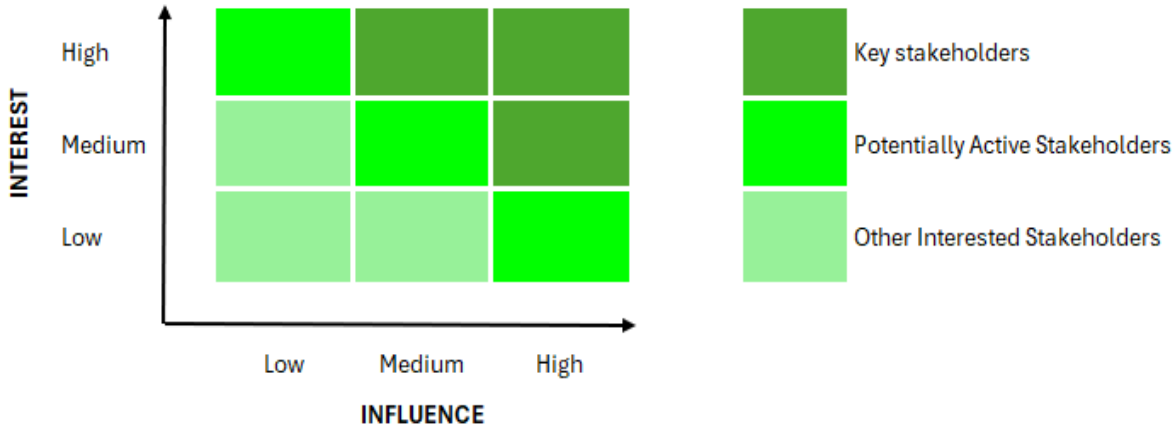

5-RASM: MANFAATDORLIK/TA'SIR DARAJASI MATRITSASINING NAMUNAVIY KO'RINISHI

Quyidagi jadval manfaatdor tomonlarning uchta toifasini aks ettiradi hamda har bir toifa uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilish yondashuvi va maslahatlashuvning tegishli maqsadlarini belgilaydi.

7-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR TOIFASI BO‘YICHA JALB QILISH YONDASHUVI VA MAQSADLARI

Manfaatdor tomonlar kategoriyasi	Ishtirok etish yondashuvi	Jalb qilish maqsadi	Strategiya / asosiy harakatlar
Asosiy manfaatdor tomonlar (KS)	Ishtirok	Dialog orqali o'zaro qoniqarli yo'lga erishish; tegishli manfaatdor tomonlar bilan mustahkam munosabatlarni o'rnatish va ularni tahlil hamda qaror qabul qilish jarayonlariga jalb qilish.	• Maksimal fikr-mulohaza muhimligi • Shaxsiy va tez-tez aloqa • Axborot almashishda ustuvorlik • GRM mavjudligi bo‘yicha muntazam xabarnomala
Potentsial faol manfaatdor tomonlar (PAS)	Maslahat	Loyiha va jamoatchilik o‘rtasida axborot almashinuvi orqali manfaatdor tomonlarning fikr va mulohazalarini olish; bu jamoatchilikka o‘z qarashlari va muammolarini bildirish imkoniyatini beradi.	• • Muntazam aloqani saqlab turish • Qiziqish va ishtirok darajasini yaqindan monitoring qilish • Zaruratga ko‘ra axborot almashishda ustuvorlik berish • GRM mavjudligi bo‘yicha muntazam xabarnomalar
Boshqa manfaatdor tomonlar (OIP)	Ma'lumot	Loyihadan jamoatchilikka yo‘naltirilgan bir tomonlama axborot oqimi. Xalqaro ilg‘or amaliyotda bu ba’zan “oshkor qilish” (disclosure) deb ataladi va haqiqiy manfaatdor tomonlarni jalb qilish uchun yetarli yondashuv hisoblanmaydi. Biroq u maslahatlashuv bilan birgalikda qo‘llanganda muhim ahamiyatga ega.	• • Qisqa va xabardor qilingan aloqani saqlab turish • Vaqti-vaqti bilan aloqa qilish • Ehtiyotkor monitoring • GRM mavjudligi bo‘yicha vaqti-vaqti bilan xabarnomalar

Yuqori darajadagi oshkor qilish va maslahatlashuv loyiha bo‘yicha yanada batafsil ma’lumot taqdim etilishi hamda loyiha ta’sirlari yuzasidan chuqurroq muhokamalar olib borilishini anglatadi. Past darajadagi oshkor qilish va maslahatlashuv esa cheklangan miqdordagi loyiha ma’lumotlari va muhokamalarni o‘z ichiga oladi hamda odatda kamroq texnik va umumiy xarakterga ega bo‘ladi.

Yuqori ta’sir va yuqori manfaatga ega bo‘lgan manfaatdor tomonlar loyiha davomida doimiy ravishda jalb qilinadi va to‘liq xabardor qilib boriladi. Bunday yuqori ta’sirga ega tomonlar “qaror qabul qiluvchilar” va “fikr yetakchilari”ni o‘z ichiga oladi va shu sababli ular “Asosiy manfaatdor tomonlar” (Key Stakeholders) sifatida qaraladi.

Past ta’sirga ega, lekin yuqori manfaatdorlikka ega bo‘lgan manfaatdor tomonlar ham muntazam ravishda xabardor qilinadi hamda ularning fikrlari loyiha qarorlarida hisobga olinishi uchun maslahatlashuv va ishtirok jarayonlariga jalb etiladi. Shu sababli ular “Potensial faol manfaatdor tomonlar” (Potentially Active Stakeholders) sifatida belgilanadi.

Ta’sir va manfaat darajasi past bo‘lgan manfaatdor tomonlar esa “Boshqa manfaatdor tomonlar” (Other Interested Parties) toifasiga kiritiladi.

4.2 Loyiha manfaatdor tomonlarini aniqlash, tahlil qilish va xaritalash

Bazaviy ma’lumotlarni yig‘ish jarayonining bir qismi sifatida milliy, mintaqaviy va mahalliy manfaatdor tomonlar bilan quyidagicha maslahatlashuvlar o‘tkazilishi rejalashtirilgan:

• Milliy va mintaqaviy uchrashuvlar – bazaviy ma’lumotlarni olish maqsadida asosiy milliy va mintaqaviy manfaatdor tomonlar (masalan, davlat vazirliklari va idoralari hamda hudud bo‘yicha ma’lumotga ega bo‘lgan xalqaro yoki milliy tashkilotlar, jumladan NNTlar va boshqa manfaatdor tomonlar) bilan alohida uchrashuvlar o‘tkaziladi. Bu uchrashuvlar, masalan, madaniy meros yoki tarixiy obyektlarning joylashuvi kabi ma’lumotlarni yig‘ishga xizmat qiladi.

• Mahalliy uchrashuvlar – to‘g‘ridan-to‘g‘ri ta’sir ko‘rsatadigan jamoalar vakillari va mahalliy nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlar) bilan mahalliy darajadagi ma’lumotlarni yig‘ish uchun uchrashuvlar o‘tkaziladi.

Hozirgi bosqichda aniqlangan manfaatdor tomonlar quyidagilardan iborat:

• Hukumat vazirliklari
• Hukumat departamentlari va agentliklari
• Mahalliy boshqaruv organlari
• Tabiatni muhofaza qilish agentliklari
• NNTlar / fuqarolik jamiyati tashkilotlari (CSOlar)
• Jamoat guruhlari
• Biznes subyektlari
• Loyiha ta’siriga uchragan aholi
• OAV (media)

Quyida ushbu loyiha bo‘yicha manfaatdor tomonlarning ta’sir va manfaat darajasi tahlili keltirilgan. Ushbu tahlil 4.1-bo‘limda bayon etilgan yondashuv asosida amalga oshirilgan va manfaatdor tomonlarning tegishli toifalarini ko‘rsatadi.

8-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR TAHLILI

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
Hukumat vazirliklari	Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi	Voltalia va GoU o'rtasida asosiy kelishuvni tuzish uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	Energetika vazirligi	Loyihaga oid asosiy operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga slouch organ.	Baland	Baland	MM
	Transport vazirligi	Asosiy yo'llar va transportga oid ruxsatnomalar uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	Bandlik va qashshoqlikni kamaytirish vazirligi	Loyiha bilan bog'liq mehnat ruxsatnomalari va litsenziyalari uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Qishloq xo'jaligi vazirligi	Loyiha hududidagi yer hozirda qishloq xo'jaligi uchun yer sifatida tasniflanadi va bu yer foydalanish hamda ipakchilik bilan shug'ullanuvchi asosiy tartibga soluvchi tashkilotdir.	Baland	Baland	MM
	Konchilik sanoati va geologiya vazirligi	Loyiha bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan konchilik sanoati va geologiya jihatlari uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	Sog'liqni saqlash vazirligi	Loyiha bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan jamoat va mehnat salomatligi masalalari uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	Madaniy meros vazirligi	Milliy darajadagi tartibga soluvchi organ bo'lib, loyiha bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan madaniy meros jihatlari uchun mas'ul.	Baland	Baland	MM
Hukumat idoralari va agentliklari	O'zbekiston Milliy Elektr Tarmog'	Loyihaga oid asosiy operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va Iqlim O'zgarishi Milliy Qo'mitasi (sobiq vazirlik)	Prezidentga shtat atrof-muhit siyosatini amalga oshirish va atrof-muhitni muhofaza qilishni nazorat qilish bo'yicha maslahat organi. Loyiha uchun muhim bo'lgan sohalarda faoliyat yuritadi.	Baland	Baland	MM
	O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va Atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha Davlat Ekologiya Qo'mitasi (SCEEP)	Loyiha bilan bog'liq ekologik ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ..	Baland	Baland	MM
	O'zbekiston Respublikasi	Regulatory authority at the national level that is	Baland	Baland	MM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi	responsible for environmental permits and licenses pertaining to the Project.			
	Agency for Increasing Forests and Green Areas and Combating Desertification	Loyiha bilan bog'liq ekologik ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan milliy darajadagi tartibga soluvchi organ.	Baland	Baland	MM
	Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish qo'mitasi	Loyiha hududi hozirda qishloq xo'jaligi uchun yer sifatida tasniflangan va Qo'mita yaylovlarni boshqarish bilan bog'liq funksiyalar uchun mas'ul; Karakul Naslchilik va Cho'l Ekologiyasi Ilmiy-Tadqiqot Instituti; vaBuxoro Cho'l yaylov o'simliklari urug' ishlab chiqarish bo'yicha ilmiy va ishlab chiqarish markazi (bu funksiyalarning barchasi ilgari O'zbekiston Respublikasi ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish qo'mitasiga tegishli edi).	Baland	Baland	MM
Mahalliy boshqaruv organlari	Buxoro mintaqaviy xokimyati	Loyiha bilan bog'liq asosiy operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mintaqaviy darajadagi tartibga soluvchi organ.	O’rta	Baland	MM
	Navoi mintaqaviy xokimyati	Loyiha bilan bog'liq asosiy operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mintaqaviy darajadagi tartibga soluvchi organ.	O’rta	Baland	MM
	Gijduvan tumani Xokimyat	Loyiha bilan bog'liq operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan tuman darajasidagi tartibga soluvchi organ.	O’rta	Baland	MM
	Kanimekh tumani Xokimyat	Loyiha bilan bog'liq operatsion ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan tuman darajasidagi tartibga soluvchi organ	O’rta	Baland	MM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	O'zbekiston Respublikasi ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish qo'mitasi Buxoro bo'limi (2025-yil oxiriga kelib bu hudud mintaqaviy yaylovlarni boshqarish agentliklari bilan almashtiriladi)	O'zbekiston Respublikasi ipakchilik va jun sanoatini rivojlantirish qo'mitasi Buxoro bo'limi	O'rta	Baland	MM
Conservation agencies	Gijduvan tumani Ekologiya va Atrof-muhitni muhofaza qilish qo'mitasi	Loyiha bilan bog'liq ekologik ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan tuman darajasidagi tartibga soluvchi organ.	O'rta	Baland	MM
	Gijduvan Davlat O'rmon Xo'jaligi	Loyiha hududidagi Davlat o'rmon qo'riqxonalari egasi.	O'rta	Baland	MM
	Kanimekh tuman Ekologiya va Atrof-muhitni muhofaza qilish qo'mitasi bo'limi	Loyiha bilan bog'liq ekologik ruxsatnomalar va litsenziyalar uchun mas'ul bo'lgan tuman darajasidagi tartibga soluvchi organ.	O'rta	Baland	MM
	O'zbekiston Madaniy Meros Agentligining Buxoro bo'limi	Loyiha hududida joylashgan madaniy meros ob'ektlari uchun mintaqaviy darajadagi tartibga soluvchi organ va Tasodifiy Topish Tartib Rejasi.	O'rta	Baland	MM
	O'zbekiston Madaniy Meros Agentligining Navoi bo'limi	Loyiha hududida joylashgan madaniy meros ob'ektlari uchun mintaqaviy darajadagi tartibga soluvchi organ va Tasodifiy Topish Tartib Rejasi.	O'rta	Baland	MM
Universitet va tadqiqot institutlari	O'zbekiston Fanlar Akademiyasi Milliy Arxeologiya Markazi	Markaz Respublika hududida olib borilayotgan arxeologik tadqiqotlar uchun ilmiy va metodologik yo'riqnoma beradi hamda loyiha bo'yicha foydali ma'lumotlarni baham ko'rishi va jamoatchilik munozaralarida ishtirok etishi mumkin	O'rta	O'rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Toshkent Davlat Texnika Universiteti	Markaziy universitet loyiha bilan bog'liq texnik sohalarda faoliyat yuritmoqda. U loyiha bo'yicha munozaralarda ishtirok etish va uni qo'llab-quvvatlashga qiziqishi mumkin.	O'rta	O'rta	LTM
	Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti	Markaziy universitet loyiha bilan bog'liq texnik sohalarda faoliyat yuritmoqda. U loyiha bo'yicha munozaralarda ishtirok etish va uni qo'llab-quvvatlashga qiziqishi mumkin.	O'rta	O'rta	LTM
	O'zbekiston Milliy Universiteti	Markaziy universitet loyiha bilan bog'liq texnik sohalarda faoliyat yuritmoqda. U loyiha bo'yicha munozaralarda ishtirok etish va qo'llab-quvvatlashga qiziqishi bo'lishi mumkin	O'rta	O'rta	LTM
	Navoi Davlat Konchilik va Texnologiya Universiteti	Mahalliy universitet. U loyiha bo'yicha munozaralarda ishtirok etish va uni qo'llab-quvvatlashga qiziqishi mumkin.	O'rta	O'rta	LTM
NNTlar / FJTlar	**Xalqaro / Milliy**				
	UNDP Uzbekistan	O‘zbekistonda milliy va mahalliy darajada iqtisodiy hamda demokratik islohotlarni ilgari surish, shuningdek, fuqarolik jamiyatining rivojlanish jarayonlaridagi ishtirokini mustahkamlash bilan shug‘ullanuvchi BMT agentligi. U loyiha yuzasidan muhokamalarda ishtirok etish va ularni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin..	O'rta	O'rta	LTM
	GIZ Uzbekistan	O‘zbekistonda barqaror iqtisodiy rivojlanish, sog‘liqni saqlash va yaxshi boshqaruvni rivojlantirish	O'rta	O'rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va ularni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.			
	UNESCO Uzbekistan	O‘zbekistonda madaniy merosni muhofaza qilish va targ‘ib etish bilan shug‘ullanuvchi BMT agentligi. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va ularni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Zukkov jamg‘armasi Uzbekistan	O‘zbekistonda iqlimni muhofaza qilish, qo‘riqlanadigan hududlar, yer resurslaridan barqaror foydalanish hamda yoshlarni qo‘llab-quvvatlash yo‘nalishlarida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishdan va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	WWF Uzbekistan	O‘zbekistonning ekologik muvozanatini saqlash va mamlakatning tabiiy merosini muhofaza qilish yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin	O’rta	O’rta	LTM
	abiatni muhofaza qilish xalqaro ittifoqi (IUCN) Uzbekistan	O‘zbekistonda ekologik muvozanatni saqlash va mamlakatning tabiiy merosini muhofaza qilish yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok	O’rta	O’rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		etish va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.			
	Yashil iqlim jamg‘armasi	O‘zbekistonda ekologik muvozanatni saqlash va mamlakatning tabiiy merosini muhofaza qilish yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Markaziy Osiyo Mintaqaviy Ekologik Markazi (CAREC)	O‘zbekistonda ekologik muvozanatni saqlash va mamlakatning tabiiy merosini muhofaza qilish yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Zamin” jamg‘armasi, Navoi	O‘zbekistonda ekologik muvozanatni saqlash va mamlakatning tabiiy merosini muhofaza qilish yo‘nalishida faoliyat yurituvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etish va uni qo‘llab-quvvatlashdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekiston qushlarni muhofaza qilish jamiyati	O‘zbekistonda qushlarni, ularning yashash muhitini hamda biologik xilma-xillikning boshqa tarkibiy qismlarini muhofaza qilish bilan shug‘ullanuvchi nodavlat notijorat tashkilot. Qushlar atrof-muhit holatining muhim ko‘rsatkichi sifatida ko‘rib chiqiladi. Tashkilot loyiha ta’sirining ekologik jihatlari	O’rta	O’rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		bilan qiziqishi hamda loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.			
	ACTED Uzbekistan, Navoi	Atrof-muhitni muhofaza qilish va qayta tiklanuvchi energiya sohasida faoliyat yurituvchi nodavlat notijorat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	BMT Inson huquqlari bo‘yicha Oliy komissari boshqarmasining Markaziy Osiyo mintaqaviy vakolatxonasi	O‘zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish bilan shug‘ullanuvchi BMT agentligi. U loyihaning ehtimoliy ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekistonda inson huquqlari forumi	O‘zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish va ularni targ‘ib etishga qaratilgan xalqaro nodavlat tashkilot. U loyihaning inson huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekiston Inson huquqlari jamiyati “Ezgulik”	O‘zbekistonda faoliyat yurituvchi mustaqil inson huquqlari nodavlat notijorat tashkiloti. U loyihaning inson huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Norvegiya Xelsinki qo‘mitasining O‘zbekistondagi vakolatxonasi	O‘zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish va ularni targ‘ib etishga qaratilgan xalqaro nodavlat tashkilot. U loyihaning inson huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok	O’rta	O’rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.			
	Front Line Defenders tashkilotining O‘zbekistondagi vakolatxonasi	O‘zbekistonda inson huquqlarini himoya qilish va ularni targ‘ib etishga qaratilgan xalqaro nodavlat tashkilot. U loyihaning inson huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekiston Kasaba uyushmalari federatsiyasi	O‘zbekistonda bandlikni ta’minlash va munosib mehnat sharoitlarini yaratishga qaratilgan kasaba uyushmalari federatsiyasi. U loyihaning ishchilar huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Xalqaro Mehnat Tashkilotining Ishchilar faoliyati byurosi (ACTRAV) Uzbekistan	O‘zbekistonda bandlikni ta’minlash va munosib mehnat sharoitlarini yaratishga qaratilgan BMT agentligi. U loyihaning ishchilar huquqlariga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin..	O’rta	O’rta	LTM
	UN Women	O‘zbekistonda ayollar huquqlarini himoya qilish va ularni targ‘ib etishga qaratilgan BMT agentligi. U loyihaning ayollarga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin..	O’rta	O’rta	LTM
	Sog‘liq, huquqlar, gender va jinsiy xilma-xillik bo‘yicha Yevroosiyo koalitsiyasi	O‘zbekistonda ayollar va LGBTQ+ hamjamiyatining huquqlarini himoya qilish va ularni targ‘ib etishga qaratilgan BMT agentligi. U loyihaning mumkin bo‘lgan	O’rta	O’rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		ta'sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo'lishi mumkin.			
	BMT Loyiha xizmatlari boshqarmasi UNOPS Uzbekistan	O'zbekistonda infratuzilma, jihozlar va ta'minot xizmatlarini taqdim etuvchi BMT agentligi. U qayta tiklanuvchi energiya loyihalarida ayol muhandislarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan loyihani ham amalga oshiradi. U loyiha bo'yicha muhokamalarda ishtirok etish hamda uning ijobiy ta'sirlarini qo'llab-quvvatlashdan manfaatdor bo'lishi mumkin.	O'rta	O'rta	LTM
	UNICEF Uzbekistan	O'zbekistonda bolalar huquqlarini himoya qilish bilan shug'ullanuvchi BMT agentligi. U loyihaning yoshlar va bolalarga mumkin bo'lgan ta'sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo'lishi mumkin.	O'rta	O'rta	LTM
	Mercy Corps tashkilotining O'zbekistondagi vakolatxonasi	O'zbekistonda qishloq hududlarida ta'limni rivojlantirishga qaratilgan xalqaro nodavlat tashkilot. U loyihaning yoshlar va ta'lim sohasiga mumkin bo'lgan ta'sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo'lishi mumkin..	O'rta	O'rta	LTM
	OS Bolalar qishloqlari O'zbekiston	O'zbekistonda bolalar huquqlarini himoya qiluvchi xalqaro nodavlat tashkilot. U loyihaning yoshlar va bolalarga mumkin bo'lgan ta'sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo'lishi mumkin..	O'rta	O'rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Bolalar jamg‘armasi Fund.uz	O‘zbekistonda bolalar huquqlarini himoya qilish va sog‘liqni saqlashni targ‘ib etishga qaratilgan milliy nodavlat notijorat tashkilot. U loyihaning yoshlar va bolalarga mumkin bo‘lgan ta’sirlari yuzasidan muhokamalarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekiston nodavlat notijorat tashkilotlari milliy assotsiatsiyasi	O‘zbekistonda rivojlanish tashabbuslarini ilgari surish va barqaror kelajakni ta’minlashga qaratilgan milliy nodavlat notijorat tashkilot. U loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishdan hamda mahalliy hamjamiyat bilan aloqalarni yo‘lga qo‘yish vositasi sifatida foydalanilishdan manfaatdor bo‘lishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	O‘zbekiston ko‘ngillilar assotsiatsiyasi	Rivojlanish va barqaror kelajakka qaratilgan tashabbuslarni ilgari suruvchi milliy nodavlat-notijorat tashkiloti (NNT). U loyiha atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi hamda mahalliy hamjamiyat bilan aloqa o‘rnatishda vosita bo‘lib xizmat qilishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Volunteers.uz	Rivojlanish va barqaror kelajakka qaratilgan tashabbuslarni ilgari suruvchi milliy nodavlat-notijorat tashkiloti (NNT). U loyiha atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishdan manfaatdor bo‘lishi hamda mahalliy hamjamiyat bilan aloqa o‘rnatishda vosita bo‘lib xizmat qilishi mumkin.	O’rta	O’rta	LTM
	Local				

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Navoiy viloyati “Jonli tabiat” jamoat bioekologiya markazi	Tabiatni asrash (unga hurmat bilan munosabatda bo‘lish) muhimligi to‘g‘risida aholi o‘rtasida targ‘ibot-tashviqot ishlarini olib boruvchi milliy nodavlat-notijorat tashkiloti (NNT).	Past	O’rta	OIP
	“Yuksalish” umummilliy harakati (Navoiy viloyati hududiy bo‘linmasi)	Milliy islohotlar haqida jamoatchilik xabardorligini oshirish, fuqarolik faolligini rag‘batlantirish hamda davlat institutlariga bo‘lgan ishonchni mustahkamlash uchun muloqot maydonini taqdim etuvchi umummilliy harakat..	Past	O’rta	OIP
	“Yoshlar multimedia markazi”	Navoiy viloyatidagi yoshlar tashkiloti. U loyihaning ijtimoiy ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“Tashabbuskor yoshlar” markazi	Navoiy viloyatidagi yoshlar tashkiloti. U loyihaning ijtimoiy ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“Yangi O‘zbekiston yoshlari” tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash markazi	Navoiy viloyatidagi yoshlar tashkiloti. U loyihaning ijtimoiy ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“Tashabbuskor yoshlar” markazi (Faol yoshlar markazi)	Mahalliy norasmiy yoshlar tashkiloti. U loyihaning ijtimoiy ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“Osiyo” xotin-qizlar taraqqiyoti markazi, Navoiy	Mintaqadagi xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	“Milliy hunarmandchilik” (hunarmandlar uyushmasi)	Mahalliy norasmiy uyushma. U loyihaning mahalliy hamjamiyatga ta’siri bilan qiziqishi hamda uning atrofidagi muzokaralarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“Ustozlar” (o‘qituvchilar uyushmasi)	Mahalliy norasmiy uyushma. U loyihaning mahalliy hamjamiyatga (aholiga) ta’siri bilan qiziqishi hamda u bo‘yicha o‘tkaziladigan muzokaralarda (bahs-munozaralarda) ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	Navoiy “Nuroniy” faxriylarni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi	Hududda keksalar ehtiyojlariga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’sirlari bilan qiziqishi hamda loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	“UMR” — Navoiy shahrida falajligi bo‘lgan bolalar va o‘smirlarga yordam ko‘rsatish Respublika markazining filiali	Hududda nogironligi bo‘lgan shaxslarning ehtiyojlariga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’sirlari bilan qiziqishi hamda loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	O‘zbekiston ko‘zi ojizlar jamiyatining hududiy bo‘linmasi	Hududda nogironligi bo‘lgan shaxslarning ehtiyojlariga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’sirlari bilan qiziqishi hamda loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	Navoiy nogironlar jamiyati	Hududda nogironligi bo‘lgan shaxslarning ehtiyojlariga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’sirlari bilan qiziqishi hamda loyiha bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishi mumkin.	Past	O’rta	OIP
	Navoiy viloyati nogironligi bo‘lgan shaxslar uyushmasi	Hududda nogironligi bo‘lgan shaxslarning ehtiyojlariga bag‘ishlangan tashkilot. U loyihaning ijtimoiy ta’sirlari bilan qiziqishi hamda loyiha	Past	O’rta	OIP

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		bo‘yicha muhokamalarda ishtirok etishi mumkin.			
Jamoat guruhlari	**Kokcha Mahalla**	Community located close to the project area and potentially might be impacted during the construction and operation period.	O’rta	Baland	MM
	Mahalla fuqarolar yig‘ini a’zolari	Hokim (mahalla raisi), hokim o‘rinbosari, ayollar faoli, yoshlar yetakchisi, profilaktika inspektori, soliq inspektori, ijtimoiy xodim, 35-son oilaviy poliklinika bosh shifokori, qishloq jamoasi raisi maslahatchisi, “Nuroniylar jamoatchilik guruhi” rahbari, jamoatchilik faoli	O’rta	Baland	MM
	Ko‘kcha mahallasi hududidagi komissiyalar va jamoat tashkilotlari	“Keksalar maslahat guruhi”, “Oila qadriyatlarini mustahkamlash komissiyasi”, “Ota-onalar universiteti”, “Jamoatchilik nazorati komissiyasi”, “Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish, obodonlashtirish va ko‘kalamzorlashtirish komissiyasi”, “Ayollar bilan ishlash komissiyasi”, “Oqila ayollar” harakati, “Ayollar maslahat kengashi”	Past	Baland	LTM
	Boshqa jamoat vakillari	Uy xo‘jaliklari rahbarlari, aholi va ko‘cha boshliqlari, 16- va 28-umumta’lim maktablariga biriktirilgan mahalla oqsoqollari, mahallaning faol madaniyat targ‘ibotchilari, mahallaning “Oqila ayollar” harakati a’zolari	Past	Baland	LTM
	Ko‘kcha hududidagi maktablar	Ko‘kcha hududidagi davlat va nodavlat maktabgacha ta’lim muassasalari	O’rta	Baland	MM
	Ko‘kcha hududidagi	Ko‘kcha mahalliy shifoxonasi	O’rta	Baland	MM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	sog‘liqni saqlash muassasalari				
	Zafarobod Mahalla	Loyiha hududiga yaqin joylashgan hamjamiyat bo‘lib, qurilish va foydalanish bosqichlarida potensial ravishda ta’sir ko‘rishi mumkin	O’rta	Baland	MM
	Mahalla fuqarolar yig‘ini a’zolari	Hokim (mahalla raisi), hokim o‘rinbosari, ayollar faoli, yoshlar yetakchisi, profilaktika inspektori, soliq inspektori, ijtimoiy xodim, 28-maktab direktori, 16-maktab direktori, ko‘cha boshlig‘i, qishloq jamoasi raisi maslahatchisi, “Keksalar jamoatchilik guruhi” rahbari, mahalla imomi	O’rta	Baland	MM
	Mahalla hududidagi komissiyalar va jamoat tashkilotlari	“Keksalar maslahat guruhi”, “Oila qadriyatlarini mustahkamlash komissiyasi”, “Ota-onalar universiteti”, “Jamoatchilik nazorati komissiyasi”, “Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish, obodonlashtirish va ko‘kalamzorlashtirish komissiyasi”, “Ayollar bilan hamkorlik komissiyasi”, “Donishmand ayollar harakati”, “Ayollar maslahat kengashi”	Past	Baland	LTM
	Maktabla	28-maktab, 16-maktab	O’rta	Baland	MM
Bizneslar	Tansaroy Voyage MCHJ	Loyiha hududi yaqinida tosh va shag'al qazib olish bilan shug'ullanuvchi xususiy tashkilot.	O’rta	Baland	MM
	Loyiha hududidagi xususiy subyektlar (U*** R******, J****** S***** C******, H*** G***** F**)	Kadastrda loyiha ta'sirlangan yoki yaqinidagi yer uchastkalaridan foydalanuvchi sifatida ro'yxatdan o'tgan xususiy subyektlar.	O’rta	Baland	MM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
	Kokcha MChJ (Gijduvan tumani)	Xususiy tashkilot loyiha hududida yerlarni yaylov faoliyati uchun ijaraga beradi (loyiha yerlarini boshqarishni nazorat qiladi va ularni mahalliy chorvadorlarga yaylov yerlari sifatida taqdim etadi).	O'rta	Baland	MM
	Navbakhor Chorva MCHJ	Loyiha hududi yaqinida chorvachilik faoliyati uchun yer ijaraga olgan xususiy tashkilot (loyiha yerlarini boshqarishni nazorat qiladi va ularni mahalliy chorvadorlarga yaylov yerlari sifatida taqdim etadi).	O'rta	Baland	MM
	O'zbekiston Kasaba Uyushmalari Federatsiyasi (FTUU)	Mehnat vakilligi bo'yicha asosiy milliy hamkasb; Kasaba uyushmalari umumiy konfederatsiyasiga a'zo (Buxoro mintaqaviy bo'limi va Energiya suv bo'limi mavjud)	O'rta	Medium	PAS
Loyihadan ta'sirlangan shaxslar	Loyiha hududidagi yer foydalanuvchilari. Qo'shimcha ma'lumotlar Tirikchilik Tiklash Ramkasida keltirilgan.	Iqtisodiy ko'chish ehtimoli bor O'n bir cho'pon/chorvador va ularning oilalari loyiha hududida yaylov faoliyatini olib bormoqda	O'rta	Baland	MM
	Foydalanuvchilar va jamoalar loyiha hududidagi madaniy meros ob'ektlari bilan bog'langan. Qo'shimcha ma'lumotlar Madaniy merosni boshqarish rejasida keltirilgan.	Loyiha hududidagi madaniy meros ob'ektlariga kirishning yo'qolishi yoki cheklanishi mumkinligidan xavotirda bo'lishi mumkin bo'lgan jamoa a'zolari.	O'rta	Baland	MM
Media	Buxoro yangiliklari	Mahalliy rivojlanish loyihalari, infratuzilma, yer foydalanishi, jamoat qarorlari va atrof-muhitni	O'rta	O'rta	LTM

Manfaatdor tomonlarni aniqlash	Manfaatdor tomon nomi / unvoni	Loyihadagi roli	Tahlil: Ta'sir darajasi	Tahlil: Qiziqish darajasi	Manfaatdor tomonlar kategoriyasi
		nazorat qilish bo'yicha tez-tez hisobot beradi; mahalliy oshkor qilish bildirishnomalari uchun mos keladi.			
	Daryo.uz – Buxoro bo'limi	Muntazam ravishda Buxoroga xos infratuzilma, yer taqsimoti, ekologik buzilishlar (masalan, noqonuniy yog'och kesish) va davlat hokimiyati bayonotlarini yoritadi.	O'rta	O'rta	LTM
	Zamin.uz – Buxoro / Gijduvan teglari	Mashhur yangiliklar portallari, mintaqaviy kontent bilan belgilangan bo'lib, ko'pincha rasmiy va jamoat manfaatlari haqida ma'lumot tarqatish uchun ishlatiladi.	O'rta	O'rta	LTM
	One.uz (mintaqaviy yangiliklar to'plami)	Mintaqaviy yangiliklarni yig'adi, jumladan Buxoro viloyati; tarqatish uchun foydali ikkinchi darajali kanal..	O'rta	O'rta	LTM
	Buxoro Viloyati Radiosi (Bukhara Regional Radio)	Qishloq va yarim qishloq jamoalariga yetib borishda juda samarali; Ommaviy axborot va mahalliy hokimiyat xabarlari uchun keng qo'llaniladi	O'rta	O'rta	LTM

5 MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH DASTURI VA JADVALI

To‘liq va rasmiy hamkorlik jarayoni (muloqotlar) loyihadan oldingi qurilish, qurilish, foydalanish (ekspluatatsiya) va foydalanishdan chiqarish davrlarida amalga oshirilishi ko‘zda tutilgan va dastlabki tarzda rejalashtirilgan. Hamkorlik dasturining asosiy maqsadi — manfaatdor tomonlar bilan aniq va izchil ma’lumotlar almashinuvini faol boshqarish hamda samarali va shaffof muloqot jarayonini yo‘lga qo‘yish orqali hamkorlik sur’atini (ESIA — Atrof-muhit va ijtimoiy sohaga ta’sirni baholash bosqichidan keyin ham) saqlab qolishdan iborat. Hamkorlikning umumiy maqsadi — xabardor qilish, tinglash, maslahatlashish, jalb qilish va birgalikda ishlashdir.

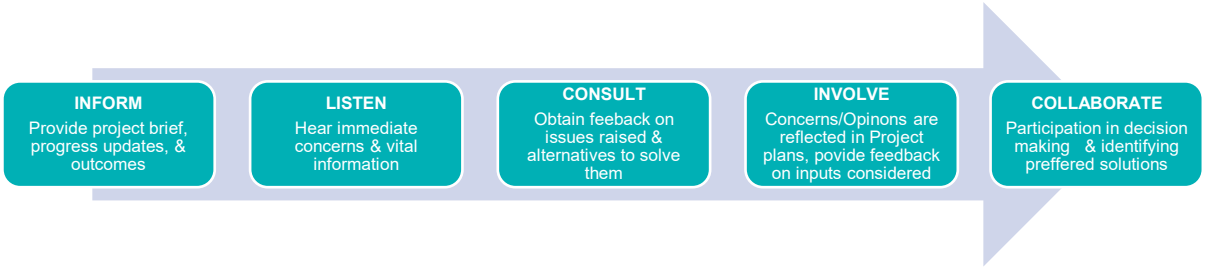

6-RASM: MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK DINAMIKASI

Har bir manfaatdor tomon (jismoniy shaxslar yoki guruhlar) uchun quyidagilar yuritiladi:

- Har bir manfaatdor tomon bilan ishlash usuli (masalan, yakka tartibdagi uchrashuv, fokus-guruh, seminar);
- Har bir manfaatdor tomon uchun zarur bo‘lgan aloqalar chastotasi (masalan, bir martalik, haftalik, oylik, choraklik, yillik);
- Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik tadbirlari o‘tkaziladigan sana va joylar ko‘rsatilgan reja-jadval;
- Har bir hamkorlik tadbiri uchun zarur bo‘lgan vositalar (materiallar/axborot);
- Har bir hamkorlik tadbiri uchun ajratilgan resurs (belgilangan mas’ul shaxs).

To‘liq manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik dasturi quyidagi **9-jadvalda** keltirilgan. Ma’lumotlarni oshkor qilish muvaffaqiyatli hamkorlikning asosiy ustunlaridan biri hisoblanadi, shuning uchun loyiha har bir bosqichida amalga oshiriladigan ma’lumotlarni oshkor qilish jarayoni ham jadvalda aks ettirilgan.

Quyida ko‘rsatilgan dastur loyiha qurilishdan oldingi bosqichdan boshlanadi. Uni amalga oshirishni boshlashdan oldin, ESIA bosqichida ishlab chiqilgan barcha hujjatlar (jumladan SEP, LRF, ESAP va boshqalar) loyiha veb-saytida o‘zbek, ingliz va rus tillarida e’lon qilinadi: https://www.artemisya-hybrid.com/en. Ushbu hujjatlarning veb-saytda e’lon qilinishi 2026-yil Avgust oyida amalga oshirilishi kutilmoqda.

EBRD talablariga muvofiq, A toifadagi loyihalar bo‘yicha asosiy ekologik va ijtimoiy hujjatlar Kengash tomonidan ko‘rib chiqilishidan kamida 60 kun oldin oshkor qilinishi lozim, bu esa mazmunli jamoatchilik maslahatlashuvini ta’minlashga xizmat qiladi.

9-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLAR BILAN HAMKORLIK DASTURI

Loyihaning har bir bosqichida ishtirokchilarni jalb qilish dasturi va ma’lumotlarni taqdim etish							
Nr	**Belgilangan manfaatdor tomonlar**	**Usul(lar)**	**Chastota**	**Jadval**	**Vositalar/Mazmun**	**Resurs**	**Amalga oshirish sanasi**
Bosqich:Qurilishdan oldingi bosqich (Pre-construction)							
1	Umumiy jamoatchilikka oshkor qilish Kokcha,	Ma’lumot Plakat orqali e’lon qilish	*Bir martalik sana*	Avtobus bekatlari (x10) Sog‘liqni saqlash muassasalari (x2)	Jamoatchilik yig‘ilishi to‘g‘risida bildirishnoma; EIA, SEP va LRFning	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	

	Zafarobod, Gijduvan, Kanimekh			Maktablar (x6) Obyektga kirish joylari (x4) MFY idoralari (x2)	mavjudligi; aloqa shaxsi; hamda shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (EBRD kanali bilan birga).		
2	Umumiy jamoatchilikka oshkor qilish Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon, Khonimekh	Ma’lumot Broshyuralar / bukletlar	*Sana (bir martalik)*	Jamoat muassasalari, do‘konlar, bozor, masjid, boshqa jamoat joylari	Taklif etilayotgan loyiha, ta’sirlar, aloqa shaxsi hamda shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (EBRD kanali bilan birga) haqida batafsil NTS broshyurasi Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	
3	Yig‘ma jamoatchilik yig‘ilishi: hokimiyat organlari, ta’sirlangan aholi, jamoatchilik, NNTlar, ilmiy-tadqiqot institutlari, ommaviy axborot vositalari va boshqa ekspertlar (tuman va respublika darajasida)	Maslahatlashuv Jamoatchilik tadbiri	*Sana (bir martalik)*	To‘liq jihozlangan joy, tadbirning sana va vaqti belgilanishi va amalga oshirilishi kerak bo‘ladi..	Taklif etilayotgan loyiha, ishlarning ijtimoiy va ekologik ta’siri, yumshatish va kompensatsiya choralari haqida batafsil NTSning raqamli taqdimoti. Fikr va mulohazalarni yig‘ish	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	)
4	Mahalla raislari, muayyan guruhlarni vakillik qiluvchi kengash a’zolari	Ishtirok Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Oyiga 1 marta	Har bir mahallada oyiga 1 marta	Yangilangan loyiha ma’lumotlari, qurilish ishlari jadvali, kutilayotgan ta’sirlar hamda yumshatish/kompensatsiya choralari taqdim etiladi. Qurilish davrida loyiha xodimlari tanishtiriladi. Atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo‘yicha xabardorlik oshiriladi. Fikr va mulohazalar	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

					yig‘iladi hamda umumiy yechimlar topiladi.		
5	Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon va Xonimex loyihadan ta’sirlangan aholi (yer egalari va foydalanuvchilari)	Ishtirok LRPni amalga oshirish jarayonida LRPga xos jalb etish faoliyatlari	LRFga qarang.	LRFga qarang.	LRFga qarang.	LRP maslahatchilari jamoasi	LRPga muvofiq.
6	Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon va Xonimex loyihadan ta’sirlangan aholi (CH maydonlari foydalanuvchilari)	Ishtirok Madaniy merosga xos jalb etish faoliyatlari – CHMPga qarang	CHMPga qarang.	CHMPga qarang.	CHMPga qarang.	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi LRP maslahatchilari jamoasi (zarur hollarda)	CHMP / LRPga muvofiq.
7	Umumiy jamoatchilikka oshkor qilish Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon, Konimekh	Ma’lumot Plakat orqali e’lon qilish	*Sana (bir martalik)*	Avtobus bekatlari (x10) Sog‘liqni saqlash muassasalari (x2) Maktablar (x6) Obyektga kirish joylari (x4) MFY idoralari (x2)	Dastlabki qurilish ishlari, mumkin bo‘lgan ta’sirlar, ishga qabul qilish imkoniyatlari, aloqa shaxsi va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (EBRD kanali bilan birga) haqida bildirishnoma	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
8	Mahalliy korxonalar va kasaba uyushmalari	Ishtirok Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Chorakda 1 marta	Joy manfaatdor tomonlar ehtiyojlariga qarab tanlanadi.	Taklif etilayotgan loyiha, ishlar davomida mahalliy iqtisodiyotga ta’sir, yumshatish va kompensatsiya choralari haqida raqamli taqdimot. Fikr va mulohazalarni yig‘ish hamda umumiy yechimlar topish	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak..
9	Qurilishdan oldingi ishchi kuchi (maydonni tozalash)	Ma’lumot Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (GRM) bo‘yicha plakat e’lon	*Sana (bir martalik)*	Dam olish joylari (x2)	Shikoyat kanali mavjudligi, aloqa shaxsi va QR-kod	EPC E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

10	Qurilishdan oldingi ishchi kuchi (maydonni tozalash)	Ma'lumot Plakat orqali e'lon (GBV-H)	*Sana (bir martalik)*	Dam olish joylari (x2)	Gender asosidagi zo'ravonlik va bezorilikning oldini olish, aniqlash va xabar berish, Ethics Point portaliga kirish imkoniyati	EPC E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
11	Qurilishdan oldingi ishchi kuchi (maydonni tozalash)	Ma'lumot Kirish (induksiya) treningi	Ish boshlanishida va har 3 oyda bir marta	Ish boshlanishida va har 3 oyda sayt hududida	Induksiya slayd taqdimoti Yangilash (refresher) slayd taqdimoti Loyihaning E&S boshqaruv rejasi hamda CHMP / Tasodifiy topilmalar tartibi (Chance Find Procedure) haqida ma'lumot berish	EPC HSE Manager and EPC E&S Manager	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
12	Favqulodda vaziyatlarda javob chorasi	Ma'lumot Yo'naltirish (orientatsiya)	Uzluksiz	Sayt hududida	Saytdagi ishlar haqida og'zaki taqdimot hamda favqulodda vaziyatlarda sayt joylashuvi va kirish nuqtalari bo'yicha yo'naltirish	EPC HSE Manager	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
Zaif guruhlar bilan maxsus uchrashuvlar – mahalliy ehtiyojlarga qarab tashkil etiladi.							
13	Zafarobod va Kokcha ayollar uyushmalari	Maslahatlashuv Maqsadli fokus-guruh yig'ilishi	Chorakda 1 marta	Har bir mahallada, har chorakda 1 marta. Yig'ilish joyi, sana va vaqti ayollar ehtiyojlari asosida uyushmalar bilan kelishiladi.	Loyiha jarayoni bo'yicha raqamli taqdimot Atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo'yicha xabardorlik oshirish Shikoyat shakllarini tarqatish Kelajakda hududga keluvchi ishchilarning mavjudligi va GBVH xavflari bo'yicha ayollar tomonidan bildirilgan xavotirlar yuzasidan fikr va mulohazalarni yig'ish hamda umumiy yechimlar topish	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
14	Zaif guruhlar	Maslahatlashuv Yakka tartibdagi uchrashuvlar	Zaruratga ko'ra	Uchrashuv maqsadli guruh uchun eng qulay va kirish oson bo'lgan joyda o'tkaziladi,	Loyiha maqsadlari, qurilish ishlari, ta'sirlar va loyiha jarayoni bo'yicha maqsadli taqdimot	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

				ishtirokdagi to‘siqlarni bartaraf etish uchun.	Shikoyat shakllarini tarqatish Qurilish ishlari ularning ehtiyojlariga mumkin bo‘lgan ta’siri bo‘yicha zaif guruhlar tomonidan bildirilgan fikr va xavotirlarni yig‘ish hamda umumiy yechimlar topish		
15	Yoshlar	Maslahatlashuv Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	*Sana (bir martalik)*	Yig‘ilish joyi, sana va vaqti maktablar bilan kelishiladi.	Loyiha maqsadlari, qurilish ishlari, ta’sirlar va loyiha jarayoni bo‘yicha maqsadli taqdimot Atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo‘yicha xabardorlik oshirish Fikr va mulohazalarni yig‘ish	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
Bosqich: Qurilish bosqichi							
1	Mahalla raislari va muayyan guruhlar vakili bo‘lgan kengash a’zolari |	Ishtirok etish Maqsadli fokus-guruh uchrashuvi	Oyiga 1 marta	Har bir mahallada oyiga bir marta	Loyiha amalga oshirilishi bo‘yicha raqamli taqdimot, shikoyatlar bo‘yicha yangilangan ma’lumotlarni taqdim etish hamda qurilish ishlari yuzasidan mahalla a’zolari bilan fikr almashish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar bo‘yicha birgalikda yechimlar topish	Voltalia jamoatchilik bilan aloqa xodimi (CLO) va ijtimoiy maslahatchisi hamda EPC HSE va maydon menejerlari	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
2	Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon va Xonimex mahallalaridagi loyiha ta’siriga uchragan shaxslar (LRP amalga oshirilgandan so‘ng)	Ishtirok etish Monitoring (jarayonni kuzatish) uchrashuvi (qurilishdan oldingi bosqichda ta’sir ko‘rgan shaxslar bilan)	Har chorakda 1 marta	Har bir mahallada har chorakda 1 marta	Loyiha amalga oshirilishi bo‘yicha raqamli taqdimot, shikoyatlar bo‘yicha yangilangan ma’lumotlarni taqdim etish hamda qurilish ishlari yuzasidan loyiha ta’siriga uchragan shaxslarning fikr va mulohazalarini olish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar bo‘yicha	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

					birgalikda yechimlar ishlab chiqish.		
3	Kokcha, Zafarobod, G‘ijduvon va Xonimex (CHMP amalga oshirilgandan so‘ng)	Ishtirok etish Monitoring (jarayonni kuzatish) uchrashuvi (qurilishdan oldingi bosqichda ta’sir ko‘rgan shaxslar bilan	CHMPga qarang	CHMPga qarang	CHMPga qarang	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi and EPC HSE Manager	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
4	Mahalliy korxonalar va kasaba uyushmalari	Ishtirok etish Maqsadli fokus-guruh uchrashuvi	Har chorakda 1 marta	Joylashuv manfaatdor tomonlarning ehtiyojlaridan kelib chiqib tanlanadi .	Loyiha amalga oshirilishi bo‘yicha raqamli taqdimot, shikoyatlar bo‘yicha yangilangan ma’lumotlarni taqdim etish hamda qurilish ishlari yuzasidan biznes sektori tomonidan bildirilgan fikr va mulohazalarni olish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar bo‘yicha birgalikda yechimlar topish.	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi, and EPC HR Manager	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
5	Mahalliy aholi (umumiy jamoatchilik) va ommaviy axborot vositalari	Maslahatlashuv Jamoatchilik yig‘ilishlari	Yiliga ikki marta	Har bir mahallada yiliga ikki marta	Loyiha amalga oshirilishi bo‘yicha raqamli taqdimot va shikoyatlar bo‘yicha yangilangan ma’lumotlarni taqdim etish.	Voltalia jamoatchilik bilan aloqa xodimi (CLO) va E&S maslahatchilari hamda EPC HSE menejeri, E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
6	Pudratchilar va subpudratchilar	Ma’lumot berish E’lon plakatlari orqali xabardor qilish (SHM)	*Bir martalik*	Dam olish hududlari (2 ta), oshxona/kantin (1 ta), ofis (1 ta), loyiha hududidan tashqaridagi turar joylar (5 ta)	Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (SHM) mavjudligi, aloqa uchun mas’ul shaxs va QR kod.	EPC E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

7	Pudratchilar va subpudratchilar	Ma'lumot berish E'lon plakatlari orqali xabardor qilish (GBV-H)	*Bir martalik*)	Dam olish hududlari (2 ta), oshxona/kantin (1 ta), ofis (1 ta), loyiha hududidan tashqaridagi turar joylar (5 ta)	Gender asosidagi zo'ravonlik va ta'qiblarning oldini olish, aniqlash va ular haqida xabar berish, shuningdek, Etika portali (Ethics Point)dan foydalanish imkoniyati to'g'risida ma'lumot berish.	EPC E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
8	Pudratchilar va subpudratchilar	Ma'lumot berish	Ish boshlanishida va har 3 oyda	Ish boshlanishida hamda har 3 oyda qurilish maydonida	Kirish (induksiya) taqdimoti, takroriy (yangilash) taqdimoti, loyiha bo'yicha Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi hamda CHMP / Tasodifiy topilmalarni boshqarish tartibi (Chance Find Procedure) to'g'risida ma'lumot berish.	EPC HSE menejeri va EPC E&S menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
9	Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish bo'yicha yo'riqnoma	Ma'lumot berish yo'naltirish	Doimiys	Qurilish maydonida	Favqulodda vaziyatlar yuz berganda maydondagi ishlar, joylashuv va kirish nuqtalari bo'yicha og'zaki tushuntirish va yo'riqnoma berish.	EPC HSE menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
10	Umumiy jamoatchilik (mahalliy, milliy va xalqaro) hamda ommaviy axborot vositalari	Ma'lumot berish | Veb-sayt	Doimiy yangilab borish	Online	Davriy yangiliklar va yangilangan hujjatlarni taqdim etish.	Voltalia ijtimoiy va ekologik maslahatchilari	Davomiy
Zaif guruhlar bilan maxsus uchrashuvlar – mahalliy ehtiyojlardan kelib chiqqan holda tashkil etiladi.							
11	Zafarobod va Kokcha mahallalaridagi Xotin-qizlar uyushmasi	Maslahatlashuv | Maqsadli fokus-guruh uchrashuvi	Har chorakda 1 marta	Har bir mahallada har chorakda bir marta. Uchrashuv joyi, sanasi va vaqti xotin-qizlarning ehtiyojlaridan kelib chiqib, uyushmalar bilan kelishilgan holda belgilanadi.	Loyiha amalga oshirilishi bo'yicha raqamli taqdimot, atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo'yicha xabardorlikni oshirish, shikoyat shakllarini tarqatish hamda ishchilarning jamiyatdagi mavjudligi va gender asosidagi zo'ravonlik va ta'qib (GBVH) xavflari	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak..

					bo‘yicha xotin-qizlar tomonidan bildirilgan fikr va mulohazalarni olish hamda yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar uchun birgalikda yechimlar topish.		
12	Zaif guruhlar	Maslahatlashuv | Yakka tartibdagi uchrashuvlar	Ehtiyojga qarab	Uchrashuvlar muayyan maqsadli guruh uchun qulay va kirish imkoniyati mavjud bo‘lgan joyda tashkil etiladi, bu esa ishtirok etishdagi to‘siqlarni bartaraf etishga yordam beradi	Loyihaning maqsadlari, qurilish ishlari, ta’sirlari va amalga oshirilish jarayoni bo‘yicha maqsadli taqdimot o‘tkazish, shikoyat shakllarini tarqatish hamda qurilish ishlarining ehtiyojlariga ta’siri bo‘yicha zaif guruhlar tomonidan bildirilgan fikr va mulohazalarni olish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar bo‘yicha birgalikda yechimlar topish..	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
13	Yoshlar	Maslahatlashuv | Maqsadli fokus-guruh uchrashuvi	*Bir martalik*)	Uchrashuv joyi, sanasi va vaqti maktablar bilan kelishilgan holda belgilanadi..	Loyihaning maqsadlari, qurilish ishlari, ta’sirlari va amalga oshirilish jarayoni bo‘yicha maqsadli taqdimot o‘tkazish, atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo‘yicha xabardorlikni oshirish hamda yoshlarning fikr va mulohazalarini olish.	Voltalia CLO va ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
Bosqich: Ekspluatatsiya							
1	Mahalla raislari va muayyan guruhlar vakili bo‘lgan kengash a’zolari	Ishtirok etish | Maqsadli fokus-guruh uchrashuvi	Yiliga 1 marta	Har bir mahallada yiliga bir marta	Har bir mahallada yiliga bir marta | Loyiha amalga oshirilishi bo‘yicha raqamli taqdimot, shikoyatlar bo‘yicha yangilangan ma’lumotlarni taqdim etish hamda mahalla a’zolari tomonidan bildirilgan fikr va	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi va O&M maydon menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

					mulohazalarni olish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan muammolar bo‘yicha birgalikda yechimlar topish.		
2	Umumiy jamoatchilik va ommaviy axborot vositalari	Maslahatlashuv | Jamoatchilik yig‘ilishlari	Yiliga 1 marta	Har bir mahallada yiliga bir marta	Ekspluatatsiya va texnik xizmat ko‘rsatish (O&M) davrida kelib tushgan shikoyatlar asosida yuzaga kelgan tegishli masalalarni muhokama qilish.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi hamda O&M HSE va maydon menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
3	Umumiy jamoatchilik (mahalliy, milliy va xalqaro) hamda ommaviy axborot vositalari	Ma’lumot berish | Veb-sayt	Doimiy yangilab borish	Online	Davriy yangiliklar va yangilangan hujjatlarni taqdim etish.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Continuous
Zaif guruhlar bilan maxsus uchrashuvlar – mahalliy ehtiyojlarga qarab tashkil etiladi.							
4	Zafarobod va Kokcha ayollar uyushmalari hamda zaif guruhlar Maslahatlashuv	Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Yiliga 1 marta	Har bir mahallada, har chorakda 1 marta. Yig‘ilish joyi, sana va vaqti ayollar ehtiyojlari asosida uyushmalar bilan kelishiladi..	O&M bosqichida kelib tushishi mumkin bo‘lgan shikoyatlar orqali ko‘tariladigan tegishli masalalar muhokama qilinadi. Kompaniya tomonidan qo‘llab-quvvatlanishi mumkin bo‘lgan CSR loyihalari muhokama qilinadi.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
5	Yoshlar	Maslahatlashuv Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Yiliga 1 marta	Yig‘ilish joyi, sana va vaqti maktablar bilan kelishiladi..	O&M bosqichida kelib tushishi mumkin bo‘lgan shikoyatlar orqali ko‘tariladigan tegishli masalalar muhokama qilinadi. Kompaniya tomonidan qo‘llab-quvvatlanishi mumkin bo‘lgan CSR loyihalari muhokama qilinadi.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
Bosqich: Yopilish (demontaj) bosqichi							
1	Mahalla raislari, muayyan guruhlarni vakillik qiluvchi kengash a’zolari	Ishtirok Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Chorakda 1 marta	Har bir mahallada, har chorakda 1 marta	Loyihaning yopilish (demontaj) ishlari bo‘yicha raqamli taqdimot Shikoyat shakllarini tarqatish	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi va pudratchining HSE	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

					Demontaj ishlari bo‘yicha jamoa a’zolari tomonidan ko‘tarilgan mumkin bo‘lgan muammolar yuzasidan fikr va mulohazalarni yig‘ish hamda umumiy yechimlar topish	hamda maydon menejeri	
2	Mahalliy korxonalar va kasaba uyushmalari	Ishtirok Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Yiliga 2 marta	Joy manfaatdor tomonlar ehtiyojlariga qarab tanlanadi.	Loyihaning yopilish (demontaj) ishlari bo‘yicha raqamli taqdimot Shikoyat shakllarini tarqatish Demontaj ishlari oldidan va davomida biznes sektori tomonidan ko‘tarilishi mumkin bo‘lgan masalalar yuzasidan fikr va mulohazalarni yig‘ish hamda umumiy yechimlar topish	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi va pudratchining HR menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
3	Umumiy jamoatchilik (mahalliy) va ommaviy axborot vositalari	Maslahatlashuv Jamoatchilik yig‘ilishlari	Yiliga 2 marta	Har bir mahallada, yiliga 2 marta	Loyihaning yopilish (demontaj) ishlari bo‘yicha raqamli taqdimot Shikoyat shakllarini tarqatish	VLT ijtimoiy maslahatchisi va pudratchining HSE / maydon menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
4	Pudratchilar va subpudratchilar	Ma’lumot Plakat orqali e’lon (GBV-H)	*Sana (bir martalik)*	Dam olish joylari (x2) Oshxona / kantin (x1) Ofis (x1)	Saytdan tashqari yashash joylari (x5) Jinsiy zo‘ravonlik va bezorilikning oldini olish, aniqlash va xabar berish, Ethics Point portaliga kirish imkoniyati	Pudratchining E&S / HSE menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
5	Pudratchilar va subpudratchilar	Ma’lumot Plakat orqali e’lon (GBV-H)	*Sana (bir martalik)*	Dam olish joylari (x2) Oshxona / kantin (x1) Ofis (x1) Saytdan tashqari yashash joylari (x5)	Gender asosidagi zo‘ravonlik va bezorilikning oldini olish, aniqlash va xabar berish, Ethics Point portaliga kirish imkoniyati	Pudratchining E&S / HSE menejeri	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
6	Favqulodda vaziyatlarga javob chorasi	Ma’lumot Yo‘naltirish (orientatsiya)	Uzluksiz	Sayt hududida	Saytdagi ishlar haqida og‘zaki taqdimot hamda favqulodda vaziyatlarda sayt joylashuvi va kirish	Pudratchining HSE menejeri	

					nuqtalari bo‘yicha yo‘naltirish		
7	Umumiy jamoatchilik (mahalliy, milliy, xalqaro) va ommaviy axborot vositalari	Ma’lumot Veb-sayt	Doimiy yangilab borish	Online	Davriy yangiliklar va yangilangan hujjatlarni taqdim etish.	Voltalia E&S / menejeri	Davomli
Zaif guruhlar bilan maxsus uchrashuvlar – mahalliy ehtiyojlarga qarab tashkil etiladi.							
8	Zafarobod va Kokcha ayollar uyushmalari hamda zaif guruhlar Maslahatlashuv	Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	Chorakda 1 marta	Har bir mahallada chorakda 1 marta. Yig‘ilish joyi, sana va vaqti ayollar ehtiyojlarini hisobga olgan holda uyushmalar va tegishli guruhlar bilan kelishiladi, shuningdek zaif guruhlarning ishtiroki ta’minlanadi. Loyihaning yopilish (demontaj) ishlari bo‘yicha maqsadli taqdimot. Shikoyat shakllarini tarqatish.	Demontaj ishlari va jamoada ishchilar mavjudligi hamda GBVH xavflarining mumkin bo‘lgan ta’sirlari bo‘yicha fikr va mulohazalarni yig‘ish va umumiy yechimlar topish.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.
11	Yoshlar	Maslahatlashuv Maqsadli fokus-guruh yig‘ilishi	*Sana (bir martalik)*	Yig‘ilish joyi, sana va vaqti maktablar bilan kelishiladi.	Loyihaning yopilish (demontaj) ishlari bo‘yicha maqsadli taqdimot. Atrof-muhit, ijtimoiy va xavfsizlik masalalari bo‘yicha xabardorlik oshiriladi.	Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Tasdiqlanishi va yangilanishi kerak.

5.1 Ozchilik guruhlari va zaif (himoyaga muhtoj) guruhlar bilan hamkorlik

Toifalar

ESIA (ijtimoiy bazaviy tahlil) mahalliy hududda ozchilik va zaif (himoyaga muhtoj) guruhlar sifatida quyidagilarni aniqlagan: chorvadorlar va ularning oilalari, yer egalari, yer yoki uy-joyga qonuniy egalik huquqi bo‘lmagan shaxslar, migrant ishchilar, ayol boshchiligidagi oilalar va bevalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar yashaydigan oilalar, oilaviy qo‘llab-quvvatlovi bo‘lmagan keksalar, kam daromadli shaxslar va/yoki kambag‘allik chegarasidan past bo‘lgan uy xo‘jaliklari hamda LGBTI+ hamjamiyati.

Ushbu guruhlar Kokcha va Zafarobod qishloqlarida hamda loyiha Mahalliy tadqiqot hududi (LSA) doirasida yashovchi chorvador jamoalar orasida mavjud bo‘lib, LSA Kokcha, Zafarobod va Kanimex aholi punktlarini, shuningdek, G‘ijduvon va Kanimex tumanlarini o‘z ichiga oladi.

Loyiha ushbu manfaatdor tomonlar guruhlarining zaif holatini tan oladi va shu sababli ularni yuqorida keltirilgan hamkorlik dasturiga kiritgan. Bundan tashqari, jarayonning inklyuzivligi va genderga sezgir bo‘lishini ta’minlash maqsadida ayollar va yoshlar bilan maxsus hamkorlik tadbirlari ham rejalashtirilgan. Gender bilan bog‘liq ta’sirlar hamda gender asosidagi zo‘ravonlik va tazyiq (GBVH) xavfi bo‘yicha qo‘shimcha ma’lumot uchun ESIAning “6C_Ijtimoiy komponentlar bazaviy tahlili” hamda “8C_Ijtimoiy komponentlar ta’sir baholashi va yumshatish choralari” bo‘limlariga qara

Vakillar

Kokcha va Zafarobod mahallalaridagi rasmiy vakillar hamda ushbu guruhlarni ifodalovchi tuman va milliy darajadagi NNTlar manfaatdor tomonlar xaritasida aniqlangan bo‘lib, ular tegishli maqsadli uchrashuvlarga bevosita taklif etiladi.

Loyiha jamoasi bunday shaxslarning haqiqatan ham aniqlangan zaif guruhlar fikrlarini ifoda etishini va maslahatlashuv natijalarini o‘z jamoalariga ishonchli yetkazishini ta’minlash uchun barcha oqilona choralarni ko‘radi.

Agar hamkorlik dasturi davomida ushbu guruhlarning boshqa vakillari aniqlansa, loyiha ular **bilan** ham aloqa o‘rnatadi va hamkorlikni yo‘lga qo‘yadi. Aslida, ushbu SEP doirasida hamkorlik dasturi yakuniy hisoblanmaydi va loyiha rivojlanishi davomida “qor to‘pi (snowball) usuli” orqali kengaytirilishi va yangilanib borilishi mumkin.

“Qor to‘pi usuli” dastlab aniqlangan manfaatdor tomonlar orqali boshqa tegishli manfaatdor tomonlarni aniqlash va tavsiya etish imkonini beradi, bu esa mavjud tarmoqlar va munosabatlar asosida manfaatdor tomonlar xaritasini bosqichma-bosqich kengaytiradi. Bu usul kam ko‘rinadigan, norasmiy yoki topilishi qiyin bo‘lgan manfaatdor tomonlarni aniqlashda ayniqsa foydalidir.

Qo‘shimcha ravishda, saytga tashriflar va norasmiy joylardagi bevosita muloqot kabi faol tashabbuslar ularning kundalik ijtimoiy hayoti kechadigan joylarda to‘g‘ridan-to‘g‘ri hamkorlikni ta’minlashga yordam beradi.

Moslashtirilgan hamkorlik strategiyalari

Jamoatchilik maslahatlashuvlari odatda turli kanallar (onlayn, ommaviy axborot vositalari, plakatlar, elektron pochta taklifnomalari va boshqalar) orqali e’lon qilinadigan “ochiq chaqiriqlar” shaklida o‘tkaziladi, shuning uchun har kim ishtirok etishi mumkin.

Biroq amaliy tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, bunday ochiq jarayonlarda ishtirok ko‘pincha ma’lum demografik guruhlarga – asosan o‘rta yoshli, erkak, nogironligi bo‘lmagan (hamda ayrim hollarda yaxshi ta’lim olgan, badavlat va shahar aholisi) shaxslarga – ko‘proq to‘g‘ri keladi.

Shu sababli, ayollar, yoshlar va zaif guruhlarning ishtirokini rag‘batlantirish bo‘yicha maxsus choralarni ko‘rish muhimdir. Bunday choralar Artemisya loyihasida ham qo‘llaniladi va ular quyidagilarni o‘z ichiga oladi.

Zaif guruhlar vakillarini aniqlash hamda “qor to‘pi (snowball) usuli” va tashabbuskorlikka asoslangan maqsadli targ‘ibot tadbirlari orqali ro‘yxatni bosqichma-bosqich kengaytirish.

- Zaif guruhlar vakillarini jamoatchilik maslahatlashuvlariga maxsus ravishda taklif etish hamda ular va ularning guruh a’zolari uchun qo‘shimcha maxsus uchrashuvlar tashkil etish (9-jadvalda keltirilgan maxsus uchrashuvlarga qarang).
- Uchrashuvlar barcha ishtirokchilar uchun qulay bo‘lgan joylar va vaqtlarda tashkil etilishini ta’minlash. Ishtirok etishdagi to‘siqlarni bartaraf etish bo‘yicha logistika tafsilotlari va aniq yechimlar tegishli guruh vakillari bilan kelishilgan holda belgilanadi. Masalan, nogironligi bo‘lgan shaxslar yoki keksalar uchun jismoniy to‘siqlarga ega joylardan foydalanilmasligi lozim. Karlar uchun imo-ishora tarjimonlari ta’minlanishi kerak. Joylar piyoda yoki jamoat transporti orqali oson yetib boriladigan bo‘lishi lozim. Agar uchrashuvlar kechasi o‘tkazilsa, ular yaxshi yoritilgan hududlarda tashkil etilishi yoki ayollar uchun xavfsiz transport ta’minlanishi kerak. Shuningdek, parvarishlash (g‘amxo‘rlik)

vazifalari ko‘pincha jinslar o‘rtasida teng taqsimlanmaganini hisobga olib, ayollar bilan uchrashuvlar maktab vaqtida o‘tkazilishi yoki zarurat bo‘lsa, bolalar parvarishi xizmatlari taqdim etilishi mumkin.

- Maslahatlashuv tadbirlari usullarining har bir maqsadli guruhga moslashtirilishini ta’minlash. Har bir shaxsning afzalliklari va odatlariga mos ravishda o‘z fikrini bildirish imkonini beruvchi turli vositalar (yozma, og‘zaki, onlayn va oflayn) qo‘llanilishi kerak.
- Axborot va maslahatlashuv tadbirlarining tili hamda mazmunini maqsadli guruhlarga moslashtirish. Texnik jargonlardan qochish, vizual vositalardan foydalanish hamda har bir auditoriya uchun eng dolzarb mavzularga e’tibor qaratish zarur.

5.2 Nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlar) bilan hamkorlik

Jamoatchilikka asoslangan tashkilotlar (CBOlar) va nodavlat notijorat tashkilotlar (NNTlar) mahalliy darajada aholi bilan yaqin aloqada bo‘lgani sababli, jamoaning bilimlari, ehtiyojlari va istaklarini loyiha bilan bo‘lishish imkoniyatiga ega. Ular nafaqat barqaror yechimlarni amalga oshirishga hissa qo‘shadi, balki loyiha tomonidan jamoaga investitsiya dasturi doirasida zarur bo‘lishi mumkin bo‘lgan sog‘liqni saqlash, qishloq xo‘jaligi, ta’lim va o‘quv ehtiyojlari kabi keng sohalardagi bilimlarni ham qamrab oladi.
Ularni hamkorlik jarayoniga imkon qadar erta bosqichda jalb etish loyiha uchun foydalidir.
Ushbu loyiha doirasida manfaatdor tomonlar xaritasida keltirilgan NNTlar bunday bilim almashinuvi uchun asosiy ishtirokchilar sifatida aniqlangan.

5.3 Jalb etish natijalarini Atrof-muhit va Ijtimoiy Boshqaruv Tizimiga (ESMS) integratsiya qilish

SEPning maqsadi nafaqat manfaatdor va ta’sirlangan tomonlar bilan hozirgi va kelajakdagi hamkorlik uchun mustahkam asos yaratish, balki bunday jalb etish jarayonlarining natijalari sayt darajasidagi ESMS hamda Voltalia’ning Sog‘liq, Xavfsizlik, Atrof-muhit va Ijtimoiy boshqaruv rejasi (HSESMP)ga kiritilishini ta’minlashdan ham iboratdir.
Manfaatdor tomonlar bilan olib borilgan jalb etish ishlari shuningdek, shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini joriy etish, favqulodda vaziyatlarga javob berish rejasi, ishchilar yashash joylarini boshqarish rejasi, biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi hamda, albatta, ushbu SEP kabi sayt darajasidagi amaliyotlarni ham shakllantirishi mumkin.
Mahalliy kontekstni hisobga olgan holda favqulodda vaziyatlarga yaxshiroq javob berish, ishchilarga munosabat va ularning xulq-atvorini boshqarish, hamda ko‘p yillar davomida mahalliy hamjamiyatlar tomonidan umumiy resurs sifatida foydalanib kelingan mahalliy biologik xilma-xillikni yaxshiroq rejalashtirish bo‘yicha barcha qimmatli mahalliy bilimlar sayt darajasidagi HSESMPga integratsiya qilinadi.

HSESMP doimo mahalliy amaliyotlardan olingan bilimlar asosida takomillashtirishga intiladi..

5.4 II Bosqich

II bosqichda mazkur Manfaatdor tomonlar bilan jalb etish rejasi yangilanadi va 43,7 km uzunlikdagi 500 kV havo elektr uzatish liniyasi (OHTL) trassasiga xos bo‘lgan o‘ziga xos hududiy ta’sir doirasi hamda ta’sir qabul qiluvchilar (receptorlar) to‘plami hisobga olinadi va integratsiya qilinadi.
Manfaatdor tomonlar xaritasi yangi OHTL hamda II bosqich komponentlarining bevosita ta’sir doirasidagi loyiha ta’sirlangan shaxslar (PAPs) va boshqa qiziqish bildiruvchi manfaatdor tomonlarni o‘z ichiga olgan holda yangilanadi.
Manfaatdor tomonlar bilan jalb etish dasturi II bosqichga xos ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan holda ESIA, SEP va ESAP hujjatlarini maqsadli oshkor qilishni hamda II bosqich ta’sirlarining tabiati va ko‘lamiga

mutanosib ravishda qayta maslahatlashuv tadbirlarini nazarda tutadi, ayniqsa OHTL trassasi ta'siridagi jamoalarga qaratilgan holda.
Jalb etish jarayoni jamoa darajasidagi maslahatlashuvlar hamda PAPlar bilan individual muloqotlarni o'z ichiga oladi va zarur hollarda II bosqichga oid Yashash manbalarini tiklash rejasi (LRP)ni amalga oshirish bilan yaqindan muvofiqlashtiriladi.
Shuningdek, II bosqichdagi jalb etish faoliyatlarini qo'llab-quvvatlash uchun Jamoatchilik bilan aloqa xodimi (CLO) hamda E&S jamoasi resurslarining mavjudligi va yetarliligi ham tasdiqlanadi.

6 RESURSLAR VA MAS'ULIYATLAR

Ushbu bo'limda Voltalia tarkibidagi tashkiliy tuzilma hamda ushbu SEPda belgilangan manfaatdor tomonlar bilan jalb etish faoliyatlari uchun mas'ul bo'lgan boshqaruv funksiyalari tavsiflanadi.

ESIA jarayonida E&S maslahatchisi SEPning dastlabki versiyasini tayyorlaydi hamda jalb etish faoliyatlarini bevosita amalga oshirish yoki Voltalia'ga ularni amalga oshirishda ko'maklashish uchun mas'ul bo'ladi. Bunga Shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi ham kirishi mumkin. Ushbu E&S maslahatchisi tashqi jalb etilgan mutaxassis bo'lib, dastlabki bosqichlarda Voltalia'ni qo'llab-quvvatlaydi. ESIA jarayoni yakunida E&S maslahatchisi SEPning yangilangan versiyasini tayyorlaydi va unda ushbu bosqichda amalga oshirilgan jalb etish faoliyatlarining asosiy natijalari aks ettiriladi. Ushbu natijalar formati Engage platformasiga yuklash uchun mo'ljallangan shablonlarga mos bo'lishi kerak. Engage platformasi uchinchi shaxslar uchun ochiq bo'lmaydi.

Voltalia loyiha qurilish bosqichi boshlanishidan oldin va uning davomida, shuningdek ekspluatatsiya va texnik xizmat ko'rsatish bosqichida SEPni muntazam yangilab borish uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga oladi.

Boshqa pudratchilar va subpudratchilarga jalb etish faoliyatlarini mustaqil ravishda amalga oshirish yoki tashkil etishga ruxsat berilmaydi. Bundan tashqari, pudratchi va subpudratchi xodimlariga shikoyatlarni bevosita qabul qilish taqiqlanadi; ular barcha shikoyatlarni rasmiy kanallarga yo'naltirishlari kerak bo'ladi. Xodimlar ushbu talablar bilan induksiya (kirish) treninglari davomida tanishtirilishi lozim. Biroq, zaruratga qarab pudratchilar va subpudratchilar Voltalia tomonidan ayrim jalb etish faoliyatlariga hamda shikoyatlarni hal etish mexanizmini amalga oshirishga jalb etilishi mumkin.

Quyida keltirilgan rollar va mas'uliyatlar qurilish davrida Voltalia'ning sayt darajasidagi tashkiliy tuzilmasiga moslashtirilishi mumkin, biroq barcha ko'rsatilgan vazifalar tegishli mas'ul shaxsga aniq biriktirilishi shart. Loyihaning ekspluatatsiya bosqichi Voltalia zimmasida bo'ladi. Manfaatdor tomonlar bilan ishlashga jalb etilgan barcha xodimlar o'z vazifalarini bajarish uchun malakali bo'lishi kerak. Zarur bo'lsa, ular tegishli o'quv-treninglardan o'tkaziladi.

Loyihaning Ijtimoiy maslahatchisi barcha jalb etish faoliyatlarini nazorat qilish va muvofiqlashtirish uchun mas'uldir. U tashqi manfaatdor tomonlarga qaratilgan Loyihaning tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (EGM)ni amalga oshirishni qo'llab-quvvatlaydi (Ilova A: Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi) hamda EPC tomonidan boshqariladigan va barcha mehnat munosabatlarini qamrab oluvchi ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (IGM) ustidan nazoratni amalga oshiradi (Ilova B: Ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi).

Mas'uliyatlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini (EGM) amalga oshirishni qo'llab-quvvatlash hamda EPC pudratchisining ichki shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (IGM)ni joriy etishini nazorat qilish;
- Manfaatdor tomonlar bilan ishlash masalalari doimiy ravishda yuqori darajadagi boshqaruv kun tartibiga kiritilishini va boshqaruv qarorlaridan kelib chiqadigan barcha harakatlar bajarilishini ta'minlash;
- SEPni samarali amalga oshirish uchun zarur resurslarni belgilash;
- Texnik jamoa a'zolari bilan manfaatdor tomonlar yig'ilishlarida ishtirok etish va ularning fikr-mulohazalari belgilangan muddatlarda texnik jamoalarga yetkazilib, javob berilishini ta'minlash;
- Shikoyatlar, nomuvofiqliklar va SEP talablaridan og'ish holatlarini kuzatib borish.

Shikoyatlarni boshqarish bo'yicha aniq vazifalar:

- Shikoyatchining maxfiyligini shikoyat berilgan paytdan boshlab ta'minlash va agar xohlasa, anonim murojaat qilish mumkinligini tushuntirish;
- Shikoyatni aniq belgilash va to'liq tushunilishini ta'minlash;
- Shikoyatning asosiy sababini aniqlash, uni tekshirish, zarur choralarni belgilash va bajarish muddatlarini aniqlash;
- Yuqori darajadagi sezgir shikoyatlarni tegishli darajaga oshirish;
- Barcha loyiha xodimlari (jumladan EPC va subpudratchilar) ushbu tartib bilan o'qitilishini ta'minlash;
- Jamoatchilik va ta'sirlangan tomonlar shikoyat topshirish tartibi bilan to'liq tanishtirilishini ta'minlash;
- Sayt darajasidagi barcha shikoyatlarni vositachilik orqali hal qilish;
- Agar shikoyat hal etilmasa, shikoyatchiga qo'shimcha yechim imkoniyatlarini taqdim etish. Eslatma: shikoyat sud tizimi kabi tashqi nizolar mexanizmiga o'tgach, Voltalia javobgarligi tugaydi.

Jamoatchilik bilan aloqa xodimi (CLO):

Loyiha (VLT) Jamoatchilik bilan aloqa xodimi (CLO) mahalliy jamoalar, yetakchilar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan samarali aloqa o'rnatish hamda Voltalia loyihalari bilan jamoalar o'rtasidagi munosabatlarni mustahkamlash uchun asosiy aloqa nuqtasi bo'lib xizmat qiladi. CLO har bir loyiha uchun jamoatchilik bilan ishlash strategiyasini, harakatlar rejasini va dala faoliyatlarini ishlab chiqish, boshqarish va amalga oshirishda yordam beradi. Bundan tashqari, CLO tashqi shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmini yuritish va yangilab borish uchun mas'uldir.

CLO vazifalari:

- Jamoa a'zolarini loyiha haqida xabardor qilish va turli bosqichlarda jamoatchilik ishtirokini ta'minlash dasturlarini ishlab chiqishda yordam berish;
- Voltalia Ijtimoiy maslahatchisi bilan yaqin hamkorlikda jamoalarni xabardor qilish;
- Maslahatchilar va pudratchilar bilan hamkorlikda jamoatchilik ishtirokini ta'minlash;
- Yangi muammolar bo'yicha Ijtimoiy maslahatchini xabardor qilish va yechimlar taklif etish;
- Muntazam hisobotlar tayyorlash;
- Loyihalardagi jarayonlarni joyida kuzatish;
- Milestone yig'ilishlarida ishtirok etish;
- Zarur boshqa vazifalarni bajarish.

Shikoyatlarni boshqarish vazifalari:

- Shikoyatlarni qabul qilish va ro‘yxatga olish;
- Aniqlik kiritish zarur bo‘lsa, shikoyatchi bilan bog‘lanish;
- Jarayon va muddatlarni tushuntirish;
- Shikoyat hal etilgunga qadar aloqa qilish;
- Shikoyatni to‘liq tushunish va aniqlash;
- Shikoyatchi bilan belgilangan aloqa usuli orqali bog‘lanish;
- Barcha hujjatlarni yuritish;
- Mediatsiya qilish;
- Ma’lumotlarni tez va samarali taqdim etish.

EPC pudratchisi CLO:

- EPC CLO qurilish davrida jalb etish faoliyatlarini amalga oshiradi va ijtimoiy masalalar bo‘yicha ichki agent sifatida xizmat qiladi. U har kuni saytda bo‘ladi, ayniqsa ichki shikoyatlarni boshqarish tizimini amalga oshirish uchun. Iloji bo‘lsa, mahalliy hamjamiyat vakili bo‘lishi tavsiya etiladi.
- EPC CLO vazifalari:
- Ishchilar va loyiha CLO bilan hamkorlik qilish;
- Jalb etish tadbirlarini tashkil etish;
- Texnik jamoalarga brifing berish;
- Ichki shikoyatlarni boshqarish tizimini yuritish;
- Haftalik hisobotlar tayyorlash va Voltalia’ga taqdim etish.

7 SHIKOYATLARNI KO‘RIB CHIQISH MEXANIZMI

Loyihaning shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (GRM) loyiha dizayni, qurilish, ekspluatatsiya va texnik xizmat ko‘rsatish bosqichlariga tatbiq etiladi. Ushbu mexanizm loyiha faoliyati bilan bog‘liq ravishda shikoyat, xavotir, da’vo yoki taklif bildirish istagida bo‘lgan har qanday ta’sir ko‘rgan yoki manfaatdor shaxs hamda ishchi kuchi a’zolari tomonidan kiritiladigan murojaatlarni ko‘rib chiqish tartib-qoidalarini o‘z ichiga oladi. Bu murojaatlar loyiha ijtimoiy ta’sir hududi (Social Area of Influence – AoI) doirasida ham, undan tashqarida ham bo‘lishi mumkin va ularni o‘z vaqtida hal etishni ta’minlashga qaratilgan.

Loyiha doirasida shikoyatlarni ko‘rib chiqish va boshqarishning ikki turi mavjud:

- Loyihaning **Tashqi Shikoyatlarni Ko‘rib Chiqish Mexanizmi** (EGM) – jamoalar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun mo‘ljallangan (4.2-bo‘limga qarang). EGM shuningdek, loyiha natijasida iqtisodiy va/yoki jismoniy ko‘chirishga duch kelishi mumkin bo‘lgan barcha shaxslar va uy xo‘jaliklari tomonidan ham qo‘llaniladi. EGM Voltalia tomonidan ishlab chiqilgan tartib sifatida A-ilovada keltirilgan. Hal qilish muddatlari 7-rasmda keltirilgan, nozik holatlar uchun masalani yuqori bosqichga ko'tarish (eskalatsiya) yo'llari esa A ilovada ko'rib chiqilgan.
- Loyihaning **Ichki shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi** (IGM) – loyiha ishchi kuchi uchun mo‘ljallangan. Bunga Voltalia (VLT) maydon xodimlari, EPC pudratchilarining xodimlari hamda barcha maydonda ishlovchi pudratchi va subpudratchilar kiradi. IGM Voltalia tomonidan ishlab chiqilgan tartib sifatida B-ilovada keltirilgan.

Barcha ishchilar Ichki shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (IGM)ga muvofiq to‘liq ishlaydigan shikoyatlarni ko‘rib chiqish tizimidan foydalanish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Loyihaning ishchi kuchiga kirmaydigan barcha manfaatdor yoki ta’sir ko‘rgan tomonlar esa Tashqi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (EGM)ga muvofiq to‘liq ishlaydigan shikoyat tizimiga kirish huquqiga ega bo‘ladi.

VLT hamda har bir EPC pudratchisi doimiy ravishda obyektda mas’ul shaxsga ega bo‘ladi. Mehnat bilan bog‘liq bo‘lmagan tashqi shikoyatlar Voltalia’ning Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchisi tomonidan qabul qilinadi, rasmiy ro‘yxatga olinadi va kuzatib boriladi. Jamoa bilan bog‘liq barcha shikoyatlar Voltalia tomonidan tekshiriladi va hal etiladi, mehnatga oid shikoyatlar esa EPCning E&S menejeri tomonidan (tegishli yuqori boshqaruv xodimlari yordamida) tekshiriladi va hal etiladi. Ushbu jarayon Voltalia nazorati ostida amalga oshiriladi.

Barcha nozik shikoyatlar, jumladan GBV-H (gender asosidagi zo‘ravonlik va tazyiq) bilan bog‘liq holatlar to‘g‘ridan-to‘g‘ri Voltalia Etika portaliga yuklanishi kerak: https://secure.ethicspoint.eu/domain/media/en/gui/106905/index.html
(bu SEPning 2.3.2-bo‘limida ko‘rsatilgan).

Bunday shikoyat EPC E&S menejeri, CLO yoki bevosita shikoyatchi tomonidan yuklanishi mumkin. Bunday holatlarda shikoyat haqida Voltalia E&S menejeri / Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchiga ham tegishli Ethics Point ma’lumot raqami bilan xabar berilishi shart.

Nozik shikoyat Ethics Point orqali ro‘yxatga olingandan so‘ng, Voltalia Etika qo‘mitasi (korporativ darajada faoliyat yuritadi) ishni tezlashtirilgan tartibda ko‘rib chiqadi. Tekshiruv davomida Etika qo‘mitasi jabrlanuvchilar hamda gumon qilinayotgan shaxslar uchun jismoniy, ruhiy va emotsional bosimni kamaytirish maqsadida vaqtinchalik yumshatish choralarini taqdim etadi.

Barcha ichki (mehnat bilan bog‘liq) va tashqi (mehnatga aloqador bo‘lmagan manfaatdor tomonlar) uchun shikoyatlarni yuborish uchun QR-kod mavjud. Ushbu QR-kod loyiha hududida ham, undan tashqarida ham keng tarqatiladi va ommaga ochiq bo‘ladi. Xabardorlikni oshirish va o‘quv tadbirlari

hamda GRM va GBV-H bo‘yicha plakatlar QR-koddan foydalanishni qo‘llab-quvvatlash maqsadida joylashtiriladi.

7-RASM: SHIKOYATLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA (GRM) TO‘G‘RIDAN-TO‘G‘RI KIRISH UCHUN QR-KOD

Bog‘lanish ma’lumotlari:
Voltalia mintaqaviy ekologik va ijtimoiy (E&S) maslahatchisi: Sharipova Zuxra
Telefon raqami: +998 77 353 73 18
Elektron pochta: z.sharipova@voltalia.com

Shikoyatlarni boshqarish mexanizmini (GM) amalga oshirish uchun mas’ul loyiha jamoasi manfaatdor tomonlar uning maqsadi, undan foydalanish tartibi va unga kirish imkoniyatlari haqida yetarli darajada xabardor bo‘lishini ta’minlaydi. Buning uchun SEPdagi hamkorlik jadvaliga muvofiq bir qator bir-birini to‘ldiruvchi kommunikatsiya kanallari qo‘llaniladi.

Xabardorlikni oshirish bo‘yicha tadbirlar faqat rasmiy maslahatlashuvlar bilan cheklanib qolmay, balki ommaviy va bevosita jamoa asosidagi yondashuvlarni ham o‘z ichiga oladi. Bular jumlasiga radio e’lonlari, varaqalar tarqatish hamda GM bo‘yicha plakatlarni aholi ko‘p tashrif buyuradigan joylarda joylashtirish kiradi. Shuningdek, ma’lumotlar Voltalia hamda loyiha veb-sayti orqali ham taqdim etiladi.

Ushbu chora-tadbirlar maktablar va tibbiyot muassasalari kabi joylarda maqsadli bevosita targ‘ibot ishlari hamda mahalliy hokimiyat organlari va jamoa yetakchilari bilan hamkorlikda muayyan hududlarda o‘tkaziladigan maxsus axborot sessiyalari orqali yanada mustahkamlanadi.

Raqamli bo‘lmagan kanallar qishloq hududlaridagi manfaatdor tomonlar uchun mexanizmga oson kirishni ta’minlash maqsadida joriy etiladi: shikoyat qutilari asosiy jamoat joylarida hamda mahalliy hokimiyat yoki yetakchilik idoralarida o‘rnatiladi.

Ichki shikoyatlar mexanizmi (IGM) va tashqi shikoyatlar mexanizmi (EGM) uchun bir xil shikoyatlarni hal qilish jarayoni qo‘llaniladi. Quyida EGMni amalga oshirish bo‘yicha kutilayotgan faoliyatlar, mas’ul shaxslar, shikoyatlarni ko‘rib chiqish jarayoni hamda ularni hal etish uchun kutilayotgan muddatlar ko‘rsatilgan sxema keltirilgan.

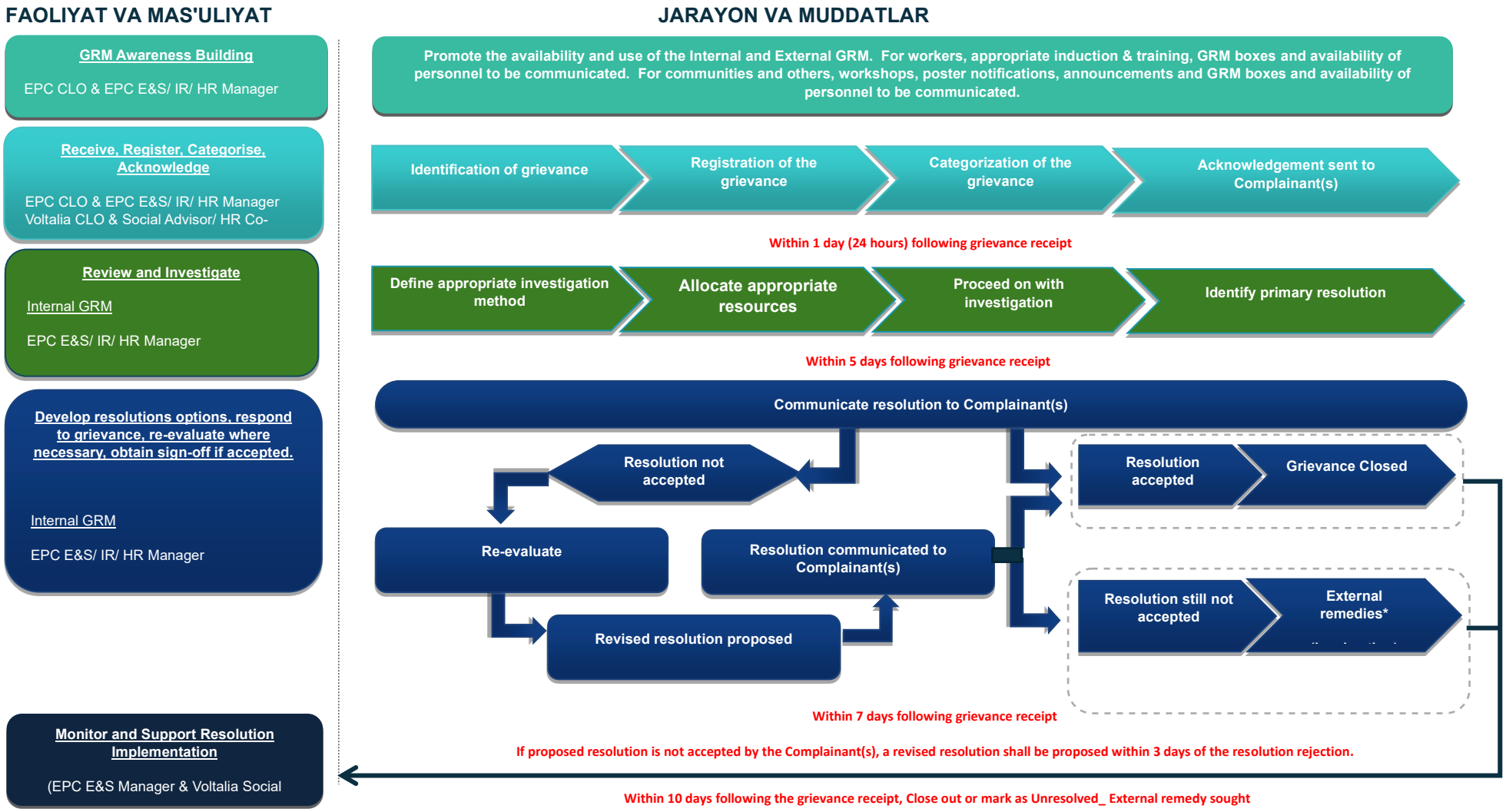

8-RASM: SHIKOYATLARNI BOSHQARISH JARAYONI

7.1 Shikoyatning jiddiylik darajasi

Shikoyat qabul qilingach va ro‘yxatga olingach, u baholanadi hamda uning **jiddiylik darajasini (severity level)** aniqlash maqsadida tasniflanadi. Quyidagi jadval shikoyatning jiddiylik darajasini belgilashdan oldingi bosqichni tashkil etadi. Shikoyatning **tipologiyasi** IG (Ichki shikoyat) yoki EG (Tashqi shikoyat) hamda 1, 2, 3 yoki 4 darajalarda ifodalanib, shikoyat mazmunining xususiyatini ko‘rsatadi..’

10-JADVAL: SHIKOYATLAR TIPOLOGIYASI VA AHAMIYATLILIGI

Shikoyat turi			
IG/ EG 1	**IG/ EG 2**	**IG/ EG 3**	**IG/ EG 4**
Quyidagilar (lekin ular bilan cheklanmagan holda) bo‘yicha ma’lumot yoki tushuntirish so‘rovi: infratuzilma, qurilish maydonchasi, xodimlar o‘rtasidagi munosabatlar, shartnomaviy huquqlar, an’anaviy (odatdagi) huquqlar yoki inson hamda mehnat huquqlari, shu jumladan loyihaga aloqador bo‘lmagan mavzular.	**Savollar / xavotirlar:** Ishchi yoki tashqi manfaatdor tomon ish joyida yoki yashash (yotoqxona) sharoitlariga oid har qanday xavotir, norozilik yoki qoniqmaslik holati.	**So‘rovlar / iltimosnomalar / norozilik bildirishlar:** Ishchi kuchi yoki tashqi manfaatdor tomonlar tomonidan bildiriladigan so‘rovlar, iltimosnomalar yoki norozilik harakatlari.	**Shikoyatlar (shu jumladan, lekin ular bilan cheklanmagan holda):** ish haqi va imtiyozlar, tazyiq (bullying), ish sharoitlari, kamsitish, pudratchilarning xulq-atvori, mulkka zarar yetkazish.
Shikoyatning ahamiyati			
Past	Ma’lumot yetishmasligi yoki aniq bo‘lmagan ma’lumot taqdim etilishi bilan bog‘liq xavotir, da’vo yoki shikoyat.		
O’rta	Ishchilar (yakka tartibda yoki guruh sifatida) yoki tashqi manfaatdor tomonlar (yakka tartibda yoki guruh sifatida) tomonidan bildirilgan, loyihaning qisqa yoki o‘rta muddatda rivojlanishiga xavf tug‘dirishi mumkin bo‘lgan xavotir, da’vo yoki shikoyat.		
Yuqori	Ishchilar, ishchilar jamoasi yoki tashqi manfaatdor tomonlar bilan bog‘liq xavotir, da’vo yoki shikoyat. U quyidagilarga taalluqli bo‘lishi mumkin: • Pudratchi yoki kompaniya tomonidan Xulq-atvor kodeksi buzilishi, • Inson huquqlari buzilishi yoki ularga rioya qilinmasligi, • Pudratchi yoki kompaniya tomonidan mamlakat mehnat qonunchiligi buzilishi, • Xalqaro ekologik va ijtimoiy (E&S) standartlarda belgilangan tamoyillarga nomuvofiqlik. Loyihaning davomiyligiga qisqa va uzoq muddatli xavf tug‘diradi. .		

Shikoyatlarning **tipologiyasi** va ularning **ahamiyatlilik darajasi** o‘zaro tahlil qilinishi natijasida shikoyatning **jiddiylik darajasi (Severity level)** belgilanadi. Shikoyatning jiddiylik darajasi uni ko‘rib chiqayotgan va javob berayotgan tomonlarga shoshilinchlik darajasini hamda EPC va Voltalia

tomonidan qo‘shimcha choralar ko‘rish yoki yuqori darajaga ko‘tarish (eskalatsiya) zaruratini ko‘rsatib beradi

11-JADVAL: SHIKOYATLARNING JIDDIYLIK DARAJASI BO‘YICHA TASNIFI

Ahamiyat / Turlar tasnifi	Past	O’rta	Yuqori
IG/ EG 1	1-daraja	1-daraja	1-daraja
IG/ EG 2	1-daraja	1-daraja	1-daraja
IG/ EG 3	1-daraja	2-daraja	2-daraja
IG/ EG 4	1-daraja	2-daraja	3-daraja

Tegishli shikoyatni tekshirish usullari hamda tekshiruvni amalga oshirish uchun zarur resurslar shikoyat tasnifi yakunlangandan so‘ng belgilanadi.

- **1-darajali shikoyat** CLO / Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi tomonidan shikoyatchining axborot so‘rovi yoki tushuntirish berish haqidagi talabiga javob berishni anglatadi. Bunday holatlar tezkor ravishda rasmiy yozma javob va mavjud bo‘lsa, qo‘llab-quvvatlovchi hujjatlar yuborish orqali hal etiladi.
- **2-darajali shikoyat** shikoyatchi(lar) (jismoniy shaxs yoki guruh) tomonidan bildirilgan va loyihaning o‘rta muddatli rivojlanishiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan muammo, da’vo yoki norozilikni o‘z ichiga oladi. Bunday shikoyatlar yuzasidan Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi darhol Loyiha menejerini xabardor qiladi hamda EPC E&S menejeri, Qurilish maydonchasi menejeri va Inson resurslari menejeri (zaruratga qarab) bilan hamkorlikda muammoni tezkor hal etish bo‘yicha ishlarni boshlaydi.
- **3-darajali shikoyat** eng yuqori darajadagi jiddiylikni anglatadi va intizomiy ishlarni yoki kengroq hamda chuqur tekshiruvni talab qilishi mumkin. Quyidagi barcha holatlarda EPC boshqaruvi va Voltalia maydon boshqaruvi Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi orqali jarayonning rivoji haqida xabardor qilib borilishi juda muhim:
    - Guvohlarni jalb etish zarurati;
    - Dalil to‘plash jarayonining bir qismi sifatida yopiq kuzatuv tizimi (CCTV) va boshqa Audio/ video yozuv vositalaridan foydalanish zarurati;
    - Suiiste’mol qurboniga nisbatan psixo-ijtimoiy zarar holatlarida davolash maqsadida qo‘shimcha resurslarni jalb qilish. Barcha nozik (sensitive) shikoyatlar, jumladan Voltalia’ning **Ethics Point** tizimi orqali qayd etilgan shikoyatlar (ushbu SEPning 2.3.2 bo‘limida keltirilgan) Voltalia Komplayens (Compliance) departamenti ishtirokini talab qiladi. Favqulodda holatlarda esa mustaqil tashqi tergovchini jalb qilish va mustaqil **ildiz sabab tahlili (Root Cause Analysis)** o‘tkazish zarurati tug‘ilishi mumkin.

The grievance database template that will be utilized for this Project is found in **Appendix A.**

EBRD mexanizmi

Ta’sir ko‘rgan manfaatdor tomonlar o‘z xavotirlarini bevosita Bankka bildirish huquqiga ega. Yevropa tiklanish va taraqqiyot bankining (EBRD) Mustaqil loyiha javobgarligi mexanizmi (IPAM) jismoniy shaxslar, jamoalar hamda fuqarolik jamiyati tashkilotlariga EBRD tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalar bilan bog‘liq bo‘lgan haqiqiy yoki ehtimoliy zararlar yuzasidan shikoyat kiritish imkonini beradi. Bunda shikoyatlar Bankning ekologik va ijtimoiy talablariga yoki axborotni oshkor qilish siyosatiga taalluqli masalalarga tegishli bo‘lishi kerak.

Shikoyatlar loyiha tasdiqlangandan so‘ng va EBRD moliyaviy ishtiroki tugaganidan keyin 24 oygacha bo‘lgan muddat ichida taqdim etilishi mumkin. Shikoyatda odamlar yoki jamoalarga yetkazilgan zarar haqida ma’lumot berilishi hamda u Atrof-muhit va ijtimoiy siyosat yoki Axborotga kirish siyosati talablariga rioya etilishi bilan bog‘liq bo‘lishi lozim. Qasos olish (retaliatsiya) xavfi mavjud bo‘lgan hollarda shikoyatchilar maxfiylik so‘rashlari mumkin, va IPAM bunday holatlarga mutlaqo yo‘l qo‘ymaydi. Shikoyatlar yozma ravishda quyidagi yo‘llar orqali yuborilishi mumkin:

- IPAMning xavfsiz, shifrlangan onlayn shakli orqali (ingliz, rus va arab tillarida): https://www.ebrd.com/home/forms/ipam-english.html
- Elektron pochta orqali: ipam@ebrd.com
- Pochta orqali:
  Independent Project Accountability Mechanism,
  European Bank for Reconstruction and Development,
  Attn: Victoria Marquez Mees, Chief Accountability Officer,
  Five Bank Street, London E14 4BG, United Kingdom
- Yoki EBRDning hududiy vakolatxonasi orqali IPAMga yuborish so‘rovi bilan.

Shikoyatda shikoyatchining ismi va aloqa ma’lumotlari (yoki maxfiylik so‘rovi), loyiha tavsifi va ko‘rilayotgan zarar, loyiha ijrochisi yoki Bank bilan avvalgi aloqa haqida ma’lumot (agar bu samarasiz yoki xavfli bo‘lmasa), hamda tegishli qo‘shimcha hujjatlar keltirilishi kerak. Shuningdek, shikoyatchi muammoni hal qilish jarayonini yoki muvofiqlikni tekshirish (compliance review) jarayonini afzal ko‘rishini ham ko‘rsatishi mumkin.

.

8 MONITORING AND REPORTING

Loyiha hayoti davomida manfaatdor tomonlar bilan amalga oshirilgan hamkorlik faoliyati hamda unga oid kommunikatsiyalarni puxta va aniq tarzda hujjatlashtirib borish juda muhimdir. Yaxshi tashkil etilgan hujjatlashtirish jarayoni nafaqat amalga oshirilgan jarayonni ishonchli tarzda aks ettiradi, balki manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik jarayonining tegishli normativ-huquqiy talablar, siyosatlar hamda Voltalia kompaniyasining Engage platformasiga muvofiqligini ham ko‘rsatadi.

Voltalia ushbu SEP doirasida belgilangan majburiyatlarga muvofiq barcha amalga oshirilgan faoliyatlarni qayd etib borish uchun javobgar bo‘ladi. Hujjatlashtirish jarayoni quyidagi jihatlarni o‘z ichiga oladi:

- Manfaatdor tomonlarni aniqlash va xaritalash (doimiy ravishda yangilab boriladi);
- Manfaatdor tomonlar bilan amalga oshirilgan hamkorlik faoliyatlari reyestri, har bir faoliyat bo‘yicha sana va joylashuv, ishtirokchilar, taqdim etilgan ma’lumotlar hamda natijalar ko‘rsatilgan holda. Agar manfaatdor tomonlar bilan kelishilgan bo‘lsa, har bir tadbirning fotosuratlari olinadi va tegishli tartibda saqlanadi;
- Manfaatdor tomonlarga tarqatilgan barcha kommunikatsiya materiallarining nusxalar
- Tayyorlangan davriy hisobotlar;
- Yangilangan SEP versiyalar

5-bo‘limda ishlab chiqilgan va taqdim etilgan Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik dasturi (Stakeholder Engagement Programme) loyiha bo‘yicha manfaatdor tomonlar bilan aloqalar haqidagi hisobotlarning asosini tashkil etadi. Loyiha davomida yuzaga keladigan barcha ta’sirlar hamda qo‘llaniladigan yumshatish choralari manfaatdor tomonlarga uzatiladigan ma’lumotlar tarkibiga kiradi.

Loyiha va manfaatdor tomonlar o‘rtasida yumshatish bo‘yicha qo‘shimcha imkoniyatlar hamda strategiyalar yuzasidan hamkorlik uzluksiz jarayon bo‘lib, uning katta qismi doimiy manfaatdor tomonlar bilan aloqalar natijasida shakllanadi. Bunday hamkorlikka oid dalillar yig‘ilish bayonnomalari (MoM – Meeting minutes) ko‘rinishida rasmiylashtirilib, ushbu hamkorlikni tasdiqlovchi hujjat sifatida xizmat qiladi.

Voltalia har yili **Korporativ barqarorlik hisoboti (Corporate Sustainability Report)**ni e’lon qiladi, unda manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik asosiy hisobot ko‘rsatkichlaridan biri sifatida keng yoritiladi. Ushbu Barqarorlik hisoboti kompaniyaning rasmiy veb-saytida joylashtiriladi va undan bepul foydalanish mumkin.

Bundan tashqari, Voltalia har bir loyiha bosqichi uchun Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik dasturida (SEP) tasvirlangan jamoatchilik eshituvlarida manfaatdor tomonlar bilan olib borilgan faoliyat va natijalarni ochiq tarzda hisobot qilish majburiyatini oladi (7-jadvalga qarang).

8.1 Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik rejasining (SEP) monitoringi

Oylik asosiy samaradorlik ko‘rsatkichlari (KPI) bo‘yicha hisobotlar manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikka oid maxsus KPIlarni, shuningdek manfaatdor tomonlarning shikoyatlarini monitoring qilish va ularni ko‘rib chiqish hamda yopish (hal etish) holatini o‘z ichiga oladi. Quyida keltirilgan **10-jadval: SEPning asosiy samaradorlik ko‘rsatkichlari (KPI)**ga qarang..

12-JADVAL: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH REJASINING ASOSIY SAMARADORLIK KO‘RSATKICHLARI

Nr	KPI	Maqsadli ko‘rsatkich	Ma’lumotlarni yig‘ish davriyligi	Monitoring choralari	Resurs / Mas’uliyat
1	Muhim ekologik yoki ijtimoiy hodisalarsiz kunlar	Muhim ekologik yoki yirik ijtimoiy hodisalarning mavjud emasligi	Haftalik	Muhim ekologik va ijtimoiy hodisalar soni	EPC E&S menejeri
2	Tashqi manfaatdor tomonlar (jamoatchilik) shikoyatlari	Barcha tashqi jamoatchilik shikoyatlarini 10 kun ichida hal qilishga erishish	Haftalik	Shikoyatlar reyestri (yopilgan jamoatchilik shikoyatlari soni / kelib tushgan jamoatchilik shikoyatlari soni)	Voltalia CLO va Ijtimoiy maslahatchi
3	Ichki manfaatdor tomonlar (mehnat resurslari) shikoyatlari	Barcha ichki mehnat shikoyatlarini 10 kun ichida hal qilishga erishish	Haftalik	Shikoyatlar reyestri (yopilgan mehnat shikoyatlari soni / kelib tushgan mehnat shikoyatlari soni)	EPC CLO va EPC E&S menejeri
4	Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik	SEP talablariga muvofiq manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyatlarining 100% bajarilishi	Oylik	Amalga oshirilgan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyatlari – (% bajarilgan faoliyatlar: o‘tkazilgan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyatlari soni rejalashtirilgan manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik faoliyatlari soni) | Voltalia ijtimoiy maslahatchisi	Voltalia Social Advisor
5	Jamoatchilik fikr-mulohazalari	Ijtimoiy taklifla	Oylik	Mahalliy jamoatchilikdan kelib tushgan ijtimoiy takliflar yoki fikr-mulohazalar soni	Voltalia CLO va Ijtimoiy maslahatchi
6	Manfaatdor tomonlarning shikoyatlarni hal qilish jarayonidan qoniqishi	Shikoyat bildirganlarning ≥100 foizi hal etilgan yechimdan qoniqishini tasdiqlashi	Oylik / Har chorakda	Shikoyat yopilgandan so‘ng 100% “qoniqdim” tasdiqlari (yopilish bo‘yicha kuzatuv reyestri / qisqa telefon yoki WhatsApp orqali tekshiruv)	Voltalia CLO va Ijtimoiy maslahatchi

Nr	KPI	Maqsadli ko‘rsatkich	Ma’lumotlarni yig‘ish davriyligi	Monitoring choralari	Resurs / Mas’uliyat
7	Bir xil masala bo‘yicha takroriy shikoyatlar (asosiy sabab bartaraf etilganligini ko‘rsatuvchi mezon)	Chorakdan chorakka kamayish tendensiyasi	Oylik / Har chorakda	# Kategoriya / joylashuv / pudratchi bo‘yicha takroriy shikoyatlar sonini oldingi davr bilan taqqoslash	Voltalia CLO va Ijtimoiy maslahatchi yoki EPC CLO va EPC E&S menejeri (mehnat masalalariga tegishli holatlarda)
8	Shikoyatni qabul qilinganini tasdiqlash uchun o‘rtacha vaqt (SHM javob berish tezligi)	24–48 soat ichida	Haftalik	Shikoyat kelib tushgan vaqtdan uni qabul qilinganligini tasdiqlashgacha bo‘lgan o‘rtacha vaqt (SHM vaqt belgilari asosida)	Voltalia CLO + EPC CLO (ichki masalalar bo‘yicha)
9	SHM kanallarining mavjudligi va xabardorlik darajasi (jamoalar uchun)	Muloqotga jalb qilingan ishtirokchilarning ≥100 foizi kamida bitta SHM kanalini ayta olishi	Har chorakda	Uchrashuvlar davomida “xabardorlikni tekshirish” savollari va MFYlarda kichik namunaviy tekshiruvlar	Voltalia CLO va EPC CLO
10	Inklyuzivlik samaradorligi (xotin-qizlar / zaif guruhlar ishtiroki)	Ishtirok rejalashtirilgan targ‘ibot ishlariga mos kelishi (masalan, tegishli uchrashuvlarda xotin-qizlar ishtiroki ≥50%; har chorakda maxsus uchrashuvlar o‘tkazilishi)	Oylik / Har chorakda	Xotin-qizlar ishtirokchilari ulushi; zaif guruhlar bilan o‘tkazilgan uchrashuvlar soni va rejalashtirilgan uchrashuvlar bilan taqqoslash; aniqlangan ishtirok to‘siqlarining bartaraf etilganligi bo‘yicha hujjatlar	Voltalia Ijtimoiy maslahatchisi + CLO
11	Manfaatdor tomonlar fikr-mulohazalarining loyiha qarorlariga integratsiya qilinishi	Barcha muhim masalalar qayd etilishi va ularga javoblar taqdim etilishi (100%)	Har chorakda	Qayd etilgan masalalar soni; hujjatlashtirilgan javoblar ulushi; barcha javoblarning manfaatdor tomonlarga yetkazilgani (“Siz aytdingiz – biz bajardik” reyestri)	Voltalia CLO va Ijtimoiy maslahatchi
12	shonch / qabul qilish ko‘rsatkichi (sifat jihatidan tendensiya)	Yaxshilanish tendensiyasi (barqaror/ijobiy)	Har chorakda / Yarim yillik	Asosiy manfaatdor tomonlar vakillari (mahalla raislari, PAP vakillari) bilan qisqa fikr-mulohaza	Voltalia CLO + Ijtimoiy maslahatchi

Nr	KPI	Maqsadli ko‘rsatkich	Ma’lumotlarni yig‘ish davriyligi	Monitoring choralari	Resurs / Mas’uliyat
				so‘rovlari (3–5 ta savoldan iborat baholash)	
13	Jamoa darajasidagi xavflarning kuchayishining oldini olish	Hujjatlashtirilgan choralar ko‘rilmagan holda “yuqori ahamiyatli” darajadagi hal qilinmagan shikoyatlarga olib keluvchi holatlar mavjud emasligi	Oylik	3-darajali jiddiylikdagi holatlar soni; barcha holatlar bo‘yicha kuchaytirish (escalation) tartibining qo‘llanilgani va hujjatlashtirilgani	Voltalia Ijtimoiy maslahatchisi + EPC E&S menejeri
14	Pudratchining ijtimoiy majburiyatlarni bajarish samaradorligi (natija ko‘rsatkichi)	Yaxshilanish tendensiyasi; shikoyatlar bilan bog‘liq takroriy buzilishlarning mavjud emasligi	Oylik	Pudratchi xatti-harakatlari bilan bog‘liq shikoyatlar soni; takrorlanish darajasi; tuzatish choralari yopilganligi	EPC E&S menejeri va Voltalia Ijtimoiy maslahatchisi
15	Manfaatdor tomonlar bilan fikr-mulohaza almashish jarayonining o‘z vaqtida amalga oshirilishi	Konsultatsiyalarning ≥100 foizidan so‘ng 10 kun ichida fikr-mulohazalar bo‘yicha ma’lumot berilishi	Oylik / Har chorakda	100% uchrashuvlar bayonnomalari va belgilangan muddat ichida keyingi aloqa (follow-up) amalga oshirilgani	Voltalia CLO va EPC CLO (zarur hollarda)

9 BOSHQARUV VAZIFALARI

SEPning umumiy nazorati va boshqaruvi Loyiha ekologik va ijtimoiy (E&S) menejeri / Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi tomonidan amalga oshiriladi. Voltalia kompaniyasining Jamoatchilik bilan aloqalar bo‘yicha mutaxassisi (CLO) bevosita Voltalia E&S menejeri yoki Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchiga hisobot beradi, shu bilan birga EPC CLO tomonidan taqdim etiladigan hisobotlar bilan ham uzviy aloqada bo‘ladi. EPC CLO o‘z faoliyati yuzasidan EPC E&S menejeriga hisobot beradi, u esa o‘z navbatida Voltalia E&S menejeri / Ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchiga hisobot taqdim etadi. Mazkur loyiha doirasida Voltalia kompaniyasi qo‘shimcha ravishda xorijdagi mutaxassisini Mintaqaviy ekologik va ijtimoiy (E&S) maslahat yordami vazifasini bajarish uchun jalb qilgan. Ushbu hisobot berish tuzilmasi quyidagi sxemada aks ettirilgan.

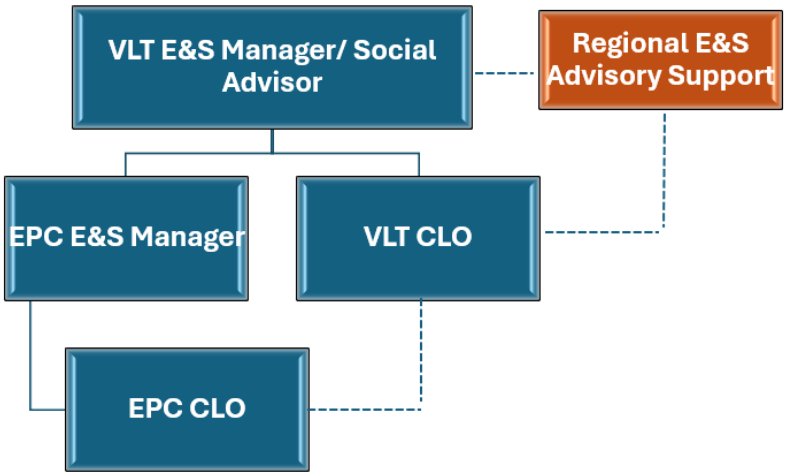

9-RASM: MANFAATDOR TOMONLARNI JALB QILISH REJASI BOSHQARUV VAZIFASI

SEPni boshqarish bo‘yicha tayinlangan mas’ul lavozimlar quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

Voltalia mintaqaviy ekologik va ijtimoiy (E&S) maslahatchisi : Kim Moonsamy.

Voltalia ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchisi (O‘zbekiston) : Sharipova Zukhra.

Bog‘lanish ma’lumotlari:

Telefon: 998773537318.

Elektron pochta: z.sharipova@voltalia.com

Voltalia CLO : Tasdiqlanishi kutilmoqda

EPC E&S Manager : Tasdiqlanishi kutilmoqda

EPC CLO : Tasdiqlanishi kutilmoqda

9.1 SEPning ichki kommunikatsiyasi

Voltalia kompaniyasining ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchisi loyiha bo‘yicha haftalik yig‘ilishlar davomida Loyihaning Manfaatdor Tomonlar bilan Hamkorlik Rejasi (SEP) doirasida bajarilgan va hali bajarilishi kerak bo‘lgan vazifalar haqida ma’lumot beradi. Qo‘shimcha yordam talab qilinishi mumkin bo‘lgan muhim muammoli yo‘nalishlar alohida ta’kidlanadi va loyiha maydonchasidagi boshqaruv jamoasi e’tiboriga havola etiladi. Standart ish tartib-qoidalariga muvofiq, Voltalia va EPC jamoalarining Loyiha menejeri hamda Qurilish maydonchasi menejeri ichki va tashqi manfaatdor tomonlar bilan olib borilayotgan hamkorlik faoliyatidan to‘liq xabardor bo‘lishlari shart. Shuningdek, zarur hollarda oldindan belgilangan yig‘ilishlarda ishtirok etib, ushbu jarayonlarni qo‘llab-quvvatlashlari kutiladi.

9.2 Boshqaruv vositalari

2.3.1-bo‘limda qayd etilganidek, Voltalia loyihada barcha ma’lumotlarni (jumladan, kommunikatsiya, jalb etish, shikoyatlar) loyihadan ta’sirlangan mahalliy hamjamiyatlar, keng jamoatchilik va ishchi kuchi bo‘yicha to‘liq qamrab oluvchi raqamli platformaga (Engage Platform) ega.

Engage platformasini to‘ldirish uchun ma’lumotlar ikki yo‘nalish orqali kelib tushadi:

Birinchi yo‘nalish — barcha mehnat bilan bog‘liq ma’lumotlar bo‘lib, EPC tomonidan to‘plangan ma’lumotlar Voltalia CLO va Voltalia E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisiga uzatiladi.

Ikkinchi yo‘nalish — Voltalia CLO tomonidan jamlangan ma’lumotlar bo‘lib, ular (hamjamiyat va boshqa manfaatdor tomonlar bilan aloqalar bo‘yicha) to‘g‘ridan-to‘g‘ri Voltalia E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisiga taqdim etiladi.

Har ikkala holatda ham EPC va Voltalia CLOlari ma’lumotlarni tezkor tarzda Engage platformasiga kiritish uchun Engage jadval shablonlaridan foydalanish bo‘yicha o‘qitilgan.

Voltalia E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisi Engage platformasining yagona litsenziyalangan foydalanuvchilari hisoblanadi, shu sababli ular ma’lumotlarni yig‘ishdan oldin va keyin ularni ko‘rib chiqish hamda o‘zgartirish bo‘yicha yakuniy vakolatlarga ega. Platformaga yuklangan ma’lumotlar istalgan bosqichda monitoring va kuzatuv maqsadlarida chiqarib olinishi mumkin.

Ushbu ma’lumotlar qayta ishlanib, loyiha bo‘yicha davriy jalb etish hisobotlariga kiritilishi mumkin, bunda 5-bo‘limda keltirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi hisobot ko‘rsatkichlari sifatida foydalaniladi.

9.3 Pudratchilar bilan munosabatlarni boshqarish

Ko‘pgina Voltalia loyihalarida bo‘lgani kabi, bosh EPC pudratchisi Voltalia bilan tuzilgan shartnoma majburiyatlarini bajarish uchun ko‘pincha bir qator subpudratchilarni jalb qiladi. Voltalia o‘zining E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisi orqali, ayniqsa mahalliy xizmat ko‘rsatuvchilarni jalb etish va ishga qabul qilish jarayonlarida, pudratchilar bilan bog‘liq mahalliy manfaatdor tomonlar bilan aloqalarni nazorat qiladi.

EPC va uning subpudratchilari tomonidan amalga oshiriladigan barcha harakatlar haftalik loyiha jamoasi yig‘ilishlarida oldindan ma’lum qilinadi va agar ushbu harakatlar mahalliy uchrashuvlar tashkil etishni talab etsa, Voltalia kompaniyasining jamoa bilan aloqalar bo‘yicha mutaxassisi (CLO) yordam ko‘rsatadi. EPC CLO ichki (mehnat bilan bog‘liq) manfaatdor tomonlar bilan munosabatlarni yuritishga mas’ul bo‘lgan bo‘lsa, Voltalia CLO Voltalia E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisi ko‘magida tashqi (mahalliy va kengroq) manfaatdor tomonlar bilan aloqalarni yuritishga mas’uldir.

Hech bir holatda mahalliy vakillar bilan uchrashuvlar Voltalia CLO ishtirokisiz o‘tkazilmaydi, bu EPC yoki uning subpudratchilari tomonidan tashkil etilishidan qat’i nazar. Barcha uchrashuvlar bo‘yicha bayonnomalar tuziladi va natijalar zudlik bilan Voltalia E&S menejeri/ijtimoiy maslahatchisiga ko‘rib chiqish uchun taqdim etiladi.

APPENDIX A:
Tashqi shikoyatlarni boshqarish tartibi

APPENDIX B:
Ichki shikoyatlarni boshqarish tartibi

APPENDIX C:
Uchrashuv bayonnomalari – O‘tgan muloqot va ma’lumotlarni oshkor etish

So‘rovga binoan mavjud.

Iltimos, Voltalia kompaniyasining Ijtimoiy maslahatchisi (O‘zbekiston) bilan bog‘laning.

Bog‘lanishma’lumotlari:

Voltalia atrof-muhit va ijtimoiy maslahatchisi (mintaqaviy): Zukhra Sharipova
Telefonraqami:+99873537318
Elektron pochta manzili: z.sharipova@voltalia.com